

MELLÉKLET

- Határozati javaslat a szabadkai Hulladéktároló Hulladékgazdálkodási Kft. Szabadka várost, Csóka, Kishegyes, Magyarkanizsa, Topolya, Törökkanizsa és Zenta községre kiterjedő 2018–2028 évi regionális hulladékgazdálkodási terve jóváhagyásáról
- Határozati javaslat a magyarkanizsai Gyöngyszemeink Iskoláskor Előtti Intézmény alapszabálya jóváhagyásáról

**Szabadka Város, valamint Topolya,
Kishegyes, Zenta, Csóka, Magyarkanizsa és
Törökkanizsa Községek 2018-2028-as
időszakra vonatkozó regionális
hulladékgazdálkodási terve**

2018 januárja

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETŐ	7
2. JOGALKOTÁSI KERET.....	10
2.1 EU-s jogalkotás a hulladékgazdálkodás területének	10
2.2 Nemzeti előírások.....	12
3. SZABADKAI HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI RÉGIÓ.....	19
3.1 Az elmúlt időszak során, a régió létrehozása terén végzett kulcsfontosságú tevékenységek... 21	
3.2 Regionális hulladékkezelő központ	22
3.3 Átrakóállomások.....	24
3.4 Hulladékudvarok	28
3.5 Tervezett eszközök a hulladékbegyűjtéshez	31
4. A TERÜLET ÖSSZHULLADÉKÁNAK VÁRHATÓ FAJTÁI, MENNYISÉGEI ÉS EREDETE.....	32
4.1 Várható hulladékmennyiség	33
4.2 A hulladékelszállítási szolgáltatással való lefedettségi szint.....	34
4.3 A hulladék morfológiai összetétele	35
5. A TERVBEN FELŐLELT TERÜLETEN ÚJRAFELHASZNÁLÁSRA VAGY LERAKÁSRA KERÜLŐ HULLADÉK VÁRHATÓ FAJTÁI, MENNYISÉGEI ÉS EREDETE	36
5.1 Várt hulladékmennyiség	36
5.2 A hulladékok várt eredete	36
6. A TERVBEN SZEREPLŐ TERÜLETRŐL SZÁRMAZÓ HULLADÉK ÚJBÓLI FELHASZNÁLÁSÁT ÉS ÚJRAHASZNOSÍTÁSÁT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK MEGVALÓSÍTÁSA.....	38
6.1 Célok a csomagolási hulladék újrahasznosításának szempontjából.....	38
6.2 Célok az egyéb hulladékok újrahasznosításának szempontjából	39
6.3 Célok a biológiailag lebomló hulladék kezelése szempontjából	39
6.4 Célok az újbóli felhasználás szempontjából	40
7. A HÁZTARTÁSI HULLADÉK BEGYŰJTÉSÉNEK TERVE.....	41
7.1 A hulladékgazdálkodás jelenlegi állapotának áttekintése	41
7.2 A háztartási hulladék begyűjtésének előírt tervezett terve	42
7.2.1. Elsődleges hulladéksztérválogatás.....	43
7.2.2 Másodlagos hulladéksztérválogatás.....	47
7.3 A háztartási veszélyes hulladék begyűjtése	49
8. A KERESKEDELMI HULLADÉK BEGYŰJTÉSI TERVE.....	51

9. AZ IPARI HULLADÉKGAZDÁLKODÁS TERVE	52
10. JAVASLAT A KOMMUNÁLIS HULLADÉK ÖSSZETEVŐINEK ÚJBÓLI- ÉS ÚJRAHASZNOSÍTÁSÁHOZ	54
11. A KOMMUNÁLIS HULLADÉKBAN LÉVŐ BIOLÓGIAILAG LEBOMLÓ- ÉS CSOMAGOLÁSI HULLADÉK Mennyiségének csökkentését célzó terv	56
12. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSRÓL ALKOTOTT KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA	57
13. A TERVBEN NEM SZEREPLŐ HULLADÉKOK MOZGÁSÁNAK MEGAKADÁLYOZÁSA, ÉS INTÉZKEDÉSEK A RENDKÍVÜLI HELYZETBEN KIALAKULÓ HULLADÉK KEZELÉSÉRE	60
14. A RENDEZETLEN HULLADÉKLERAKÓK REKULTIVÁCIÓS INTÉZKEDÉSEI.....	64
15. A TERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK ÉS INTÉZKEDÉSEK FELÜGYELETE ÉS FIGYELEMMEL KISÉRÉSE...	66
16. A TERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK BECSÜLT KÖLTSÉGEI ÉS FINANSZÍROZÁSI FORRÁSAI	68
16.1. A szeméttelpek rekultivációjának becsült költségei és a finanszírozás forrásai	68
16.2 A regionális hulladékgazdálkodási rendszer bevezetésének becsült költségei és finanszírozási forrásai.....	68
16.3 A regionális hulladékgazdálkodási rendszer működtetésének finanszírozási forrásai.....	70
16.4 A régió számára elfogadható legmagasabb árszint	72
17. KÉT VAGY TÖBB HELYI ÖNKORMÁNYZATI EGYSÉG EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGE	74
18. A TERVEZETT INTÉZKEDÉSEK ÉS TEVÉKENYSÉGEK VÉGREHAJTÁSÁNAK HATÁRIDEJEI	75
19. ÖSSZEFOGLALÁS.....	78

RÖVIDÍTÉSEK/BETŰSZAVAK

BT	Topolya
EU	Európai Unió
IPA	Segélyeszköz az Európai Unió csatlakozás előtt álló jelölt országok számára
KK	Kommunális Közvállalat
KLK	Kommunális-lakásügyi Közvállalat
KV	Közvállalat
KA	Magyarkanizsa
HKV	Helyi Kommunális Vállalat
LED	Legnagyobb Elfogadható Díjszabás
KH	Kishegyes
TK	Törökkanizsa
PPF3	„Project preparation facility 3“ EU-s projekt a Megvalósíthatósági tanulmány pénzelésére
RHT	Regionális Hulladékgazdálkodási Tervezet
RHR	Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer
RHK	Regionális Hulladékgazdálkodási Központ
ZE	Zenta
SZA	Szabadka
ÁÁ	Átrakó állomások
HU	Hulladékudvar
CSÓ	Csóka

Kulcsfogalmak és kifejezések

- hulladéknak számít minden anyag vagy tárgy, mely szerepel a hulladékkategorizálási listán (Q lista), melyet annak tulajdonosa eldobott, vagy ezt szándékozza vagy kénytelen megtenni;
- hulladéktermelő az a gazdasági társaság, vállalat vagy más jogi személy, illetve vállalkozó, melynek tevékenységéből ered a hulladék és/vagy melynek előkezelési, keverési vagy egyéb tevékenysége által megváltozik a hulladék összetétele, avagy természete;
- birtoklónak számít az a hulladéktermelő fizikai vagy jogi személy, aki a hulladékot birtokolja;
- a hulladék tulajdonosának számít a hulladéktermelő, a hulladékforgalomban közvetett birtoklóként résztvevő személy, illetve a hulladékkal rendelkező jogi vagy fizikai személy;
- közvetítőnek számít az a jogi személy vagy vállalkozó, aki a hulladék újrahasznosítását vagy elhelyezését más személy nevében megszervezi, ideértve azt a közvetítőt is, aki a hulladékot nem veszi birtokba;
- kereskedőnek számít minden jogi személy vagy vállalkozó, aki saját nevében hulladékot vásárol vagy elad, ideértve azt a kereskedőt is, aki a hulladékot nem veszi birtokba;
- a hulladék minősítése az a folyamat, melynek során a hulladék egy vagy több hulladéklistára való besorolása történik, melyek külön előírások alapján jöttek létre a hulladék származása, összetétele és további felhasználása alapján;
- a hulladék jellemzése az a vizsgálati folyamat, melynek során megállapítást nyernek a hulladék fizikai-vegyi, kémiai és biológiai tulajdonságai, valamint összetétele, illetve melynek során megállapítást nyer az is, hogy a hulladék vajon rendelkezik-e egy vagy több veszélyes tulajdonsággal;
- inert hulladéknak számít minden olyan hulladék, mely nem hajlamos bármilyen fizikai, vegyi vagy biológiai változásra; nem oldódik, nem ég vagy egyéb fizikai vagy vegyi módon reagál, nem biológiai lebomlású, illetve nem vált ki olyan hatást más, vele érintkező anyagokra, ami környezetszennyezést vagy egészségkárosodást eredményezhet;
- veszélytelennek számít minden olyan hulladék, mely nem rendelkezik a veszélyes hulladékok jellemzőivel;
- veszélyes hulladéknak számít minden olyan hulladék, mely származása, összetétele vagy veszélyesanyag-koncentrációja miatt veszélyeztetheti a környezetet vagy az emberek egészségét és a külön előírásokban foglalt veszélyes tulajdonságok közül legalább egyvel rendelkezik, ideértve a veszélyes hulladék csomagolását is melyben be volt/van pakolva;
- külön hulladékfolyamnak számít a hulladék (elhasználódott elemek és akkumulátorok, fáradt olaj, gumibroncsok, elektromos és elektronikai termékek hulladékai, jármű- és egyéb hulladékok) útja, annak kialakulási helyétől, a

begyűjtésen, szállításon és kezelésen keresztül egészen a hulladéklerakóban történő elhelyezéséig;

- újrahasznosításnak számít az a termelési folyamat, mely során a hulladék elsődleges vagy más felhasználás céljából történő újbóli feldolgozása történik, kivéve az energetikai célokat;
- a hulladék újbóli felhasználása minden olyan művelet vagy módszer, mely a hulladék újbóli felhasználását eredményezi;
- a hulladékkezelés azon fizikai, hő-, vegyi vagy biológiai folyamatokat öleli fel, ideértve a hulladék kezelés előtti szétválogatását is, melynek során változnak a hulladék jellemzői, térfogatának illetve veszélyes jellemzőinek csökkentése, kezelhetőségének vagy újrahasznosíthatóságának növelése érdekében, és magában foglalja a hulladék újbóli felhasználását és újrahasznosítását;
- az engedély az illetékes szerv által kiadott végzés, mely jogi vagy fizikai személyt feljogosít a hulladék begyűjtésére, szállítására, behozatalára, kivitelére és továbbítására, tárolására, kezelésére vagy lerakására, és mely által pontosítva vannak a hulladékkal való bánásmódok mellyel biztosítják a legkisebb kockázattal járó feltételeket;
- a hulladékgazdálkodási üzem egy helyhez kötött műszaki egység a hulladék tárolására, kezelésére vagy lerakására, mely a együttesen az épületekkel egy technológiai egységet képez;
- üzemeltetőnek számít minden fizikai vagy jogi személy, aki az előírások szellemében irányítja vagy felügyeli az üzemet, illetve felhatalmazással bír az üzem műszaki működtetése kapcsán felmerülő gazdasági döntések meghozatalára, és akinek a nevére szól a hulladékgazdálkodási engedély;
- biohulladéknak nevezzük a biológiai lebomlású hulladékot a kertekből, parkokból, élelmiszerekből, a háztartási-, éttermi-, vendéglátó ipari- és kiskereskedelmi konyhai hulladékot és a hasonló, élelmiszertermelés után fennmaradó hulladékot;
- illegális hulladéklerakónak számít minden hely, közterület, melyen ellenőrizetlenül kerül elhelyezésre különböző fajtájú hulladék, és amely nem elégíti ki a hulladék-elhelyezés feltételeit szabályozó előírásokat;
- gyógyszerhulladéknak számítanak a gyógyszerek, ideértve azok elsődleges csomagolását is, valamint minden, azok alkalmazásához szükséges kelléket, melyek az emberi- vagy állategészségügyi védelemmel foglalkozó jogi személy vagy vállalkozó birtokában vannak, és amelyek felhasználásra alkalmatlanná váltak a szavatossági idejük lejárta, az előírt minőségük hiányossága, csomagolásiük szennyezettsége, kicsordulásuk, szétszóródásuk miatt. Továbbá amelyek elő lettek készítve, de felhasználva már nem, a végső felhasználó által vissza lettek származtatva, illetve egyéb okok miatt használhatatlanná váltak, valamint a gyógyszergyártásból és kis- és nagykereskedelmi forgalmazásból származó gyógyszerhulladékok, továbbá a galenikus és magisztrális gyógyszerek előállításából származó és más gyógyszeripari hulladékok, amelyek közé a veszélytelen és veszélyes hulladékok egyaránt tartoznak;
- ipari hulladéknak számít bármely iparból vagy iparterületről származó hulladék, kivéve a bányákból és kőtörőkből származó meddő kőzeteket és azok kísérő ásványi alapanyagait;

- kereskedelmi hulladéknak számít minden olyan hulladék, ami olyan vállalatokban és egyéb intézményekben jön létre, melyek teljes egészében vagy részben foglalkoznak kereskedelemmel, szolgáltatásokkal, irodai tevékenységgel, sporttal, rekreációs és szórakoztató tevékenységekkel, kivéve a háztartási és ipari hulladékot;
- komposztálásnak nevezzük a biológiai lebomlású hulladékok mikroorganizmusok általi kezelését, melynek célja a komposzt előállítása, ellenőrzött körülmények között, oxigén jelenlétében;
- kommunális hulladéknak számít a háztartási szemét, valamint minden olyan hulladék, mely úgy természeténél, mint összetételénél fogva hasonlít a háztartási szemétre;
- egészségügyi hulladéknak számít az olyan hulladék, ami emberi- vagy állategészségügyi intézményből származik és/vagy más egészségügyi szolgáltatást nyújtó helyről (diagnosztikai, kísérleti, laboratóriumi szolgáltatások, valamint helyiségek és felszerelés tisztítása, karbantartása és fertőtlenítése), és egyaránt kimeríti a veszélytelen és veszélyes hulladékok fogalmát;
- a rendelkezésre álló legjobb technikák azok a technikák, melyek a törvényes előírásokkal összhangban, a környezetszennyezés integrált megelőzését és ellenőrzését teszik lehetővé;
- építési és bontási hulladéknak számít az olyan hulladék, mely az építési tevékenység során, az építőhelyen, vagy az építési folyamatot megelőző előkészítési tevékenység során jön létre, valamint a létesítmények bontása vagy felújítása közben alakul ki, ideértve a veszélytelen és veszélyes hulladékokat egyaránt;
- hulladéktárolásnak nevezzük a hulladék ideiglenes őrzését a hulladéktermelő vagy tulajdonos és/vagy más birtokló telepén, valamint a hulladékkezelő azon tevékenységét, melyet a hulladék ideiglenes tárolására felszerelt és bejegyzett üzem üzemeltetésekor végez;
- szeméttelépnek számít az a hely, ahol a helyi önkormányzati egységek, részben ellenőrzött körülmények között, elhelyezik a hulladékokat, amit egy kommunális közcéggel kezel, és bizonyos infrastruktúrával rendelkezik (kerítés, kapu, buldózer), viszont a hulladéklerakótest nincs a hulladék-elhelyezés előírásai szerint kialakítva (nem rendelkezik vízzáró réteggel, csurgalékvízvezető csatornarendszerrel, és hasonlókkal);
- hulladékgazdálkodásnak nevezzük azon előírások szerinti eljárásokat, melyek a hulladék begyűjtését, szállítását, tárolását, kezelését, valamint újrahasznosítását és elhelyezését jelentik, ideértve az említett eljárások felügyeletét és a hulladékgazdálkodási üzemek felvigyázását azok bezárását követően és minden olyan tevékenységet, melyeket a kereskedő illetve közvetítő fogatosít;
- a Szabadkai hulladékgazdálkodási régió egy térségi egység, mely felöleli Szabadka Várost, valamint Topolya, Kishegyes, Magyarkanizsa, Zenta, Csóka és Törökkanizsa Községeket (a továbbiakban: Szabadkai régió), melyek az aláírt megegyezés alapján közösen végzik a hulladékgazdálkodást a fenntartható hulladékgazdálkodási rendszer létrehozása érdekében.

1. BEVEZETŐ

A hulladékgazdálkodás egy összetett folyamat, mely magába foglalja a hulladékkal való bánásmód teljes egészét, kezdve a hulladék létrejöttétől, annak szétválogatásán, begyűjtésén, szállításán, kezelésén keresztül egészen a végső ellátásáig, illetve elhelyezéséig, ami ezen összetett ciklus elmaradhatatlan fázisa.

A Szerb Köztársaságban már több éve előkészítés és bevezetés alatt vannak bizonyos stratégiai és tervdokumentumok, melyek célja a hulladékgazdálkodás rendszerének előmozdítása. Komoly erőfeszítések történnek az Európai Unióban hatályos idevágó előírásokkal történő jogharmonizáció terén, melyek célja egy jogi keret megfogalmazása és létrehozása, ami hozzájárul e témakör fejlődéséhez. Az európai elvárások hazai jogrendszerbe történő átültetése még mindig zajlik. Szem előtt tartva a tervezett tevékenységek összességét, várhatóan 2018 végéig minden, a hulladékgazdálkodást érintő előírásunk jogharmonizált lesz az európai szabályozással. Természetesen azt is szem előtt kell tartani, hogy az EU-n belül állandó továbbfejlesztés és csiszolás zajlik e téren, állandó szükség mutatkozik tehát ezek figyelemmel kísérésére, annak érdekében, hogy észlelhetőek legyenek azon valós alapok, melyek beépítendőek a mi tárgyalási pozícióinkba, valamint minden törekvésünkbe, melyek célja az EU-s tagság elnyerése.

A regionális hulladékgazdálkodási rendszer létrehozásának és fejlesztésének stratégiai és jogi keretét elsősorban a 2010 – 2019-es időszakra létrehozott Hulladékgazdálkodási Stratégia adja, valamint a Hulladékgazdálkodást taglaló Törvény. E stratégia 26 regionális központ kiépítését irányozza elő hazánkban. Előkészítés alatt van azon stratégia kidolgozása, mely a soron következő időszakban biztosítani fogja a valós akcióterveket a szükséges infrastruktúra kiépítéséhez és a regionális rendszer működtetéséhez. A stratégiai céloknak teljes mértékben összhangban kell lenniük a 2008/98-as Hulladékkal kapcsolatos keretirányelvek elvárásaival és az idevágó egyéb irányelvekkel, ami biztosítja az EU-s elvárások és előírt célok maradéktalan megvalósítását.

A regionális koncepció alapvető támpilléreit a hulladékgazdálkodás néhány alapvető elve képezi. Ezek a következők:

- A környezet szempontjából legoptimálisabb lehetőség kiválasztásának elve

A környezet szempontjából legoptimálisabb lehetőség kiválasztása tulajdonképpen egy szisztematikus és konzultációs döntéshozatali folyamat, ami felöleli a környezet védelmét és megőrzését. A környezet szempontjából legoptimálisabb lehetőség kiválasztásának alkalmazása lehetővé teszi, az adott célokhoz és körülményekhez mért olyan lehetőség vagy lehetőségek kombinációjának kiválasztását, ami a legnagyobb haszonnal kecsegtet, vagy a legkisebb kárral jár a környezet egészére, egyben elfogadható költségvetést és jövedelmezőséget nyújt, úgy hosszú-, mint rövid távon.

- Önellátósági elv

Az önellátósági elv alatt egy integrált és megfelelő üzemhálózat felállítása értendő, a háztartásokból összegyűjtött kevert kommunális hulladék újbóli felhasználása és elhelyezése céljából, ideértve az ilyen hulladék legalkalmasabb technikák általi begyűjtését más hulladéktermelőktől, a Hulladékgazdálkodási törvény szellemében. Ezen

üzemek hálózatának olyannak kell lennie, hogy a Szerb Köztársaságnak biztosítsa az önellátósági elv megvalósítását a hulladék-elhelyezés valamint az újrahasznosítás terén, szem előtt tartva a régió földrajzi jellemzőit és az egyes hulladék fajták különleges üzemekkel szemben támasztott igényeit. E hálózat biztosítani tudja a hulladék elhelyezését, illetve újrahasznosítását a legközelebb elhelyezkedő szükséges üzem által, a legmegfelelőbb módszer és technológia alkalmazásával, ami a környezet és a közegészség védelmének magas szintjét biztosítja.

- **A hulladékgazdálkodás közelségének és regionalitásának elve**

A hulladékot annak kialakulási helyéhez a lehető legközelebb kell kezelni vagy elhelyezni, illetve abban a régióban ahol létrejött, elkerülendő a szállítással járó esetleges környezetszennyezést. A hulladékkezelő vagy újrahasznosító, illetve hulladéklerakó üzem kiválasztásakor figyelembe kell venni a helyi körülményeket és feltételeket, a hulladék fajtáját, annak térfogatát, a szállítás és elhelyezés módját, gazdasági indokoltságát, valamint a környezetre gyakorolt hatásokat. A regionális hulladékgazdálkodást biztosítani lehet az európai jogalkotáson és a nemzetpolitikán alapuló regionális stratégiai tervek fejlesztésével és alkalmazásával.

Az előzőekben elmondottak alapján leszögezhető, hogy a regionális koncepció, mint a jogalkotási és stratégiai politika része, az egyedüli fenntartható hulladékgazdálkodási koncepció. A regionális hulladékgazdálkodási koncepció magában foglalja a begyűjtés, szállítás, kezelés és elhelyezés folyamatának operatív működését, oly módon, hogy biztosított legyen a környezetvédelem magas szintje. E folyamatok tervezése során rendkívül fontos szem előtt tartani a gazdasági költségeket, valamint a legmagasabb, de az érintett régió lakossága számára még elfogadható árszintet. A regionális hulladéklerakók hálózatának olyképpen kell kiépülnie, hogy biztosított legyen Szerbia számára a hulladék-elhelyezés és újrahasznosítás terén az önfelelősségi elv, szem előtt tartva a földrajzi sajátosságokat és az egyes hulladékfajták ellátásához nélkülözhetetlen külön üzemek szükségességét.

A Szabadkai régióban a hulladékgazdálkodás regionális koncepciója az elsődleges hulladékszétválogatás fejlesztésén alapszik. A kommunális vállalatok megfelelő gyűjtőedényekkel és nélkülözhetetlen számú gépjárművel történő ellátása tervezett, ami fokozatosan lehetővé tenné már a háztartásokban, két szemétygyűjtő kuka által, az elsődleges hulladék elkülönítését. A kék színű kuka az újrahasznosítható (ún. száraz hulladék), míg a zöld színű az egyéb hulladék (ún. nedves hulladék) elhelyezésére szolgálna. Annak érdekében, hogy e módszer életre keljen, a lakosság hatásos tájékoztatása szükséges az újrahasznosítható hulladék szétválogatásának módjáról és fajtáiról.

A kommunális közvállalatok és a kanizsai magánvállalat végzik a kommunális hulladék begyűjtésének szolgáltatását saját Községeik/Városuk területén. Ebben a koncepcióban ezek a cégek két külön hulladékfolyamot gyűjtenek be és továbbítanak a átrakó állomásokig (ÁÁ) vagy a regionális hulladékgazdálkodási központig (RHK). A hulladéknak a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft számára történő átadásakor átadásra kerül a hulladék gazdálkodás feletti illetékesség is.

A regionális hulladékgazdálkodási központ kiépítésével a Szabadkai régióban megteremtődtek a minőségi másodlagos hulladék-kiválasztás feltételei. A hulladék-válogató üzem lehetővé teszi a hulladék szétválogatását, ami lehetővé teszi a szétválogatott hulladék másodlagos alapanyagok piacán történő értékesítését. A

szétválogatott újrahasznosítható hulladék a regionális vállalat számára bevételi forrást jelent. Az elsődleges és másodlagos szétválogatás mennyisége és minősége közvetlen hatást gyakorol tehát az árpolitikára. A komposztáló üzem létrehozásával lehetőség nyílt a hulladék biológiai kezelésére, ami nagyban csökkenti a hulladéklerakóba jutó, végleges elhelyezésre szánt hulladék mennyiségét. Az ily módon nyert komposztot a hulladéklerakón elhelyezett hulladék takarására és szerves trágyaként (a biológiai lebomlású hulladék forrásának és a komposzt minőségének függvényében) egyaránt fel lehet használni.

A hulladékudvarok (HU) a lomok, a zöld és egyéb hulladékok begyűjtésére lettek tervezve. A meglévő hulladékudvarokat, az átrakó-állomásokat és a regionális hulladékgazdálkodási központot a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft Szabadka irányítja.

Hazánkban ez az első régió, mely a hulladékgazdálkodás regionális koncepciójának teljes körű bevezetését tervezi. Annak érdekében, hogy a hulladékgazdálkodás regionális rendszere fejlődhessen, nélkülözhetetlen állandóan dolgozni a regionális vállalat, a kommunális közvállalatok, a kanizsai hulladékgyűjtő magánvállalat, a városi és községekbeli alapítók együttműködésének erősítésén.

A Regionális Hulladékgazdálkodási Terv (RHT) kidolgozásának és bevezetésének célja a Régió kommunális hulladékgazdálkodási integrált rendszerének létrehozása, figyelembe véve a hulladékgazdálkodás minden szempontját: a hulladékszétválogatástól, a begyűjtésen, szállításon, tároláson át a kezelésig és végső elhelyezésig, a nemzeti előírások és a Hulladékgazdálkodás Nemzeti Stratégiájának szellemében.

A Hulladékgazdálkodás regionális terve (HRT) a Szabadkai régió számára egy operatív modellt határoz meg, a fenntartható és ésszerű integrált hulladékgazdálkodási rendszer felállítására. Ennek végső változata közvetlenül az előtt lett elkészítve hogy a kiépült infrastruktúra be lett üzemelve, abból a célból hogy teljes egészében bemutassa a regionális koncepció jövőbeli működését.

2. JOGALKOTÁSI KERET

2.1 Az EU-s jogalkotás a hulladékgazdálkodás területének

Az Európai Unió hulladékgazdálkodást és a regionális rendszer felállítását érintő jelentős jogszabályai a következők:

- A 2008/98/EC számú hulladékgazdálkodást érintő Tanácsi irányelv, mely leváltja, illetve kiegészíti a 75/442/EEC és 2006/12/EC számú keret irányelvet, az EU-ban esedékes koordinált hulladékgazdálkodási rendszer felállításáról, melynek célja a hulladéktermelés csökkentése. A Keret irányelvben a tagországok kötelezve lettek a saját nemzeti hulladékgazdálkodási tervezeteik elkészítésére. Az új keret irányelv, mely a 2008/98/EC számot viseli, mint alapvető elvárást támasztja azon célt, hogy a tagországok 2020-ig a kommunális hulladékok legalább 50%-át, míg az egyéb veszélytelen hulladékok legalább 70%-át újrahasznosítsák vagy feldolgozzák.

Emellett ezen irányelv külön foglalkozik a tagországok kötelezettségeivel a hulladéktermelők kibővített felelőssége, a hulladék státusának megszűnését rendező kritériumrendszer és melléktermékek, valamint a hulladék megjelenését gátló program kidolgozásának kötelezettsége kapcsán, továbbá minden egyes külön hulladék folyamatot is magába foglaló nemzeti hulladékgazdálkodási program vagy programok kidolgozásával.

- a 99/31/EC számú hulladéklerakókról szóló Tanácsi irányelv célja, hogy a szigorú műszaki elvárások bevezetésével csökkenjen a hulladék elhelyezéséből fakadó környezetre gyakorolt negatív hatás, különösen a talaj, továbbá a felszíni és talajvíz, valamint a lakosság egészségére gyakorolt hatások tekintetében. Az irányelv osztályozza a hulladéklerakókat, mégpedig: veszélyes hulladék-hulladéklerakókra, veszélytelen hulladék-hulladéklerakókra és inert hulladék-hulladéklerakókra; továbbá megköveteli a hulladék elhelyezés előtti kezelését; tiltja a hulladéklerakóban történő elhelyezést a: folyékony, gyúlékony vagy különösen gyúlékony, robbanékony, fertőző egészségügyi hulladék, elhasznált gumiabroncsok és más fajtájú hulladékok esetében; megköveteli a biológiai lebomlású hulladék elhelyezésének csökkentését, valamint létrehozza a hulladéklerakók működtetési engedélyezésének rendszerét.

- a 91/689/EEC számú, veszélyes hulladékról szóló Tanácsi irányelv ki lett egészítve a 94/31/EC és 166/2006/EC számúakkal, minek célja a veszélyes hulladék irányított, hatékonyan kihasznált és helyes elhelyezése. Az irányelv meghatározza azon gazdasági szubjektumok kötelezettségeit, amelyek a hulladék termelői, tulajdonosai vagy feldolgozói.

- a 94/62/EC számú, csomagolásról és csomagolási hulladékról szóló Tanácsi irányelv, mely ki lett egészítve a 2005/20/EC, 2004/12/EC, 1882/2003/EC számúakkal, az EU-s stratégiát építi be a csomagolásból származó hulladékok tekintetében, és célja a nemzeti előírások harmonizálása a csomagolás-hulladékok tekintetében, azok környezetre mért hatásainak csökkentése, valamint az EU-n belüli kereskedelmi gátló tényezők megszüntetése a konkurencia kizárásának megakadályozása érdekében. Figyelembe vesz az EU piacán fellelhető minden csomagolást és abból származó hulladékot, függetlenül azok kialakulási helyétől: gyáripar, gazdasági szektor, üzletek, szolgáltatások, háztartások, szem előtt tartva a felhasznált anyagokat.

- a 2010/75/EU számú, az ipari káros anyag kibocsátások kapcsán összevont néhány olyan előírást, melyekkel előbb már rendezve volt az ipari káros anyag kibocsátásból eredő környezetszennyezés megakadályozása, ideértve a 2000/76/EC számú, a hulladékégetésről szólót és a 78/176/EEC számú, a titán-dioxid tartalmú ipari hulladékról szólót. Az ipari hulladékégetésről szóló irányelvek meghatározzák a levegő-, víz- és talajszennyezést érintő szabványokat, az égetés vagy azok melléktermékei tekintetében, mindezt az egészségkárosítás kockázatának megakadályozása érdekében. Az irányelv foglalkozik azon üzemekkel is, melyek a hulladékégetést támogatják. A titán-dioxid tartalmú ipari hulladékról szóló irányelv kötelezi a tagországokat olyan megelőző lépések megtételére, melyek a hulladék kialakulását akadályozzák, lehetetlenné teszik azok alapanyagként történő újrahasznosítását és feldolgozását, valamint olyan intézkedések megtételére, melyek a hulladék elhelyezése kapcsán gondot viselnek a környezetről és egészségvédelemről, ideértve olyan programok kidolgozását is, melyeknek köszönhetően a titán-dioxid tartalmú hulladék-feldolgozó üzemből származó környezetkárosítás mértéke csökken, majd végleg el is tűnik.

- a 2006/66/EC számú, a veszélyes anyagokat tartalmazó elemekről és akkumulátorokról szóló irányelv rendezi a veszélyes összetevőket tartalmazó elhasznált elemek és akkumulátorok kezelését, aminek a célja az, hogy csökkenjen az elemek és akkumulátorok gyártásakor alkalmazott nehézfémekkel történő szennyezés szintje.

- a 96/59/EC számú, az RSV és RST elhelyezését rendező irányelv célja a poliklórozott bifenilek és poliklórozott terfenilek ellenőrzött kezelése és kiküszöbölése, valamint az azokat tartalmazó felszerelés fertőtlenítése, továbbá az azokat tartalmazó, de fertőtlenítésben nem részesült felszerelés elhelyezése.

- a 2000/53/EC számú, az autóroncsokról szóló irányelv a hulladék kialakulását úgy gátolja, hogy előírja azok alkatrészeinek (akkumulátor, gumiabroncs, elemek, kenőolaj) begyűjtését, újrahasznosítását és feldolgozását, mindezt a környezetvédelem érdekében.

- a 2011/65/EU számú, az egyes veszélyes összetevőket tartalmazó alkatrészek elektromos és elektronikai eszközökben való alkalmazását korlátozó, és a 2012/19/EU számú, az elektromos és elektronikai eszközökből származó hulladékkal kapcsolatos irányelvek célja a veszélyes összetevők felhasználásának korlátozása az említett eszközökben, valamint az elektromos és elektronikai eszközök újbóli felhasználásának, újrahasznosításának és feldolgozásának népszerűsítése, így csökkentve az ilyen fajtájú hulladék mennyiségét. Az elektromos és elektronikai hulladékról szóló irányelv, egyebek mellett, nagyratörő célokat is kitűz e tekintetben a begyűjtés és feldolgozás terén (85% a 2020-as évtől kezdődően).

- a 86/278/EEC számú, a környezetvédelemről, különös tekintettel a talajvédelemről szóló irányelv arra az esetre, ha másodlagos mezőgazdasági trágyázás folyik rajta, meghatározza a mezőgazdaságból származó szennyvíz feldolgozást végző üzemekből eredő iszap felhasználását abból a célból, hogy meggátolja a talaj-, a növényzet- az emberek és állatok szennyezését illetve fertőzését. Az irányelv előírja azokat a feltételeket, melyek mellett felhasználható az iszap, rögzíti a talaj és az iszap nehézfém koncentrációjának határértékeit, valamint a talaj legnagyobb éves nehézfém tartalmát.

- a 1013/2006 számú, a hulladék határforgalmát intéző Rendelet a hulladék határokon átvitelő mozgásának ellenőrzését és felügyeletét rendezi. E rendelet az európai jogrendbe bevezeti a Bázeli konvenció szabályait. Ez egy nemzetközi multilaterális szerződés, mellyel a cselekvési normák, továbbá a hulladékgazdálkodás környezetvédelemmel és környezetfejlesztési kritériumokkal való összehangolása történik, a veszélyes és egyéb

hulladékok határokon átívelő mozgása esetére. Azon országok, melyek e Rendeletet alkalmazzák, kötelesek kijelölni olyan illetékes és megbízott szervezeteket, akik a hulladékszállítást elvégzik.

- a 2006/21/EC számú, a bányászati hulladékok gazdálkodásával foglalkozó irányelv célja a bányászatból származó hulladékok kezelése és elhelyezése, környezet- és egészségkárosító hatásának csökkentése. Ezen irányelv elvárásai alapján, a bányászati hulladékok kezelése kizárólag az erre a célra specializált üzemekben történhet, a tagországok pedig kötelezik magukat, hogy az elérhető legjobb műszaki megoldások alkalmazására törekednek. Az irányelv előírja a tervezés, az ilyen jellegű feladatok végzésére történő felhatalmazás kötelezettségét, továbbá a hulladékkezelő üzemek bezárásának folyamatát, és az így bezárt üzemek leltározási folyamatának előkészítését, különös tekintettel az olyanok esetére, melyek jelentős környezeti vagy egészségügyi kockázatot jelentenek.

2.2 Nemzeti előírások

A Szerb Köztársaság nemzeti környezetvédelmi előírásai az európai előírások és egyedi irányelvek elvárásainak teljes körű átvételi és beépítési fázisában vannak. Az előírások az európaiakkal való teljes harmonizálásának tervezett határideje 2018 vége. Az említett előírások felölelik a más területeket érintő, de a regionális hulladékgazdálkodás szempontjából jelentős, kulcsfontosságú előírásokat is. Meg kell említeni, hogy pillanatnyilag nemzeti szinten előkészítés alatt állnak azon nemzeti tervek, melyek a hulladékgazdálkodást rendezik, valamint az egyes irányelvek beépítését célzó külön tervek egyaránt. A hulladékgazdálkodás regionális terve követi az össz tervezett dokumentumot, és ezek szellemével teljes egészében összhangban készült.

Hulladékgazdálkodási Törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 36/09, 88/10 és 14/16 szám). E törvénnyel kerülnek rendezésre a hulladékok fajtái és azok besorolása; hulladékgazdálkodás tervezése; hulladékgazdálkodás tárgya; hulladékgazdálkodással járó felelőségek és kötelezettségek; hulladékgazdálkodás szervezése; külön hulladékfolyamatok kezelése; engedélykiadások feltételei és folyamata; hulladék határokon át történő mozgatása; hulladékkal kapcsolatos jelentések és az adatbázis; hulladékgazdálkodás pénzelése; felügyelet, valamint egyéb, a hulladékgazdálkodást érintő fontos kérdések.

A Hulladékgazdálkodási Törvény alapján meghozott alárendelt jogi aktusok a következők:

1. Rendelet a határforgalomban részt vevő hulladék listáiról, a kísérő okmányok tartalmáról és külalakjáról azok kitöltési útmutatójával (SZK Hivatalos Közlönye, 60/09 szám);
2. Rendelet az egyes veszélyes hulladékok meghatározásáról, melyek, mint másodlagos alapanyagok behozhatók (SZK Hivatalos Közlönye, 60/09 szám);
3. Szabályzat a Hulladék mozgását szabályzó okmány űrlapjáról és annak kitöltési útmutatója (SZK Hivatalos Közlönye, 114/13 szám);
4. Szabályzat a Veszélyes hulladék mozgását szabályzó okmány űrlapjáról, az előzetes tájékoztatás űrlapjáról, annak kézbesítéséről és ezek kitöltési útmutatója (SZK Hivatalos Közlönye, 17/17 szám);
5. Szabályzat a tárolási, feldolgozási és elhelyezési engedély kiadási kérelmezéséről, (SZK Hivatalos Közlönye, 72/09 szám)

6. Rendelet azon termékek kapcsán, melyek a felhasználásukat követően külön hulladékfolyammá válnak, a legyártott és behozott termékek mennyisége és fajtájuk napi nyilvántartásáról szóló űrlapjáról és az éves jelentésről, az éves jelentések kézbesítésének határidejéről és módjáról, a díjkötelesekről, az elszámolás kritériumrendszeréről, a díjak mértékéről és elszámolásuk módjáról és fizetéséről (SZK Hivatalos Közlönye, 54/2010, 86/2011, 15/2012, 3/2014, 31/2015 – más. előírás és 44/2016 – más. előírás, 43/2017 – más. előírás);
7. Rendelet a szennyezés fajtáiról, a környezetszennyezési díj elszámolásának kritériumairól és a díjkötelesekről, a díj mértékéről és elszámolásának módjáról (SZK Hivatalos Közlönye, 113/2005, 6/2007, 8/2010, 102/2010, 15/2012, 91/2012, 25/2015 – más. előírás és 44/2016 - más. előírás, 43/2017 - más. előírás)
8. Szabályzat a tárolási, feldolgozási és elhelyezési engedély tartalmáról és külalakjáról (SZK Hivatalos Közlönye, 96/09 szám)
9. Szabályzat a hulladék gumiabroncsok gazdálkodásának módjáról és (SZK Hivatalos Közlönye, 104/09 és 81/10 szám)
10. Szabályzat a hulladék kategóriáiról, kivizsgálásáról és besorolásáról (SZK Hivatalos Közlönye, 56/10 szám);
11. Szabályzat a helyi önkormányzati egység területén lévő kommunális hulladék összetételéről és mennyiségéről szóló adatok begyűjtésének módszertanáról (SZK Hivatalos Közlönye, 61/10 szám);
12. Rendelet a fáradt olajok kezeléséről szóló Rendelet felfüggesztéséről (SZK Hivatalos Közlönye, 71/10 szám);
13. Szabályzat a fáradt olajok kezelésének feltételeiről és módjáról (SZK Hivatalos Közlönye, 71/10 szám);
14. Szabályzat a inert és veszélytelen hulladékok tárolási engedélye kérelmezési kötelezettsége alóli felmentést biztosító bizonylat tartalmáról (SZK Hivatalos Közlönye, 73/10 szám);
15. Rendelet az azbeszttartalmú hulladékok gazdálkodásáról szóló Rendelet felfüggesztéséről (SZK Hivatalos Közlönye, 74/10 szám);
16. Szabályzat az azbeszttartalmú hulladékokkal való eljárásról (SZK Hivatalos Közlönye, 75/10 szám);
17. Szabályzat a egészségügyi hulladékok gazdálkodásáról (SZK Hivatalos Közlönye, 78/10 szám);
18. Szabályzat az elhasználdott elemek és akkumulátorok gazdálkodásának módjáról és eljárásáról (SZK Hivatalos Közlönye, 86/10 szám);
19. Rendelet a hulladék hulladéklerakókban történő elhelyezéséről (SZK Hivatalos Közlönye, 92/10 szám);
20. Szabályzat a hulladék anyagok hulladéklerakói helyének meghatározása és azok elrendezése kritériumairól szóló Szabályzat felfüggesztéséről (SZK Hivatalos Közlönye, 92/10 szám);
21. Szabályzat a veszélyes hulladék tárolásáról, csomagolásáról és megjelöléséről (SZK Hivatalos Közlönye, 92/10 szám);
22. Szabályzat a Kiadott hulladékgazdálkodási engedélyek nyilvántartása tartalmáról, vezetésének módjáról és külalakjáról (SZK Hivatalos Közlönye, 95/10 szám);
23. Szabályzat a hulladék napi nyilvántartásának és éves jelentésének űrlapjáról, annak kitöltési útmutatójával (SZK Hivatalos Közlönye, 95/10 és 88/15 szám);

24. Szabályzat az elhasznált, higanytartalmú fluoreszcens világítótestek kezelésének módjáról (SZK Hivatalos Közlönye, 97/10 szám);
25. Szabályzat a másodlagos alapanyagként vagy energiahordozóként használt hulladék begyűjtése, szállítása, tárolása és kezelése feltételeiről és módjáról (SZK Hivatalos Közlönye, 98/10 szám);
26. Szabályzat az autóroncok gazdálkodásáról (SZK Hivatalos Közlönye, 98/10 szám);
27. Szabályzat a veszélyes anyagokat tartalmazó elektromos és elektronikai eszközök listájáról, valamint azok használata betiltásáról vagy korlátozásáról, továbbá az elektromos és elektronikai eszközökből lett hulladék kezeléséről (SZK Hivatalos Közlönye, 99/10 szám);
28. Rendelet az olyan veszélytelen hulladékok listájáról, melyek számára nem szükséges engedély, az ezeket kísérő határforgalmi okmányokkal (SZK Hivatalos Közlönye, 102/10 szám);
29. Rendelet a hőkezelésre szánt hulladékok fajtáiról, a hőkezelő üzemhelyszíne meghatározásának, a tervezés, a kiépítés, a felszerelés és üzemeltetés műszaki és technológiai feltételeiről, valamint az égetés melléktermékeinek kezeléséről (SZK Hivatalos Közlönye, 102/10 és 50/2012 szám);
30. Szabályzat a PCB tartalmú eszközök és hulladék kezeléséről (SZK Hivatalos Közlönye, 37/11 szám);
31. Szabályzat a POPs anyagok listájáról, a POPs hulladék gazdálkodásának módjáról és a lerakásra szánt hulladék POPs – anyagtartalmának vagy POPs fertőzőtségi szintjének határértékeiről szóló Szabályzat módosításairól (SZK Hivatalos Közlönye, 17/17 szám);
32. Szabályzat a titán-dioxid alapú hulladék gazdálkodásának feltételeiről és módjáról, valamint a helyszín környezete felügyeletével és megfigyelésével kapcsolatos intézkedésekről (SZK Hivatalos Közlönye, 01/12 szám);
33. Szabályzat a külön hulladékfolyamok díjai összegeinek összehangoltságáról (SZK Hivatalos Közlönye, 43/2017 szám);
34. Szabályzat a meghatározott hulladékfajták újrahasznosítását, feldolgozását és felhasználását ösztönző összehangolt eszközökről (SZK Hivatalos Közlönye, 43/2017 szám).

A Csomagolás és csomagolási hulladékokról szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 36/09 szám) azokat a környezetvédelmi feltételeket rendezi, melyeket a csomagolásoknak teljesíteniük kell a forgalomba hozás érdekében, továbbá rendezi a csomagolások és csomagolási hulladékok kezelését, a csomagolások és csomagolási hulladékokkal kapcsolatos tájékoztatást, a gazdasági eszközöket, valamint minden egyéb, csomagolással és csomagolásihulladékokkal kapcsolatos jelentős kérdéseket. Ez a törvény hatályos minden, a Szerb Köztársaság területén, forgalomba hozott csomagolásra, és minden, a Szerb Köztársaság területén folytatott gazdasági tevékenységből fakadó csomagolásihulladéokra, függetlenül azok eredetétől, alkalmazásától és a csomagolás felhasznált anyagától.

A Csomagolásról és csomagolási hulladékokról szóló törvény alapján meghozott alárendelt jogi aktusok:

1. Szabályzat a hosszú élettartamú csomagolások fajtáiról (SZK Hivatalos Közlönye, 70/09 szám);
2. Szabályzat a csomagolásnak minősítés kritériumrendszeréről, gyakorlati példákkal a kritériumrendszer alkalmazására és a szerb szabványrendszer azon tételeinek listájával,

- melyek tartalmazzák azon alapfeltételeket, melyeket a csomagolásnak teljesítenie kell a forgalmazás érdekében (SZK Hivatalos Közlönye, 70/09 szám);
3. Szabályzat a csomagolásihulladék fajták szerinti éves mennyiségeiről, melyek átvételéhez, begyűjtéséhez, szétválogatásához és ideiglenes tárolásához kötelezően helyet kell biztosítani (SZK Hivatalos Közlönye, 70/09 szám);
 4. Szabályzat a számozásról, rövidítésekről és jelképekről, melyeken alapszik a csomagolásianyagok azonosításának és jelölésének rendszere (SZK Hivatalos Közlönye, 70/09 szám);
 5. Szabályzat a forgalomba hozott áruk csomagolására szánt csomagoló fajtáiról és éves mennyiségeiről, melyeknél a termelő, az importőr, a csomagoló/töltő és a kézbesítő nem köteles biztosítani a csomagolásihulladék kezelését (SZK Hivatalos Közlönye, 70/09 szám)
 6. Szabályzat az ólom, kadmium, higany és hexavalens króm koncentrációjának összesített szintjéről a csomagolásban vagy annak alkotó elemeiben, továbbá az ezek alóli kivételek és a határértékek alkalmazásának határideje (SZK Hivatalos Közlönye, 70/09 szám);
 7. Szabályzat a csomagolásihulladék gazdálkodására kiadott engedélyek Nyilvántartása tartalmáról és vezetésének módjáról (SZK Hivatalos Közlönye, 76/09 szám);
 8. Rendelet a 2015-től 2019-ig tartó időszakra előirányzott csomagolásihulladék-csökkentés Tervezetének meghatározásáról (SZK Hivatalos Közlönye, 144/14 szám)
 9. Rendelet a csomagolás és a becsomagolt termékek utáni díj elszámolásának kritériumairól, valamint a díjkötelesek fizetés alóli felmentésről, a díjak összegéről és a díjak elszámolásáról és megfizetéséről (SZK Hivatalos Közlönye, 08/10 és 22/16 szám)
 10. Szabályzat a csomagolás és csomagolásihulladék gazdálkodásával kapcsolatos jelentések űrlapjairól (SZK Hivatalos Közlönye, 21/10 és 10/13 szám);
 11. Szabályzat a vegyszerekről, melyek kapcsán a gyártó vagy importőr köteles az azon vegyszert tartalmazó csomagolás után darabszám szerinti letétet meghatározni, valamint a letét összegéről a meghatározott csomagolás, vagy az abba csomagolt vegyszer fajtája alapján (SZK Hivatalos Közlönye, 99/10 szám);
 12. Szabályzat az oxidációs vagy biológiai lebomlást segítő adalékokkal gyártott műanyag zacskók műszaki és egyéb követelményeiről, valamint az erre a célra kinevezett testület által kiadott felmérés jelentéséről az összehangoltság és feltételek kapcsán (SZK Hivatalos Közlönye, 03/12 szám)

Rendelet a hulladéklerakásról (SZK Hivatalos Közlönye, 92/2010 szám) minden tevékenység alapdokumentuma, melynek célja a régió központi hulladékkezelő üzemének építési tervének elkészítése, valamint annak további üzemeltetése, lévén ezen rendelet alapján kerül meghatározásra a helyszín kiválasztásának feltétel- és kritériumrendszere, a hulladéklerakó tervezésének, építésének műszaki és technológiai feltételei, az elhelyezés szempontjából tiltott hulladékok fajtái, a lerakásra szánt, biológiai lebomlású hulladékok engedélyezett mennyisége, az átvétel illetve elutasítás kritériumai és folyamata, valamint a hulladék elhelyezése a hulladéklerakóban, a hulladéklerakók üzemeltetési és bezárási módozatai és eljárása, a hulladéklerakó üzemeltetésének tartalma és megfigyelésének módja, valamint a hulladéklerakó bezárását követő utólagos karbantartása.

A 2010 – 2019-es időszak hulladékgazdálkodási Stratégiája (SZK Hivatalos Közlönye, 29/10 szám) egy alapdokumentum, mely Köztársasági szinten biztosítja a hulladékgazdálkodás ésszerű és fenntartható feltételeit. E stratégia keretében van szemügyre véve az

intézményerősítés, jogalkotás-fejlesztés, előírások minden szintű végrehajtásának, a képzésnek és köztudat-erősítésnek a szükségessége.

A hulladékgazdálkodás stratégiája:

- Meghatározza a hulladékgazdálkodás alapvető irányvételét a következő időszakban, összhangban az EU e területi politikájával és a Szerb Köztársaság stratégiai irányultságaival;
- Irányítja a jogharmonizációs tevékenységet az EU-s jogalkotás felé történő közeledés folyamatában;
- Beazonosítja a hulladékkal kapcsolatos felelősségeket és a tulajdonosi tökeirányítás jelentőségét és szerepét;
- Rövid- és hosszútávú hulladékgazdálkodási célokat tűz ki;
- Meghatározza az előírányzott célok megvalósításához szükséges intézkedéseket és tevékenységet.

A Szerb Köztársaságban már folyamatban van a következő időszakra szóló Stratégia kidolgozása.

A hulladékgazdálkodás és a regionális rendszer létrehozása szempontjából a Hulladékgazdálkodást szabályzó törvény mellett kiemelt jelentőséggel bírnak még a következő törvények is:

Helyi önkormányzati törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 129/2007, 83/2014 – más.törv. és 101/2016 – más.törv.) rendezi a helyi önkormányzati egység Alkotmányilag, törvényileg, más előírások és alapokmányok által meghatározott jogait és kötelezettségeit (eredendő hatáskör és megbízási feladatok), mint amilyenek a fejlesztési programok, a városrendezési tervek, a költségvetések és zárszámadások meghozatala; a kommunális tevékenységek végzésének rendezése (köztisztaság fenntartása a városokban és településeken, a hulladéklerakók fenntartása, stb.); a kommunális tevékenységekhez szervezési, anyagi és egyéb feltételek biztosítása; környezetvédelmi gondoskodás. A törvény meghatározza a helyi önkormányzati egységek pénzelését is, éspedig az alapvető községi közbevételekből és a Köztársaság által nyújtott bevételekből (helyi kommunális illetékek, környezetvédelmi díjak, kommunális tevékenységek utáni koncessziós díjbevételek és hasonló); meghatározza a helyi önkormányzati egységek együttműködési és társulási lehetőségét is a közös célok, tervek és fejlesztési programok, valamint egyéb közérdekű szükségletek kielégítése érdekében;

Kommunális tevékenységekről szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 88/2011, 104/2016 és SZK AB Döntése - 46/2014 szám) meghatározza a kommunális tevékenységeket és rendezi ezek végzésének általános feltételeit és módját, lehetővé teszi egy vagy több község, illetve település számára a közös kommunális tevékenység megszervezését és végzését, a törvényes feltételek és az érintett községek képviselő testületei által kötött megegyezés alapján, továbbá felhatalmazza a községet vagy várost, hogy e törvény szellemében rendezze és biztosítsa a kommunális tevékenység végzéséhez és fejlesztéséhez, vagy ehhez hasonlókhöz szükséges feltételeket;

Tervezési és építési törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 72/09, 81/09, 64/10 – SZK AB Döntése, 24/11, 121/12, 42/13 – SZK AB Döntése, 50/13 – SZK AB Döntése, 98/13 – SZK AB Döntése, 132/14, 145/14 és SZK AB Döntése - 65/2017.) rendezi a területrendezés tervezési feltételeit és módját, az építési terület rendezésének és használatának feltételeit és módját, valamint a létesítmények építését és felhasználását; az e törvény előírásai

alkalmazásának ellenőrzését és a felügyeletet; egyéb, a területrendezés, az építési terület rendezése és használata, valamint a létesítmények építése szempontjából fontos kérdéseket;

A környezeti hatások felmérését szabályozó törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 135/04 és 36/09 szám) meghatározza a környezeti hatások becslésének eljárását; a környezeti hatástanulmány kidolgozásának módját és tartalmát; az érdekelt szervek, szervezetek és a nyilvánosság részvételét; a határon átnyúló tájékoztatást olyan esetben ha egy más ország környezetét is érintő projektről van szó; meghatározza azokat a projekteket, felújításokat vagy kivitelezéseket, melyekhez okvetlenül szükséges a környezeti hatásbecslés; meghatározza a felügyeletet és azt az intézményt, amelyik az elvégzett becslés jóváhagyását elvégzi;

A környezeti hatás stratégiai felmérésének törvénye (SZK Hivatalos Közlönye 135/04 és 88/10 szám). E törvénnyel kerülnek rendezésre a különböző tervek és programok környezeti hatásai becslésének feltételei, módjai és eljárásai, aminek a célja a környezetvédelem biztosítása és a fenntartható fejlődés növelése az alapvető környezetvédelmi irányelvek integrálásával a tervek és programok előkészítési és elfogadtatási folyamatai során;

A környezetkárosítás integrált meggátlásának és ellenőrzésének törvénye (SZK Hivatalos Közlönye, 135/04 és 25/15 szám), rendezi a üzemek és a közegészségre, környezetre vagy anyagi javakra potenciálisan veszélyes tevékenység kapcsán kiadható integrált engedélyek feltételeit és kiadásuk módját; meghatározza a tevékenységeket és üzemeket; rendezi a felügyelet és egyéb, a környezetszennyezés meggátlásával és ellenőrzésével kapcsolatos kérdéskört.

A környezetvédelmi információhoz való hozzáférhetőség, a nyilvánosság döntéshozatali részvétele és jogvédelme Egyezménye megerősítéséről szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 38/09 szám);

A környezeti zajártalom elleni védelem törvénye (SZK Hivatalos Közlönye, 36/09 és 88/10 szám), mellyel rendezve vannak a zajvédelmi szubjektumok; a zajvédelmi eljárások és feltételek; a környezeti zaj mérése; a zajártalommal kapcsolatos tájékoztatás; a felügyelet és egyéb, a környezet- és egészségvédelem témakörével kapcsolatos jelentős kérdések;

A légtisztaság védelmének törvénye (SZK Hivatalos Közlönye, 36/09 és 10/13 szám), mellyel rendezésre kerül a levegő minőségével való gazdálkodás és meghatározásra kerülnek a levegő és a külön védelmet élvező, közérdekű természeti értékek minősége védelmének és javításának eljárásai, módjai, valamint azok ellenőrzése;

Természetvédelmi törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 36/09, 88/10, 91/10 – módosítás és 14/2016 szám), mellyel rendezésre kerül a természetvédelem, azon belül is annak biológiai, földtani és térségi sokszínűsége, mint a környezet szerves része;

Vízügyi törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 30/10, 93/12 és 101/16 szám) előírja, hogy mely létesítmények esetén szükségesek a vízgazdálkodási feltételek és vízgazdálkodási jóváhagyások, melyek közé tartoznak az ipari létesítmények, melyekből szennyvízkibocsátás zajlik a felszíni vagy talajvizekbe, illetve közcsatorna hálózatba, rendezi a szennyvíztisztító üzemek, valamint a szennyvizek elvezetésére és kieresztésére szolgáló létesítmények beépítésének kötelezettségét, ideértve az ipari és kommunális hulladéklerakókat is;

Közúti teherszállításról szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 68/2015 szám);

A Vajdaság Autonóm Tartomány illetékességét megállapító törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 99/09 és 67/12 – SZK AB Döntése);

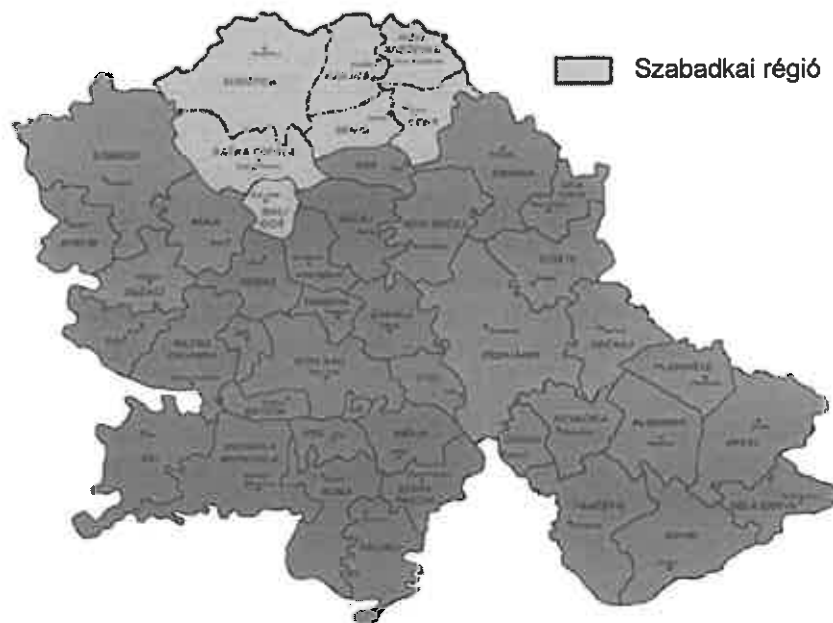
Közvállalatokról szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 15/2016 szám);

Gazdasági társaságokról szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye, 36/11, 99/11, 83/14 – más.törv. és 05/15 szám).

3. SZABADKAI HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI RÉGIÓ

A Szabadkai hulladékgazdálkodási régió Szabadka Várost, valamint Topolya, Kishegyes, Zenta, Csóka, Magyarkanizsa és Törökkanizsa Községeket öleli fel. A Szabadkai hulladékgazdálkodási régió elhelyezkedése és annak határai, Vajdaság AT keretében, az 1-es ábrán szemléltethető meg.

A 2006-ban, 5 község részvételével megkötött községközi egyezmény alapján került megalapításra a Szabadkai regionális hulladéktároló Kft, mely immár 2008 óta koordinálja a kommunális hulladékgazdálkodás regionális rendszere létrehozásának tevékenységét. Törökkanizsa Község később, 2012-ben csatlakozott a régióhoz.

1. ábra. A régió elhelyezkedése a Vajdaság AT területén

A Köztársasági Statisztikai Intézet kimutatásai szerint a Szabadkai Régió összterülete 3.102 km²-t tesz ki. A 2011-ből származó legújabb adataik alapján megállapítható, hogy a hulladékgazdálkodási régió lakosságának száma 258.232 főt tesz ki, 80 településen és 99.838 háztartásban. Az egy háztartásban élők számának átlaga így 2.57 fő.

A régió lehetőséget kapott egy regionális hulladékgazdálkodási rendszer felállítására, az Európai Unió IPA 2012 elnevezésű programja által. A program jóvoltából egy regionális hulladékgazdálkodási központ (RHK) kiépítésére és három átrakó átrakóállomás (ÁÁ) pénzelésére nyílt lehetőség Zentán, Magyarkanizsán és Topolyán. Lehetővé vált továbbá a átrakóállomások és a RHK közti hulladékszállításához szükséges mobilszükszerek és járműflotta beszerzése is. A kishegyesi, csókai és törökkanizsai Hulladékudvarok kiépítése és felszerelése is a hulladékgazdálkodási rendszer szerves részét képezi, melyek kiépítése a Régió helyi önkormányzati egységei pénzeszközeinek bevonásával valósult meg. A átrakóállomások és a Hulladékudvarok a 2016-os évben és a 2017-es év elején épültek ki, míg a RHK kiépítése

várhatóan a 2018-as év során valósul meg. A hulladékgyűjtés szükséges eszközeinek, a megfelelő járművek és hulladékgyűjtő edények (kukák és konténerek) beszerzése a köztársasági költségvetési eszközök bevonásával történik.

A Regionális Hulladékgazdálkodási Központ operatív működésének megkezdésekor be kell zárni minden helyi hulladéklerakót – szeméttelpepet, majd ezt követően, a jóváhagyott projektek és rendelkezésre álló eszközforrások függvényében, meg kell tervezni a szeméttelpek szanálásának dinamikáját és elsőbbségi sorrendjét.

A Szabadkai Régió minden községében a kommunális hulladékkal való gazdálkodást a kommunális közvállalatok (KK-k) végzik, kivéve Magyarkanizsát, ahol e tevékenységgel a Brantner HulladékgazdálkodásKft lett megbízva. A nemzeti jogalkotás alapján e vállalatok azok, melyek egyedül illetékesek a kommunális szolgáltatások elvégzésére.

A Szabadkai régió Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszerében a már meglévő KK-k és a kanizsai magánvállalat azok, melyek a továbbiakban is végezni fogják a kommunális hulladék begyűjtését, amit azután a három átrakóállomásra vagy a Békova közelében elhelyezett központi üzemhez szállítanak. A hulladékgazdálkodás operatív tevékenységét az átrakó állomások és a központi üzem között, valamint a RHK, ÁÁ és HU működtetésének teljes körű irányítását a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft végzi.

A hulladékgazdálkodás regionális koncepciójának alapját az Észak bácskai és Észak bánáti körzet hat Községének és Szabadka Városának KK-i és a Kanizsa Községi hulladékgyűjtéssel megbízott magánvállalat, valamint a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft alapító Városa/Községei jó üzleti kapcsolatainak fejlesztés iránti elkötelezettsége képezi.

Lakosság

A Szabadkai régió sajátosságai közé tartozik az eltérő népsűrűség, mely a Csóka községi 35,5 fő/km²-től a Szabadka városi 139,4 fő/km²-ig terjed, amiből kifolyólag e települések alaktani, morfológiai különbözősége is igen nagymértékű. Az 1-es táblázat adatai a Szabadkai Régió alapvető sajátosságait tükrözik.

1. táblázat: A Szabadkai régió alapjellemezői – terület és lakosság (a Köztársasági Statisztikai Intézet adatai)

Területi egység	Terület [km ²]	Mezőgazdasági terület [%]	Települések száma	Lakosok száma
Szabadka	1.007	87,8	19	141.554
Topolya	596	91,7	23	33.321
Kishegyes	181	93,8	3	12.031
Magyarkanizsa	399	84,9	13	25.343
Zenta	293	91,3	5	23.316
Csóka	321	90,5	8	11.398
Torokkanizsa	305	88,0	9	11.269
Összesen	3 102	89,71	80	258 232

A Szabadkai Régió lakossága, a 2011-es népszámlálási adatok szerint 258.232 fő, akiknek túlnyomó többségét, mint városiakat lehet jellemezni, lévén ők, az összlakosság 61,3%-át képezik.

3.1 Az elmúlt időszak során, a régió létrehozása terén végzett kulcsfontosságú tevékenységek

A regionális hulladékgazdálkodási rendszer létrehozása kapitális projektjének keretében az eddigiekben a következő, kulcsfontosságú tevékenység zajlott:

- A Szabadkai régió helyi önkormányzati egységei községközi Egyezményének kidolgozása és annak aláírása;
- Szabadka, Zenta, Magyarkanizsa, Csóka, Topolya és Kishegyes, 2007-2017-es időszakra vonatkozó Regionális hulladékgazdálkodásról szóló tervének kidolgozása;
- A RHK, ÁÁ és HU helyszíneinek kiválasztása;
- A projekt generális tervének és az ehhez kapcsolódó megvalósíthatósági tanulmány kidolgozása – ideértve a projektfeladat előkészítését, valamint az Állami Számvevőszék jóváhagyásának kérelmezését, annak kidolgozását és beszerzését;
- A regionális hulladéklerakó létesítmény részletes rendezési tervének és a Környezeti hatások stratégiai becslésének kidolgozása – ideértve a Városi Képviselő Testület tervkidolgozási döntését, a feltételek beszerzését, a terv elkészítését, a nyilvános betekintés és nyilvános vita biztosítását, valamint a Képviselő Testület tervjóváhagyási döntését;
- A regionális hulladékgazdálkodási központ helyszíni tulajdonjogi viszonyainak megoldása – ideértve a Kormány határozatát, a Köztársasági Vagyonjogi Igazgatóság és Szabadka Város közti, a használati jog átruházásáról szóló Szerződést, a területhasználat céljának megváltoztatását, valamint a telekkönyvi jogok konverzióját;
- A átrakóállomások (3 helyszínen) és a Hulladékudvarok (3 helyszínen) tulajdonjogi viszonyainak megoldása;
- A RHK, a 3 ÁÁ és 3 HU számára helyszíni engedélyek és feltételek beszerzése az illetékes szervektől;
- Az Ötletterv és a Megvalósíthatósági tanulmány kidolgozása – ideértve a projektfeladat kidolgozását, a közbeszerzést, a projekt és a tanulmány kidolgozását, valamint az Állami Számvevőszék jóváhagyásának beszerzését;
- A RHK és a 3 ÁÁ környezeti hatástanulmányainak kidolgozása – ideértve a Tanulmányok kidolgozását, nyilvános bemutatását, nyilvános vitáit és az azokat érintő jóváhagyások beszerzését;
- A RHK, a 3 ÁÁ és a 3 HU főterveinek kidolgozása – ami magában foglalja a közbeszerzést, a projekt kidolgozását és a műszaki ellenőrzést is;
- A létesítmények kiépítéséhez és felszereléséhez szükséges eszközök biztosítása – melyek beruházási összértéke 24 millió eurót tesz ki. Az EU pénzügyi támogatása, mely 20,15 millió euró (83%) a RHK és a 3 ÁÁ kiépítésére, valamint a regionális és helyi közzállalatok kapacitásnövelésére lett előirányozva. A Köztársasági Költségvetési eszközök, 3,2 millió euró, ami a pénzügyi keret 13%-át teszi ki, a hulladékgyűjtés eszközbeszerzésére lett fordítva. Szabadka Város és a Régió községeinek költségvetéseiből még egymillió eurót (4%) kell kiválasztani, ami a 3 HU kiépítését teszi lehetővé;
- A hulladékgazdálkodási központ, a 3 átrakóállomás és a 3 Hulladékudvar tenderdokumentációjának előkészítése;

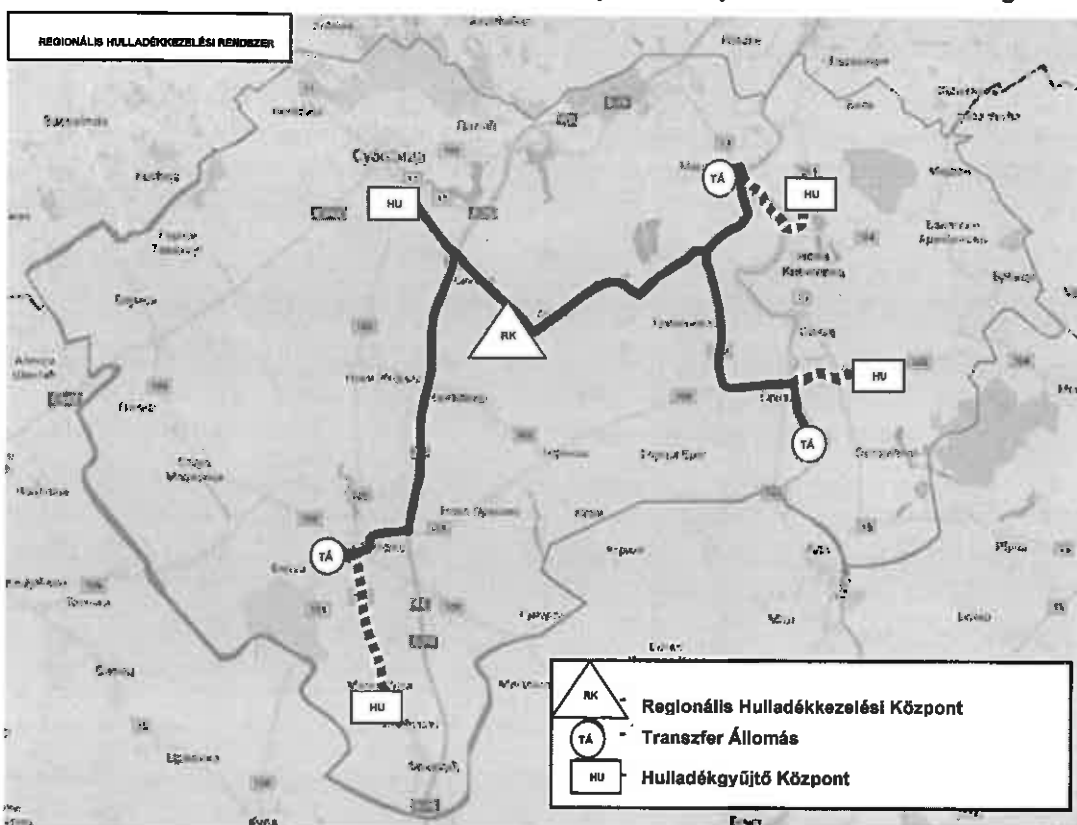
- A RHK, a 3 ÁÁ és a 3 HU építési engedélyeinek beszerzése;
- A RHK, a 3 ÁÁ és a 3 HU kivitelezőinek kiválasztása;
- A RHK, a 3 ÁÁ és a 3 HU kiépítése;
- A regionális hulladékgazdálkodási rendszer létesítményeinek csatlakoztatása a meglévő alap-infrastruktúrához (villamos-energetikai rendszer, vízvezeték- és csatornahálózat, távközlési rendszer) – magában foglalja a szükséges műszaki dokumentáció és engedélyek biztosítását, valamint a csatlakozások kiépítését;
- A 3 ÁÁ tesztelése.

A RHK és a 3 ÁÁ kapcsán a kivitelezők és az Európai Unió küldöttsége (EUK), mint a finanszírozó meghatalmazott képviselője által Szerződés aláírására került sor, míg a HU esetében, a munkáltatói szerződést a regionális vállalat és a kivitelező képviselője látta el kézjeggyével.

3.2 Regionális hulladékgazdálkodási központ

A Regionális hulladékgazdálkodási központ (RHK) komplexumának helyszíne Szabadkán van, a Békova és Orom települések között elterülő térségben, és a Regionális hulladékgazdálkodási rendszer (RHR) központi létesítményét testesíti meg.

A RHK Békova és Orom települések között fekszik, Szabadka Város területén. Helyszíne a várostól 19,7 km-re délkeletre található. A 2. ábrán megismerhetők a regionális hulladékgazdálkodási rendszer minden létesítményének helyszíne a Szabadkai régióban.

2. ábra: A regionális hulladékgazdálkodási rendszer létesítményeinek helyszínei

A békovai regionális központ környezetében nagyrészt mezőgazdasági terület foglal helyet. A legközelebb fekvő családi ház egy tanyán fekszik, mely a helyszín déli határától kb. 100 m-re van. A legközelebbi település egy falu (mezőgazdasági birtok) Gábrity, mely 1,6 km-re északra fekszik, valamint Orom falu, melynek távolsága szintén 1,6 km, de keleti irányban.

A RHK a helyi közút mentén található, mely összeköti Oromot és Békovát. A RHK-t Orom településsel összekötő útszakasz kielégítő állapotú, míg a Békovát a RHK-vel összekötő szakasz állapota rendkívül rossz. A Békova felől húzódó helyi jellegű utat a szükségleteknek megfelelő állapotba kell hozni, mivel az említett szakasz még a jelenlegi terhelést sem bírja el, a RHK üzembe helyezésével pedig az említett útszakaszon meg fog nőni a teherforgalom.

A hulladéklerakó helyszínétől, több mint 10 km-re, északra, négy természetvédelmi terület is helyet foglal. Ezek: a kiemelt jelentőségű Szabadkai homokpuszta, a Ludasi-tó és a Szelevényi puszta, mint különleges természetvédelmi rezervátumok, valamint a Palicsi természeti park. A regionális hulladéklerakó úgy lett elhelyezve és megtervezve, hogy a környezetre mért hatásai minimalizáltak legyenek, a természetvédelmi területekre pedig a lehetséges negatív hatások teljes egészében ki lettek küszöbölve.

A RHK komplexuma számára előírányzott parcella 46 ha, amiből maga a hulladéklerakó 31,6 ha-t ölel fel.

A RHK komplexumát a következő részegységek képezik:

- be- és kijáratú övezet, belső úthálózat, ügyviteli és kiszolgáló épületek;
- a biológiai hulladék komposztáló üzege;
- a hulladék másodlagos szétválogatásának üzege;
- az újrahasznosítható és a veszélyes hulladék tároló csarnoka;
- csurgalék- és szennyvíztisztító (a szaniter-fekáliás vizek tisztító üzege - SBR, a csapadékvíz elválasztó, a csurgalékvíz levegőztető és üleptető lagúnái, valamint a csurgalékvizek reverzibilis ozmózis útján történő tisztításának üzege);
- a hulladéklerakó kazettákra van osztva, melyekbe a veszélytelen háztartási hulladék kerül lerakásra (2-szer 3 ha-os terület az első fázis szükségleteire);
- a depónia gázok kiválasztó rendszere és az azok égetéséhez szükséges fáklya;
- a regionális hulladéklerakót körülövező zöld-védelmi terület.

A RHK létesítményében naponta érkezik majd a hulladék a próbaüzem során, a regionális vállalat által elkészítendő operatív eljárásokkal összhangban. Minden beérkező jármű (Regionális Hulladéktároló Kft, Brantner HulladékgazdálkodásKft és Szabadkai Köztisztasági KK) először egy azonosító folyamaton esik át, ami egy külön bejáraton végzett súlymérést jelent. A járművek a megérkezésükkor először le lesznek mérve, és csak azután mehetnek a kijelölt hulladékürítési helyükre (mindez persze a szállított hulladék típusának függvénye), majd, az ürítést követően, újabb súlymérésen esnek át. A Regionális cég napi nyilvántartást fog vezetni a valós hulladékmennyiségről minden egyes szállítmány kapcsán. Előírányzott, hogy a környék lakossága a Hulladékudvar (HU) közvetítésével a RHK helyszínére, az erre előlátott konténerekben és tartályokban, külön hulladékfolyamot irányít – lomok, építési és biológiai lebomlású hulladékok formájában. A központi üzem minden egyes operatív eljárásának (kezdve a hulladék átvételétől egészen annak elhelyezéséig) összhangban kell lennie Hulladék-elhelyezésről szóló Rendelettel és Irányelvvel.

A hulladék, melyet a RHK-re szállítanak, kezelésre a válogatóüzembe kerül. A központi üzem által végzett másodlagos szétválogatás technológiai folyamatának részletes leírása e terv 7.2.2-es *Másodlagos szétválogatás* fejezetében olvasható.

A hulladék biológiai feldolgozása a komposztálóban történik, mely a 6.2 *Az egyéb hulladékok újrahasznosításának céljai* fejezetben kerül bemutatásra.

A hulladék fázisokban kerül elhelyezésre a rekeszekben és minden 24 órában le lesz takarva, a kellemetlen szagok terjedését és a hulladék szél általi széthordását elkerülendő. Az első fázisban ez a regionális hulladékgazdálkodási központ hulladéklerakójának két szigetelt kazettáját fogja felölelni.

A központi üzem projektben tervezett jellemzői és rendszeres, valamint előírt megfigyelése alapján, a hulladéklerakóban el lesz végezve a képződő biogázok elvezetése és elégetése.

A RHK-ban a lehetséges negatív környezeti hatások teljes körű ellenőrzése fog zajlani. Ki kell hangsúlyozni, hogy a csurgalékvíz szivattyúkkal lesz recirkuláltatva a hulladéklerakó permetezésének céljából, valamint a helyszínen, a projekt által előirányzott és a víz fordított ozmózis alapján működő üzem is helyt kapott. Ez az üzem akkor jut kulcsfontosságú szerephez, ha meg kell tisztítani a szennyvizet, ami az esetleges nagymennyiségű csapadékvíz miatt nem teszi lehetővé a csurgalékvizek visszalocsolását a hulladéklerakóba. Ekkor lesz ugyanis szükséges a megtisztított szennyvizet az Orom-Csík-Krivaja csatornába eresztetni, ami IIa besorolású vízfolyásnak minősül.

3.3 Átrakóállomások

A regionális hulladékgazdálkodási rendszerben különösen fontos szerepet játszanak az átrakóállomások. A regionális szigetelt hulladéklerakók kiépítésével együtt jelentkezik egy kérdés is a hulladékszállítás gazdaságossága kapcsán, azokban a községekben, melyek területén ezek nem foglalnak helyet. A átrakóállomások kiépítése előtt meg kellett vizsgálni azok indokoltságát, ami elsősorban két jellemző függvénye: az ÁÁ-on átrakásra kerülő hulladék mennyiségéé, valamint a szigetelt hulladéklerakó és az ÁÁ közti távolságé. Az alkalmazott matematikai modellek nagyon eltérőek, attól függően, hogy a terv vajon a község területén elvégzett magas szintű elsődleges szétválogatást, avagy a hulladéknak a regionális hulladéklerakóban történő szétválogatását és osztályozását irányozza-e elő. A átrakóállomásokra tulajdonképpen a szállítási költségek csökkentése érdekében van szükség, viszont ha szükségtelenül épülnek ki, rendkívül drága megoldásokká válhatnak.

A Szabadkai régió átrakóállomásai ezért egy mindenre kiterjedő technológiai-gazdasági optimalizációt követően kerültek megvalósításra és rendkívül fontos szerepet töltenek be a regionális koncepció működtetésében. Amellett, hogy itt történik a kevert hulladék átrakódása és zömítése, itt kerül átrakódásra és zömítésre az újrahasznosítható hulladék is, ami a szállítási költségek teljes körű ésszerűsítését eredményezi. A 3. ábrán egy átrakóállomás szemléltethető meg.

3. ábra: Egy átrakóállomás képe

A Szabadkai régióban, a átrakóállomások mellett, Hulladékudvarok is ki lettek építve, melyek keretén belül a lakosság elhelyezheti a saját külön hulladékát, a biológiai lebomlásúakat, az építési hulladékot és lomokat, amivel növelhető e hulladékok elsődleges szétválogatásának szintje.

A KK-k és a magánvállalat (akik a hulladékszállítást végzik) minden járműve ellenőrzésen és szemrevételezésen esik át a átrakóállomások bejáratánál, így meggátolandó azon járművek bejutását, melyek a átrakóállomás által át nem vehető hulladékok szállítását végzik. Az ilyen tiltott hulladékok a következők:

- Folyékony hulladékok;
- Azbeszttartalmú hulladékok;
- A kommunális hulladék jellemzőivel nem rendelkező ipari hulladékok;
- Egészségügyi és állati eredetű hulladékok;
- Valamint minden egyéb hulladék, mely számára nincs előírányzott elhelyezési kapacitás a átrakóállomáson.

Ezek mellett tilos még a lomok és az építési hulladékok átrakása is, mivel ezek a beömlő kosár, illetve a prés sérülését okozhatják.

Minden jármű átrakóállomásra érkezése után, azonnal le lesz mérve, amint azt már a RHK kapcsán említettük, aminek célja itt is a hulladékmennyiség nyilvántartása. A mérést követően a járművek felhajtanak az átrakó platformra, ahol gravitációsan végzik el a hulladék ürítését a beömlő kosárba, amit a hidraulikus prés általi zömítés követ, majd pedig elhelyezés a sínen gördülő abroncsos rokonténerekbe (lásd a 4. ábrán).

4. ábra: A átrakóállomás beömlő kosara és a gördülő abroll konténerek

Az így zömített hulladék céljárműveken által, a gördülő abroll konténerekben jut el a Regionális hulladékgazdálkodási központba, ahol a hulladék mérése, kirakodása és fajtájától függő kezelése történik. Az 5. ábrán láthatók a zömített hulladékot tartalmazó abroll konténereket szállítani képes tehergépjárművek. E járművek a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft járműflottájának részét képezik.

5. ábra: Az abroll konténerek szállítását végző tehergépjárművek

A Szabadkai régió RHR-nek keretében három átrakóállomás került kiépítésre a kommunális hulladék számára. Ezek a:

- Topolyai ÁÁ
- Zentai ÁÁ

- **Magyarkanizsai AA**

A átrakóállomások heti munkaideje öt nap, napi egy műszakban. A átrakóállomások működtetése a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft illetékességébe tartozik.

- **Topolyai átrakóállomás**

A Kishegyesi Komunal KK és a Topolyai Komgrad KK szállítja el a hulladékot Kishegyes és Topolya Községek területéről a topolyai átrakóállomásra, ahol annak a abroll konténerekbe való átömlesztése történik, majd pedig a Regionális hulladékgazdálkodási központba kerül.

A topolyai átrakóállomás 2 km-re helyezkedik el Topolyától, délnyugati irányban, a helyi közút mellett, ami a Josip Merković utca tulajdonképpeni meghosszabbítása. A átrakóállomás távolsága Topolya lakott területének határától 500 m, míg légvonalban a település első házaitól 600 m. A topolyai AA távolsága a RHK-tól 37,2 km.

A átrakóállomás összterülete kb. 1 ha. A helyszínig 4 m szélességű, aszfaltburkolatú bekötőút vezet, ami közvetlenül a meglévő szeméttelp mellett halad el, ahova a Komgrad KK most még végzi a kommunális hulladék lerakását. A helyszín a következő infrastruktúrával rendelkezik: villanyáram, csatlakozás a városi vízvezetékre és távközlési hálózatra.

- **Zentai átrakóállomás**

A Csóka KK és a Zenta KVK szállítja el a hulladékot Csóka és Zenta Községek területéről a zentai átrakóállomásra, ahol annak a abroll konténerekbe való átömlesztése történik, majd pedig a Regionális hulladékgazdálkodási központba kerül.

A zentai átrakóállomás 2,3 km-re helyezkedik el Zentától, déli irányban, a helyi közút mellett, ami a Karađorđe utca tulajdonképpeni meghosszabbítása. A átrakóállomás távolsága légvonalban a település első házaitól 2,5 km. A zentai AA távolsága a RHK-tól 39,6 km.

A átrakóállomás összterülete kb. 1 ha. A helyszínig 6 m szélességű, aszfaltburkolatú bekötőút vezet, ami közvetlenül a meglévő szeméttelp mellett halad el, ahova a KK most még végzi a kommunális hulladék lerakását. A helyszín a következő infrastruktúrával rendelkezik: villanyáram, csatlakozás a városi vízvezetékre és csatorna- valamint távközlési hálózatra.

- **Magyarkanizsai átrakóállomás**

A törökkanizsai Október 7-e KK és Brantner HulladékgazdálkodásKft szállítja el a hulladékot Törökkanizsa és Magyarkanizsa Községek területéről a magyarkanizsai átrakóállomásra, ahol annak a abroll konténerekbe való átömlesztése történik, majd pedig a Regionális hulladékgazdálkodási központba kerül.

A magyarkanizsai átrakóállomás 4,7 km-re helyezkedik el Magyarkanizsától, északnyugati irányban, a Kishomok település felé vezető helyi közút mellett. A átrakóállomás távolsága Magyarkanizsa lakott területének határától 3,5 km, míg légvonalban a település első házaitól 3 km. A magyarkanizsai AA távolsága a RHK-tól 28,7 km.

A átrakóállomás összterülete kb. 1 ha. A helyszínig 6 m szélességű, aszfaltburkolatú bekötőút vezet, ami szintén közvetlenül a meglévő szeméttelp mellett halad el, ahova a KK most még végzi a kommunális hulladék lerakását. A helyszín a következő infrastruktúrával rendelkezik: villanyáram és csatlakozás távközlési hálózatra.

3.4 Hulladékudvarok

A Hulladékudvarok, Szabadka Városban és a Szabadkai régió községeiben kerültek felállításra, annak érdekében, hogy a lakosságnak lehetőséget biztosítsanak az önálló hulladékátadásra, ami a csomagolásihulladékokat és a külön hulladékfolyamokat érinti, így növelvén az ilyen jellegű hulladékok elsődleges szétválogatásának szintjét.

A háztartásokban termelt leggyakoribb hulladékfajták szelektív gyűjtése elsőbbséget élvez (ideértve egyes széles körben használt fajtákat is, melyek rendelkeznek a veszélyes hulladékok ismérveivel):

- papír és karton,
- műanyag és PET palackok,
- üveg,
- fémek,
- textíliák (nagy méretű matracok és hasonló),
- fatermékek (megmunkálva),
- háztartási lomok,
- elektromos és elektronikai hulladék anyagok (háztartási gépek és berendezések, számítógépek, mobil telefonok és hasonló),
- elhasznált gumiabroncsok,
- háztartásból származó építési hulladékok,
- biológiai lebomlású hulladékok,
- elhasznált akkumulátorok és elemek,
- neoncsövek,
- fáradt olajok,
- festékek és lakkok csomagolásai, valamint
- háztartási vegyszerek csomagolásai.

A nagy méretű hulladékot méreténél fogva lehetetlen elhelyezni a kukákba vagy konténerekbe melybe a kommunális hulladékot gyűjtik. A háztartási veszélyes hulladékokat, jellegükből kifolyólag tilos a hulladéklerakókban elhelyezni, amit a hulladéklerakásról szóló Rendelet is kimond, sőt a Hulladékgazdálkodást rendező törvény alapján tilos a veszélyes és a kommunális hulladék keverése is. Az említett Rendelet kimondja továbbá azt is, hogy csökkenteni kell a végleges elhelyezésre szánt hulladékok biológiai lebomlású hulladéktartalmát. Ebből kifolyólag az említett fajtájú hulladékok a Hulladékudvarokba kerülnek.

A HU bejártánál a lakosság által érkező hulladék szemrevételezése és ellenőrzése következik, kiszűrendő azon hulladékokat, melyek elhelyezése tilos a HU területén. A meglévő HU-ok a következő hulladékfajtákat nem vehetik át:

- Folyékony hulladékok;
- Azbeszttartalmú hulladékok;
- Egészségügyi és állati eredetű hulladékok;
- Kevert kommunális hulladék és
- Minden egyéb hulladék, mely számára nincs előírt elhelyezési kapacitás a HU területén.

A HU keretében a hulladék szétválogatása megelőzési célzatú, meggátolandó a nem kívánt összetevők elsődleges szétválogatáson átesett hulladékkal való keveredését, ami befolyásolná a hulladékkezelők és hulladék-feldolgozók általi átvételt. Így meg van gátolva a veszélytelen és veszélyes hulladékok keveredése.

A meglévő Hulladékudvarokban nem kerül sor az olyan hulladékok átvételére, melyek már előzőleg szervezett begyűjtésen és elsődleges szétválogatáson estek át az illetékes

kommunális közvállalatok által, hanem csupán a lakosság részéről behozott hulladék juthat be. Tehát, a Hulladékudvarokba, saját szervezésben, csupán a lakosság hozhatja be és adhatja át, az előzetesen a háztartásokban szétválogatott hulladékát.

A HU-ban a konténereket időnként ürítik, amit követően a hulladék vagy közvetlenül az illetékes hulladékkezelőkhöz kerül, vagy a RHK-ba jut, ahol ideiglenes elhelyezést követően a megfelelő engedélyekkel rendelkező hulladékkezelőhöz jut feldolgozásra.

A Hulladékudvarok népszerűsítése éppen azért nagyon fontos, mert a lakosság így jóval hatékonyabban fog részt venni háztartási hulladékának elsődleges szétválogatásában, ami a nemzeti célok, mutatókban is megmutatkozó, közvetlen megvalósítását eredményezi, mint amilyenek az újrahasznosítás szintje, a biológiai lebomlású hulladékok kiválasztott mennyisége és hasonlók.

A HU-k Topolya, Zenta és Magyarkanizsa községekben közvetlenül a átrakóállomások mellett található. A Regionális hulladékgazdálkodási központban szintén létezik HU. E négy Hulladékudvar mellett, rendelkezésre állnak még a Szabadkai régió további községeiben is a HU-k. Ezek a:

- Kishegyesi HU
- Törökkanizsai HU
- Csókai HU

A kishegyesi, csókai és törökkanizsai Hulladékudvar előirányzott munkaideje heti egy nap, a községenként előre meghatározott beosztás alapján. Említett községek lakosai értesítve lesznek a Hulladékudvarok munkaidejéről. A RHK komplexumának keretébe tartozó átrakóállomások tőszomszédságában fekvő Hulladékudvarok nyitva fognak tartani a ÁÁ és RHK munkaideje alatt, tehát hetente öt napon át (munkanapokon).

Szabadka Város lakossága a nagyméretű hulladékot, a biológiai lebomlású és építési hulladékát, valamint a külön hulladékfolyamokba tartozókat, átadhatja a Békova melletti Regionális hulladékgazdálkodási központ keretébe tartozó HU telephelyén, ami Szabadkától délnyugatra, 19,7 km-nyire található. Lévén e távolság Szabadka belvárosától igen tetemesnek mondható, nélkülözhetetlen egy, a lakosság számára elérhetőbb HU biztosítása.

A meglévő Hulladékudvarok irányítása a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft. illetékességébe tartozik.

• Kishegyesi Hulladékudvar

A kishegyesi Hulladékudvar Kishegyes település központjától kb. 1,5 km-re, délnyugatra fekszik, a településen kívül, a helyi érdekeltségű földút mellett, mely tulajdonképpen a Verbászi út folytatása. A Kishegyes köré tervezett kerülőút közvetlenül a HU mellett fog megépülni. A HU Kishegyes település határától 1,5 km-re, légvonalban pedig az első házakig 400 m-re terül el.

A HU összterülete kb. 0,2 ha-t tesz ki, ami községi tulajdonban van, és amihez egy 1 km hosszúságú földút vezet, tehát meg kell építeni egy szilárdburkolatú bekötő aszfalt utat. A helyszín a következő infrastruktúrával rendelkezik: villanyáram és csatlakozás a városi vízvezeték- és távközlési hálózatra.

• Törökkanizsai Hulladékudvar

A törökkanizsai Hulladékudvar Törökkanizsa településtől 4,3 km-re, északra fekszik, a IIb besorolású, a gyálai határátkelő felé vezető közút mellett. A HU Törökkanizsa település határától 3 km-re kerül el, és közvetlenül a meglévő községi hulladéklerakóhoz illeszkedik. Távolsága az első házakig légvonalban 2 km.

A HU összterülete kb. 0,2 ha. Lévéen nincs szilárdburkolatú bekötőtűt, ezt meg kell építeni. A helyszín a következő infrastruktúrával rendelkezik: villanyáram és csatlakozás a távközlési hálózatra.

• **Csókai Hulladékudvar**

A csókai HU Csóka település szélétől 400 m-re helyezkedik el. A helyszín a falusi övezetben, a lakóövezeten kívül kerül el. Távolsága az első házakig légvonalban 400 m.

A HU összterülete kb. 0,5 ha. A kijelölt telephelyen egy 100 m-es földút vonul végig, szükséges annak szilárd burkolattal való ellátása, azaz egy aszfaltburkolatú bekötőtűt megépítése. A helyszín a következő infrastruktúrával rendelkezik: villanyáram és csatlakozás a városi vízvezeték- és távközlési hálózatra.

3.5 Tervezett eszközök a hulladékbegyűjtéshez

A RHR kiépítésének projektje keretében, a Környezetvédelmi Minisztérium jóvoltából, a Szabadkai régió hulladékgyűjtéssel megbízott Kommunális Közvállalatai el lesznek látva a szükséges számú gépjárművel és hulladékgyűjtő edénnyel.

A projekt kidolgozásakor külön figyelem lett szentelve annak, hogy a kommunális közvállalatok szükségleteinek precíz elemzése és tervezése nyomán, a hulladékgyűjtési szolgáltatásaik keretét úgy terjesszék ki, hogy elérhetővé váljon az illetőségükbe tartozó terület 100%-os lefedése. A szükséges edények (120 l-es kukák és 1,1 m³-es konténerok), valamint a gépjárművek (önemelő kocsik és szemetes-kocsik 12 m³ és 16 m³ kapacitással) beszerzése lehetővé teszi a Szabadkai régió lakosságának sokkal minőségibb kiszolgálását a hulladékelszállítás terén, egyben a kommunális közvállalatok ügyviteli hatékonyságát is növeli. A KK-k számára biztosítandó gépjárművek tervezett száma a 2. táblázatban kerül bemutatásra.

2. táblázat: A Szabadkai régió községei/a város rendelkezésére bocsátandó új gépjárművek tervezett típusai és száma

Község/Város	16 m ³ -es szemetes-kocsi	12 m ³ -es szemetes-kocsi	Önemelő kocsi
Szabadka	7	1	2
Topolya	2	1	1
Zenta	2	-	1
Kishegyes	1	-	1
Csóka	-	1	1
Törökkanizsa	1	-	1
Magyarkanizsa	-	1	1
Összesen	13	4	8

Az elsődleges szétválogatás programja a kétkukás (kék és zöld) rendszer bevezetése által fog megvalósulni, így a regionális koncepció bevezetése érdekében be kell szerezni a szükséges hulladékgyűjtő edényeket is. A 3. táblázatban szemléletesen van bemutatva a Régió helyi önkormányzati egységei számára biztosított hulladékgyűjtő edények összesített száma és fajtája.

3. táblázat: A Szabadkai régió községei és a város számára biztosított hulladékgyűjtő edények fajta szerinti eloszlása

Község/Város	Zöld kuka [120 l]	Kék kuka [120 l]	Sárga konténer [1,1 m ³]	Zöld konténer [1,1 m ³]	Kék konténer [1,1 m ³]	Konténerek [5 m ³]
Szabadka	-	14500	250	155	125	23
Topolya	6400	6500	160	80	80	-
Zenta	5000	1600	-	-	-	13
Kishegyes	4000	2660	30	60	30	13
Csóka		2600	40	20	20	13
Törökkanizsa	1050	1650	80	50	50	-
Magyarkanizsa	-	-	-	-	-	13
Összesen	16500	29510	560	365	305	75

4. A TERÜLET ÖSSZHULLADÉKÁNAK VÁRHATÓ FAJTÁI, MENNYISÉGEI ÉS EREDETE

Szerbiában nem állnak rendelkezésre pontos és teljes körű adatok a kommunális hulladék mennyiségéről, különösen a kommunális hulladék termelődése és morfológiai összetétele kapcsán, így a Szabadkai hulladékgazdálkodási régió is nélkülözi a pontos adatokat.

A Szabadkai régió hulladéktermelésének mennyiségi becslése, valamint az eddig alkalmazott hulladékgazdálkodási eljárások elemzése 2011-ben, a Regionális hulladékgazdálkodási központ kiépítésének Megvalósíthatósági tanulmánya elkészítésekor és a regionális vállalat 2015-ös évre szóló Ügyviteli tervének elkészítése keretében lett elvégzve.

A KK-tól 2017-ben be lettek kérve a legfrissebb adatok a hulladékgyűjtés szolgáltatásának területi lefedettsége és a 2016-ban begyűjtött hulladék mennyisége kapcsán, és mindez a RHT kidolgozását segítette.

A KK-tól kapott hivatalos adatokat azonban fenntartásokkal kell kezelni, lévén a begyűjtött és lerakásra kerülő hulladék mennyiségének mérése nincs minden községben megoldva, hanem egyes községekben csupán a hulladékmennyiség becslése zajlik (leggyakrabban a teherautók egyedi kapacitása és az azok által megtett fordulók száma alapján). A Szabadkai Köztisztasági Közvéllalat a hulladékmennyiség mérését végzi a Sándori mocsarak nevű hulladéklerakójának bejáratánál, viszont a Szabadkai régió többi kommunális közvéllalata nem rendelkezik járműmérleggel.

A hulladék-elhelyezés nem szigetelt hulladéklerakókban és szeméttelpeken történik, bármilyen kezelés nélkül, az elsődleges szétválogatás pedig csupán bevezető fázisában van. Egyes községek az elmúlt időszakban megkísérelték az elsődleges szétválogatás bevezetését, ami sikertelen maradt, elsősorban a szükséges pénzeszközök és az alapvető infrastruktúra hiánya miatt. Az egyedi próbálkozások példái jó eredményeket mutattak fel a műanyagok, a papír, az alumínium konzervek, a fémek és üvegek begyűjtése terén. A lakosság érdemben kivette részét az ilyen tevékenységből, összességében nézve mégsem történt különösebb elmozdulás e téren, szem előtt tartva a kommunális közvéllalatok operatív és pénzügyi felkészültségét e tevékenységek fenntarthatóságának biztosítására.

Az illegális hulladéklerakón elhelyezésre kerülő hulladékmennyiség meghatározására sajnos nincs mód. A háztartási hulladékgyűjtés szolgáltatása nem fedi teljes egészében a Szabadkai régió területét, ami ahhoz vezet, hogy azok a háztartások, melyek számára nincs megoldva a hulladék elszállítása, a szeméttüket az illegális hulladéklerakóra viszik. A veszélytelen ipari hulladék, ami szerves és szervesetlen hulladékot egyaránt tartalmaz, szintén a szeméttelpekre jut. Mindezek mellett, dacára a szigorú tilalmaknak, a veszélyes hulladékok (fáradt olaj, elemek és akkumulátorok, autóroncsok, elektromos és elektronikai hulladékok, fénycsövek, PCB/PCT, azbeszttartalmú termékek, stb.) is a szeméttelpekre kerülnek. A kommunális és ipari hulladékok keveredését követően már nagyon nehéz azok különálló mennyiségeinek megállapítása.

4.1 Várható hulladékmennyiség

A Szabadkai hulladékgazdálkodási régió összlakosságának száma, az utolsó, 2011-es népszámlálási adatok szerint, 258.232 fő. A statisztikai adatok szerint, megállapítható, hogy a régióban a 2002 – 2011-es időszakban a lakosság száma csökkent, éspedig 21.793 fővel, közben 5.286 háztartás meg is szűnt. A Köztársasági Statisztikai Intézet Szerbia egészét, így a Vajdaság Autonóm Tartomány területét is érintő népszaporulat állandó negatív tendenciáiról szóló előrejelzése is szem előtt lettek tartva a regionális hulladékgazdálkodási rendszer felépítését célzó szükséges és releváns okiratok előkészítése során. Az előrejelzések szerint a negatív népszaporulati tendencia egészen 2027-ig folytatódik.

Várhatóan, a gazdasági reformok bevezetése nyomán a gazdasági növekedés is elindul, ami a népszaporulat növekedéséhez, így a lakosság számbeli növekedéséhez is vezet. Szerbia tervezett Uniós csatlakozása, valamint a bruttó társadalmi össztermék növekedése előfeltételét jelentheti a népszaporulat negatív tendenciája csökkenésének, majd (2027 után) akár annak pozitívba fordulásának is. A becslések szerint a 2027 – 2032-es időszak népszaporulata már +0.46%-os lesz, és tovább fog növekedni, 0.93%-ig, a 2032 – 2037-es időszakban.

Az említett mutatók befolyással bírnak nem csak a régió előre jelzett hulladékmennyiségére, de közvetlenül kihatnak a hulladékgazdálkodási rendszer fenntarthatóságára is. A hulladékgazdálkodási rendszer fenntarthatóságával kapcsolatos minden előrejelzés a 2011-es, utolsó statisztikai adatokra, és a Statisztikai Intézet hivatalos előrejelzéseire támaszkodik.

A 4. táblázatban bemutatásra kerül a PPF3 projekt keretében készített Megvalósíthatósági tanulmány előkészítése során megbecsült hulladékmennyiség és az illetékes vállalatok által 2014-ben begyűjtött hulladékmennyiség becslésének aránya. A hulladékfolyamok figyelemmel kísérésének köszönhetően a Regionális hulladéklerakó pontos adatokhoz fog jutni minden egyes község és a Város területén begyűjtött hulladék kapcsán, továbbá az elsődleges és másodlagos szétválogatás során különválasztott és további kezelésre kerülő hulladék mennyiségéről, valamint arról a hulladékról is, ami végleges elhelyezésre kerül a szigetelt hulladéklerakóban.

4. táblázat: A községek és a Város 2011-es hulladékmennyiségeinek becslése (a PPF3 projekt Megvalósíthatósági tanulmánya alapján) és a 2015-ben a KK-tól begyűjtött adatok (melyek 2014-re vonatkoznak) összehasonlítása

Község/Város	Becsült hulladékmennyiség -PPF3 Tanulmány[t/év]	Az illetékes vállalatok által 2014-ben begyűjtött hulladékmennyiség [t/év]
Szabadka	58.033	42.426
Topolya	11.978	3.096
Kishegyes	4.259	100
Magyarkanizsa	8.942	8.899
Törökkanizsa	3.941	4.731
Zenta	8.243	9.608
Csóka	4.155	1.700
Osszesen	99 551	70.560

A regionális hulladékgazdálkodási rendszer működésének megtervezéséhez szükséges hulladékmennyiségi becslés, a Nemzeti hulladékgazdálkodási stratégia által megszabott 0,87 kg/fő/nap megtermelt hulladékmennyiségi becslés alapján lett megejtve, ami azt jelenti, hogy 2011-ben 82.001 tonna kommunális hulladék jött létre a Szabadkai régióban. A regionális vállalat ügyviteli tervének kidolgozásakor, a Szabadkai regionális központ kiépítésének felügyelete elnevezésű projektben, a kommunális hulladékmennyiség, ami a tömegegyenleg és a pénzforgalom kiinduló értékadatát képezte, 79.214 tonna volt, éves szinten. Várható, hogy a hét község területéről összegyűjtött hulladékmennyiség meg fog nőni, és 2027-re eléri az évi 85.000 tonnát.

4.2 A hulladékelszállítási szolgáltatással való lefedettség szint

A helyi önkormányzati egységek hulladékgyűjtési lefedettségi szintje községtől községig változik. A Szabadkai régió minden községére és a városra is egyaránt érvényes, hogy dolgozni kell a háztartási hulladék begyűjtési hatékonyságának növelésén (ami alól egyedüli kivételt képez Magyarkanizsa).

Egyes településeken, a lakosság önkéntesen csatlakozik a hulladék típuszacskókba történő hulladék-begyűjtési rendszeréhez. Szükség van azonban a Szabadkai régió minden háztartásából történő hulladékbegyűjtés, szabványosított hulladékgyűjtő tartályok általi, egységesített rendszerének megszervezésére, valamint ennek kötelezővé tételére minden háztartás számára.

Az 5. táblázatban kerülnek bemutatásra azok az adatok, melyeket a KK-k szolgáltatnak a RHT kidolgozásának céljaira. A hulladékbegyűjtés szolgáltatásával való lefedettség százalékos értéke a Szabadkai régió községei és a város területének, a KK-k által végzett, szervezett hulladékgyűjtéssel való százalékos lefedettségét tükrözi, amit szabványosított kukák és konténerek, típuszacskók, nem szabványos konténerek, szemeteskák és hasonlók által végeznek. A 2016-ban begyűjtött hulladék tonnákban kifejezett össz mennyisége a KK-k által, az imént említett módon begyűjtött mennyiségre vonatkozik a 2016-os évben.

5. táblázat: A Szabadkai régió hulladék-begyűjtési lefedettsége és a 2016-ban begyűjtött hulladék becsült mennyiségei

Területi egység	Hulladékgazdálkodásban illetékes vállalat neve	Hulladékgyűjtési szolgáltatással való területi lefedettség [%]	A 2016-ban begyűjtött hulladékmennyiség [t]
Szabadka Város	Szabadkai Köztisztasági KK	52	33.425
Topolya	Komgrad KK	50	3.015
Kishegyes	Kis Komunal KK	20	1.296
Magyarkanizsa	Brantner HulladékgazdálkodásKft	100	8.987
Zenta	Zentai KVK	97	7.540
Csóka	Csókai KK	65	3.200
Törökkanizsa	Október 7-e KK	97	4.664

4.3 A hulladék morfológiai összetétele

A kommunális közzállalatok, a helyi önkormányzati egység területéről összegyűjtött kommunális hulladék összetételéről és mennyiségéről szóló adatokat, a Környezetvédelmi Hivatalnak továbbítják, az Adatgyűjtés módszertanáról szóló Szabályzat alapján. A 6. táblázatban bemutatásra kerülnek a Szabadkai Köztisztasági KK adatai, melyek az egész régió számára reprezentatívak. A Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft. a Régió területéről összegyűjtött hulladék valós morfológiai összetételét tükröző adatokkal csupán működésének első évét követően fog rendelkezni.

6. táblázat: Szabadka Város területéről 2016-ban begyűjtött kommunális hulladék morfológiai összetétele

Frakciók	Éves középérték	
	Frakció mennyisége (t)	Részarány %
Papír és karton	0,179	6,3
Üveg	0,082	2,9
Biológiai lebomlású hulladék	1,405	54,2
PET palackok	0,074	2,6
Egyéb műanyag alapú csomagolásihulladék		
Műanyag zacskók	0,134	4,7
Egyéb műanyagok	0,051	2,0
Fémek – ferrózus csomagolási	0,006	0,2
Fémek – egyéb ferrózus		
Fémek – alumínium konzervek	0,022	0,8
Textiliák	0,076	2,8
Apró elemek	0,611	21,2
Egyebek (pelenkák)	0,061	2,4
ÖSSZESEN	2,701	100

5. A TERVBEN FELÖLELT TERÜLETEN ÚJRAFELHSZNÁLÁSRA VAGY LERAKÁSRA KERÜLŐ HULLADÉK VÁRHTÓ FAJTÁI, MENNYISÉGEI ÉS EREDETE

A begyűjtésre kerülő hulladék jövőbeni mennyiségeinek becslésére a Szabadkai régió demográfiai tendenciája, valamint a hulladékgyűjtés lefedettségének terv szerinti 100%-ra növelése gyakorol hatást. A lefedettség 100%-ra növelése nagy odafigyeléssel lett megtervezve, a hulladékgyűjtéshez szükséges járművek és edények specifikációinak figyelembe vételével.

5.1 Várt hulladékmennyiség

A regionális hulladékgazdálkodási rendszer felállításának részét képezi a jármű- és gyűjtőedények beszerzése, ami lehetővé teszi a lefedettség 100%-ra növelését. A begyűjtésre, kezelésre és elhelyezésre szánt hulladék előre jelzett mennyiségei azon hulladékmennyiségekre vonatkoznak, amit közvetlenül a KK-k és a kanizsai magáncég gyűjtenek be.

A teljes kapacitáskihasználás érdekében elfogadott kiindulási kommunális hulladékmennyiség 79.214 tonna, aminek eléréséhez meg kell szervezni a hulladékgyűjtést a régió egész területén. A 2018-as esztendő a RHK próbaüzemének éve, amikor is, a tervek szerint, a tervezett összes hulladékmennyiség 70%-a fog a RHK-be jutni.

5.2 A hulladékok várt eredete

A kommunális hulladék begyűjtése, és a csomagolásihulladék kiválasztása mellett, tervezett még a külön hulladékfolyamok kiválasztása is, amelynek a: fáradt olaj, háztartási vegyszerek, festékek és lakkok csomagolásai, járművek elhasznált gumibroncsai, elhasznált elemek és akkumulátorok, elektromos és elektronikus hulladékok. A külön hulladékfolyamok a külön e célra tervezett helyszíneken lesznek összegyűjtve a 3 ÁÁ telephelyein, valamint a 3 Hulladékudvarban és a RHK-ban. A nagyméretű hulladék és a biológiai lebomlású hulladék átvételének előírányzott helyszínei a Hulladékudvarok, valamint ezek begyűjtését a KK-k is külön megszervezhetik.

Az elkülönített biológiai lebomlású hulladékok kezelésre és komposzt előállítására vannak előlátva, amire a Békova melletti központi üzem keretében létesített komposztáló üzemben kerül sor. Tekintettel a biológiai lebomlású hulladék nagy mennyiségére, valamint Szerbia azon stratégiai célkitűzésére, hogy a biológiai lebomlású hulladékok elhelyezésre kerülő mennyiségét csökkenteni kell, léteznek már olyan korszerű technológiák, melyek bevezetésével lehetővé válik az ilyen hulladékok kezelése és feldolgozása.

Tekintve véve hogy a régióban nagy számú külön hulladékfolyam operátor van jelen, a regionális vállalat, üzemeltetésének első évét követően, meg fogja vizsgálni annak lehetőségét, hogy átvegye az iparban képződött külön hulladékfolyamokat is. Szintén a tervekben szerepel az is, hogy az üzemeltetés első éve után, meg legyen vizsgálva az a lehetőség is, miszerint

átvehető-e a régió iparából származó veszélytelen hulladék, ami a központi üzem keretében működő hulladéklerakóban kerülne elhelyezésre.

A Szabadkai régió területén a tervek szerint nincs előirányozva a Szabadkai régió határain kívüli községekből származó hulladék átvétele vagy beszállítása.

A Szabadkai régióra vonatkozó tervben csupán annak lehetősége szerepel, hogy a Szabadkai régió területéről más helyi önkormányzati egységek területére történjen a külön hulladékfolyamok áthelyezése. A külön hulladékfolyamok ugyanis további kezelésre kerülhetnek, és amennyiben a hulladékkezelő a Régió területén kívül székel, megtörténhet, hogy a hulladék elhagyja a Szabadkai régió területét.

6. A TERVBEN SZEREPLŐ TERÜLETRŐL SZÁRMAZÓ HULLADÉK ÚJBÓLI FELHASZNÁLÁSÁT ÉS ÚJRAHASZNOSÍTÁSÁT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK MEGVALÓSÍTÁSA

A Környezetvédelmi Ügynökség az utolsó, a 2016-os évre szóló, csomagolást és csomagolásihulladékot érintő jelentésében hivatalosan nyilvánosságra hozta, hogy a csomagolásihulladék 2015 – 2019-es időszakban történő csökkentése meghatározásának Rendeletében szereplő csomagolásihulladék csökkentésének Terve alapján leszögezhető a következő:

A Szerb Köztársaság 2016-ra vonatkozó általános nemzeti célkitűzései 47,4%-ban valósultak meg a csomagolásihulladékok újbóli felhasználása, és 46,3%-ban azok újrahasznosítása terén. A Szerb Köztársaság specifikus nemzeti tervei viszont 2016-ban maradéktalanul teljesültek.

6.1 Célok a csomagolásihulladék újrahasznosításának szempontjából

Az előzőekben említett adatok rendkívül fontosak a regionális vállalat újrahasznosítható csomagolásihulladékok kiválasztását érintő, közvetlen előrejelzései tekintetében. A regionális vállalat ügyviteli programjának alapján, a működés első évében a kék kukákban felgyülemelő hulladék garantált mennyisége (elsődleges szétválogatás) 12%-a a hulladék össz mennyiségének, míg a kék kukák hulladéktartalmának garantált minőségi százalékaránya csupán 2% újrahasznosítható anyag lesz az össz hulladékmennyiséghez képest, ami azt jelenti, hogy az első fázisban még nagy szennyezettségi arány várható, azaz a kék kukák tartalmában még magas lesz a kevert hulladék mennyisége. Az állami célkitűzésekkel összhangban a kiválasztott újrahasznosítható anyagok százalékarányának évenkénti növelése szükséges. E cél elérése a működés első éveiben növekedési ívet fog befutni, a lakosság köztudatának és tájékoztatásának javulása által, annak kapcsán, hogy milyen fontossággal bír az ő részvételük a tervezett, illetve bevezetett rendszerben.

A szelektív hulladékgyűjtés tevékenysége a formális, de a nem formális szektorban egyaránt folyik, ami közvetlenül kihat a csomagolásihulladék kiválasztásának előre jelzett eredményeire. Eddig az újrahasznosítást célzó szelektív hulladékszétválogatás egyedül a jogi és fizikai személyek önszerveződése és a operátorokhoz történő eljuttatása által valósult meg. Az elsődleges szétválogatás bevezetése során nagyon fontos a lakosság tudatosságának növelése, és külön fel kell hívni a figyelmet arra, hogy mekkora a lakosság részvételének fontossága a regionális hulladékgazdálkodás rendszerében, valamint, hogy milyen hatások valósíthatók meg a részvételükkel, ami egyben a nemzeti célok elérését is lehetővé teszi. A célok elérése a regionális koncepció minden egyes érdekelt résztvevőjétől függ. E tevékenységekbe be kell vonni a helyi önkormányzati egységeket is, akik a saját aktsaikkal, de főleg a népművelői tevékenységük által fogják ösztönözni és népszerűsíteni a háztartások szelektív hulladékgyűjtését.

Az újrahasznosítás első százalékarányaként (elsődleges és másodlagos szétválogatás) 2% várható a 2018-as évben, ami azután lassan növekedni fog, hogy 2022-re elérje a 10%-ot. Ezután várhatóan ez a 10%-os arány stagnálni fog. A 7. táblázatban kerül bemutatásra a különböző újrahasznosított hulladékok részvételi aránya, az összesen előírányzott és begyűjtésre kerülő csomagolásihulladék-mennyiséghez (10%) viszonyítva.

7. táblázat: A kiválasztásra kerülő újrahasznosítható hulladék tervezett aránya

Az újrahasznosítható hulladékok fajtái	Háztartási hulladékok [%]
Papír és karton	3,20
PET palackok	2,00
Egyéb műanyagok	4,20
Fekete fémek	0,50
Színes fémek	0,10
Összesen	10,00

A regionális vállalat, mint hulladékgazdálkodási operátor, lehetősége nyílik szerződéskötésre a csomagolásihulladék-gazdálkodási rendszerek üzemeltetőivel.

A regionális vállalat csatlakozásával a meglévő csomagolásihulladék-gazdálkodási rendszerek egyikéhez, biztosítva lesz egyes ösztönzések megszerzése, mint például a rendszerbeli üzemeltetők által folyósított díjak, amit azután a vállalat célzottan a kiválasztott csomagolásihulladék gazdálkodás további fejlesztésére fordíthat.

6.2 Célok az egyéb hulladékok újrahasznosításának szempontjából

A Hulladékudvarokban azon hulladékok begyűjtése lesz elvégezve, melyek összetételüknél vagy méretüknél fogva nem kerülhetnek, vagy ne is kerüljenek a kukákba. Mindez azt a célt szolgálja, hogy csökkenjen az elhelyezésre váró és növekedjen az újrahasznosítható hulladék mennyisége.

A HU-ban a következő, újrahasznosításra szánt hulladékok átvétele tervezett:

- textíliák (méretes matracok és hasonlók),
- faanyagok (megmunkáltak),
- háztartási nagyméretű hulladék,
- elektromos és elektronikai hulladékok (háztartási gépek és berendezések, számítógépek, mobiltelefonok és hasonlók),
- elhasznált gumiabroncsok,
- háztartási építési hulladék és
- csomagolásihulladékok (palackok, műanyagok, papír, fém és egyéb).

A Hulladékudvarokban átvett hulladék először ideiglenes elhelyezésre, majd az ésszerű szállításhoz szükséges mennyiség elérése után, a másodlagos alapanyagok piacára, végül kezelésre kerül.

6.3 Célok a biológiai lebomlású hulladék kezelése szempontjából

A biológiai lebomlású hulladék a komposztáló üzemben lesz kezelve. A komposztálásra szánt tervezett mennyiség meghatározása, a hulladéklerakókban történő hulladék-elhelyezésről

szóló Rendelet és a hulladéklerakókban elhelyezhető biológiai lebomlású hulladékok előírt csökkentésének százalékarányaival összhangban lett elvégezve. Mivel azonban az előírt csökkentési százalékarányok köztársasági szinten, a 2012 – 2016-os időszakban nem valósultak meg, tudni kell azt is, hogy a Szerb Köztársaság a következő időszakban intenzív tárgyalásokat fog folytatni a biológiai lebomlású hulladékok hulladéklerakókban történő mennyiségének csökkentése terén előirányzott célok elérését szolgáló kötelezettségekről. A regionális vállalatnak aktív szerepet kell vállalnia ebben a folyamatban, különösen az átállási időszak tekintetében – az időszak 2026 utáni időre történő kitolásáról szólnak ugyanis e tárgyalások.

8. táblázat: A hulladék-elhelyezésről szóló Rendelet által meghatározott biológiai lebomlású hulladékmennyiségek csökkentési arányai

Év	2012-2016	2017-2019	2020-2026
A biológiai lebomlású kommunális hulladék összmenységhez viszonyított csökkentése (súly szerint)	25%	50%	65%

Tekintettel a biológiai lebomlású hulladék nagy mennyiségére a kommunális hulladékban és a zöld hulladék nagy mennyiségére, valamint Szerbia stratégiai célkitűzéseire a biológiai lebomlású hulladékok elhelyezésének csökkentése terén, lehetőség nyílik az ilyen jellegű hulladékok kezelésére rendelkezésre álló, korszerű technológiák bevezetésére.

A biológiai lebomlású hulladék kezelésével a Regionális hulladékgazdálkodási központ komposztáló üzemében, különböző minőségű komposzt termelődik (A és B osztályú komposzt). Ez az állami célkitűzések között szerepel, az újrahasznosítás arányát és az irányelvek rendelkezéseit illetően egyaránt.

Az elsődleges szétválogatással nyert, kizárólag biológiai lebomlású hulladékból kapott komposzt (A osztályú komposzt) minősége a szerves trágyáéval vetekszik.

Az a hulladék, amit a válogató üzemben különválasztanak, biológiai kezelésen esik át a komposztálóban (B osztályú komposzt) és a hulladéklerakó napi lefedésére lesz felhasználva.

A következő időszakban ösztönözni kell a biológiai lebomlású hulladék kialakulási helyén történő szétválogatását. Annak érdekében, hogy ez megvalósuljon, a lakosság képzése és a házi komposztálás ösztönzése szükséges.

6.4 Az újbóli felhasználás céljai

A Szabadkai régió az illetékes hulladékgazdálkodási intézményei (helyi önkormányzati egységek, KK-k és Szabadkai Regionális Hulladéklerakó Kft, mint gazdasági társulás) által arra fog törekedni, hogy a Szabadkai régió szintjén megvalósuljanak a nemzeti célkitűzések a hulladék újbóli felhasználása tekintetében. A hulladék újbóli felhasználása céljainak eléréséhez dolgozni kell a lakosság ökológiai tudatosságának fejlesztésén, oly módon, ahogy az e tervezet 12. fejezetében – *A hulladékgazdálkodásról alkotott köztudat kialakítása* – részletesen le lesz írva.

7. A HÁZTARTÁSI HULLADÉK BEGYŰJTÉSÉNEK TERVE

7.1 A hulladékgazdálkodás jelenlegi állapotának áttekintése

A helyi önkormányzatok, illetékességeikből fakadóan, megszervezték a hulladékgyűjtést saját területeiket. A Szabadkai régió minden helyi önkormányzatában a hulladékgyűjtésre szolgáló járművek, kukák és konténerek többsége már elhasználódott, így azok cseréje szükséges. A Szabadkai régió minden községében és a városban is, Magyarkanizsa kivételével, hiány mutatkozik a kukák, konténerek és járművek számát illetően, ami kerékkötője a hulladékgyűjtéssel kapcsolatos lefedettség növelésének.

A hulladékgyűjtési szolgáltatással a régió urbánus központjai ugyan lefedettek, viszont egyes települések egyáltalán vagy csak részben. Annak érdekében, hogy a hulladékbegyűjtés sűrűsége növelhető legyen, valamint, hogy a Szabadkai régió területének lefedettsége a hulladékgyűjtési, szállítási és hulladék-elhelyezési szolgáltatással nőni tudjon, további járművek, kukák és konténerek szükségeltetnek.

A 9. táblázatban megtekinthetők azok a kommunális közvállalatok, melyek a Szabadkai régió községeiben és a városban hulladékgazdálkodással foglalkoznak, kivéve Magyarkanizsát, ahol ezt a Brantner Hulladékgazdálkodás Kft végzi.

9. táblázat: A Szabadkai régióban hulladékgazdálkodással foglalkozó vállalatok áttekintése

Területi egység	A hulladékgazdálkodással illetékes vállalatok
Szabadka Város	Szabadkai Köztisztasági Közvállalat
Topolya Község	Topolyai Komgrad KV
Kishegyes Község	Kishegyesi Komunal KV
Magyarkanizsa Község	Brantner Hulladékgazdálkodás Kft
Zenta Község	Zentai KVK
Csóka Község	Csókai KK
Törökkanizsa Község	Törökkanizsai Október 7-e KK

A KK-k a hulladékgyűjtést szabványosított kukákkal és konténerekkel végzik, egyes településeken pedig zsákokkal. Mivel egyes településeken a hulladékbegyűjtés nincs megszervezve, a lakosság a szemetét önhatalmúlag az illegális hulladéklerakókra helyezi el. Ebből kifolyólag, a KK-k illetékességébe tartozó nem szigetelt hulladéklerakók mellett, nagyszámú illegális hulladéklerakó is létrejön.

A Szabadkai régióban a szeméttelpek a települések közvetlen közelében helyezkednek el. Ezek a szeméttelpeken nincs megoldva a hulladéklerakók aljzatának szigetelése, nem létezik a csurgalékvíz elvezetésének rendszere sem, sőt egyéb, könnyen hozzáférhető műszaki megoldásokkal sem rendelkeznek, ami oda vezetett, hogy nagy veszélynek vannak kitéve a környező talajvizek, de még a környék talajrétegei is.

Szabadkán a depóniagázok begyűjtése gázkutak segítségével van megoldva, amit követően a gázok a légkörbe távoznak. Így meggátolják a hulladék öngyulladását, másrésztől

viszont továbbra is fenáll a légszennyezés negatív hatása, nem is beszélve a kellemetlen szagok terjedéséről az egész környéken. A szabadkai szemételepet kivéve, egyik szemételepen sem kerül sor a depónia gázok begyűjtésére, ami azután tüzeket eredményez, különösen a nyári időszakban, amikor a nagy meleg kedvez a gázfejlődésnek és öngyulladásnak.

Gyakran kerül sor a hulladék apró összetevőinek széthordására is a szeles napokon. Ez pedig a szennyezett terület kiszélesedését és, többek közt, a mezőgazdasági termőföld veszélyeztetését okozza.

Az összegyűjtött hulladék, előzetes kezelés nélkül kerül a helyi nem szigetelt hulladéklerakókba. Ezekben a hulladéklerakókban a kommunális hulladék mellett, bizonyos mennyiségben, szilárd veszélyes hulladékok is elhelyezésre kerülnek, mint amilyenek a veszélyes vegyszerek csomagolásai, az elektromos és elektronikai anyagok, a egészségügyi hulladék, stb. Az építési törmelék szintén ide kerül, amit viszont a KK-k a szemétretegek befedésére és a belső közlekedési útvonalak létrehozására fel is használnak.

Az elektromos és a vízvezeték hálózatra csupán két nem szigetelt hulladéklerakó van csatlakoztatva, ezek a Szabadka városi és a Zenta községi, tehát csupán itt lehet a járműveket lemosni, illetve megtisztítani.

A szabadkai, topolyai és zentai helyi önkormányzatok nem szigetelt hulladéklerakóiban védelmi szolgálat működik, amivel ki van küszöbölve a hulladék illetéktelen elhelyezése. Ami viszont a többi község esetén nem érvényes. A magyarkanizsai, és zentai szemételepek be vannak kerítve, a védőzóna pedig itt részben be is van ültetve. A kishegyesi szemételep is körül van kerítve, a környező terület pedig mesterségesen fel van töltve és a szemételep bejárati kapuval van ellátva. A szemételep bekerítésének célja a hulladék ellenőrizetlen beszállításának és elhelyezésének kiküszöbölése.

Szabadka Városban a beszállított hulladék mennyisége mérés által kerül megállapításra, amit egy járműmérleggel végeznek, míg a hulladék fajtáját a beszállító külön bejelenti, ami azután nyilvántartásba kerül. Szabadka Város kivételével, sehol másutt nem végzik a beszállított hulladék mennyiségi és összetételi nyilvántartásba vételét, és az elhelyezésre kerülő hulladék mennyiségéről és összetételéről sincsenek adatok.

Az elhelyezett hulladék tömörítését és rétegezését időről időre elvégzik a szabadkai, topolyai, zentai és törökkanizsai helyi önkormányzatokban, és egyazon gépezettel időnként a hulladékrétegek inert hulladékkal való letakarását is, amihez legtöbbször építési törmelék szolgál.

A szemételepek, lévén a közutak és települések közvetlen közelében vannak, a biztonságra, emberi egészségre és környezetre mért negatív hatásai mellett, negatívan befolyásolják a környék esztétikumát is – csúnyák. A szemételepek elhelyezkedése kapcsán még bővíthető is a negatív hatások listája, ha figyelembe vesszük a tényt, hogy ezek egyike-másika folyómedrek közvetlen közelében terül el!

7.2 A háztartási hulladék begyűjtésének előirányzott terve

A kommunális hulladékgazdálkodás koncepciója regionális szinten az elsődleges szétválogatás rendszerén alapszik, amit az ún. két-kukás módszerrel kell elképzelni, ami teljes

összhangot mutat a nemzeti és EU-s követelményekkel. A regionális rendszer operatív működésének kezdete a 2018-as évben várható.

7.2.1. Elsődleges hulladékszétválogatás

A hulladékgazdálkodási rendszer alapját képezi az elsődleges hulladékszétválogatás, azaz a hulladék kialakulási helyén, tehát a háztartásokban, intézményekben és cégekben történő szét-válogatása.

A hulladék elsődleges szétválogatása a hulladékgazdálkodási rendszer rendkívül fontos részét képezi. Annak érdekében, hogy ez bevezetésre kerülhessen, a hulladék szelektív szétválogatásához nélkülözhetetlen infrastruktúra mellett, a lakosság teljes körű bevonása is szükséges. Ahhoz, hogy a lakosság hozzájárson a hulladék szétválogatásához annak kialakulási helyén, nélkülözhetetlen a lakosok környezettudatosságának állandó növelése a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról, egyben azokról a hatásokról, amik a környezetvédelem terén így megvalósulhatnak. Az elsődleges hulladékszétválogatás bevezetése, valamint annak fejlesztése a regionális rendszer résztvevő szereplőinek további erőfeszítéseit követeli meg, ami okán nagyon fontos a községek közötti együttműködés rendszerbeli fejlesztése, valamint a tevékenységek koordinálása a regionális vállalat által. Az elsődleges hulladékszétválogatás népszerűsítése céljából indított lakossági képzésben fontos szerepet tölthetnek be a különböző civil szervezetek és szerveződések.

A tervezett két-kukás rendszer a következő két kukatípust igényli:

Kék kuka – az újrahasznosítható hulladék számára

Az úgynevezett "kék kuka", ami lehet kuka vagy konténer is, az újrahasznosítható hulladék gyűjtésére szolgál, ami alól kivételt csupán az üvegpalackok képeznek. A kék színű edénybe tehát minden olyan hulladék kerül, aminek bármilyen használati értéke lehet az újrahasznosítási folyamatban, tehát a Szerb Köztársaság piacán értékesíthető. A kommunális közzállalatok gyűjtik majd be a kék kukák tartalmát és szállítják azt el a átrakóállomásokig és/vagy a RHK-ba (attól függően, hogy melyik van közelebb), és teszik ezt egy pontosan meghatározott időrendi beosztás szerint, aminek kidolgozására a próbaüzem ideje alatt kerül sor. A átrakóállomásokon ez a hulladék 32 m³ űrtartalmú konténerekbe kerül, melyek automatikus tömörítővel vannak ellátva, majd ezekben utazik tovább a válogató üzembe, ami már a RHK-ban van. A Szabadka Város területéről összegyűjtött újrahasznosítható hulladék közvetlenül a Békova melletti RHK-ban található válogató üzembe kerül.

Amit külön ki kell emelni, hogy az újrahasznosítható hulladék gyűjtésére 1.100 liter űrtartalmú konténerek fognak szolgálni (e konténerek is kékek) a többlakásos társasházak övezeteiben. Ajánlott, hogy e konténerek a hulladékgyűjtés nem formális szektorának résztvevői számára megközelíthetetlen helyen legyenek elhelyezve, mint amilyenek például a lakóépületek udvarai.

Az újrahasznosítható hulladék szabványosított sűrűsége az átrakóállomások konténereiben és a hulladékgyűjtést végző tehergépjárműveken történő tömörítést követően 300 kg/m³.

Zöld kuka – az egyéb hulladékok számára, azaz a nedves hulladéknak

Az úgynevezett "zöld kuka", egy kuka vagy konténer, mely a megfelelő űrtartalommal rendelkezik és az elsődleges szétválogatás során az ún. nedves hulladék (maradékok)

elhelyezésére szolgál, ami a kommunális hulladék újrahasznosításra alkalmatlan összetevőit jelenti. Az ún. nedves hulladék szintén a három átrakóállomásra kerül, ahol először tömörítésen esik át, majd pedig folytatja útját a regionális hulladékgazdálkodási központba. A Szabadka Város területén összegyűjtött nedves hulladék, valamint a magyarkanizsai hulladék egy része nem megy át a átrakóállomásokon, mivel a Békova melletti RHK közelebb van, mint a legközelebbi átrakóállomás.

Ismerve a hulladék morfológiai összetételét, feltételezhető, hogy a zöld kukába nagyrészt a biológiai lebomlású hulladék és, kisebb hányadában, az újrahasznosításra alkalmatlan egyéb hulladék fog kerülni.

A számításokhoz a hulladékszállító tehergépjárműveken összegyűjtött kevert hulladék átlagsűrűségének értékét 500 kg/m³-nek kell venni.

A hulladék elszállításának operatív feladatait a kommunális közzállalatok és a magyarkanizsai magáncég végzik. E vállalatok a kukák ürtítését, a hatályos működési tervben előírányzott dinamika alapján, heti egy alkalommal ejtik meg.

Az új regionális koncepció keretében a nedves hulladék elszállítása a zöld kukákból továbbra is hetente egyszer tervezett, amíg a kék kukák ürtítésének javasolt gyakorisága kéthetente egyszer. A RHK próbaüzeme alatt teljes egészében össze kell hangolni a kommunális közzállalatok hulladékgyűjtésének gyakoriságát a regionális vállalat hulladékátvételi gyakoriságával az átrakóállomásokon és a RHK-ban, valamint a hulladék további kezelésével, annak szállítása, kezelése és elhelyezése tekintetében. Éppen ezért e tervezett dinamikát szükség szerint módosítani kell és azt összehangolni a működés közben kialakuló valós feltételek követelményeivel. Az egyedi terveket a kommunális közzállalatok fogják kidolgozni, és azokat összehangolni a regionális vállalat operatív dinamikájával. E tervek magukban foglalják a hulladékgyűjtés részletes naptárait a települések urbanus részeire és a falusi környezetekre egyaránt.

A háztartásokból történő hulladékgyűjtés dinamikájának tervezésére hatást fog gyakorolni a térség hulladékgyűjtési szolgáltatással való lefedettségének fokozatos növelése is, azaz a hulladékgyűjtési szolgáltatás, minden lakost érintő fokozatos kibővítése is.

Az elsődleges hulladéksztválogatás fokozatosan fog fejlődni, a hulladékgyűjtést végző közzállalatok és a régió községei anyagi lehetőségeinek függvényében, lévén lehetetlenség mindjárt az elején a régió egészét lefedni az elsődleges hulladéksztválogatással. Mint áthidaló megoldás, amíg bevezetésre nem kerülnek a kék kukák minden háztartásban, kínálkozik az újrahasznosítható hulladék kék zacskókban történő gyűjtése, és azok begyűjtési gyakoriságának kidolgozása.

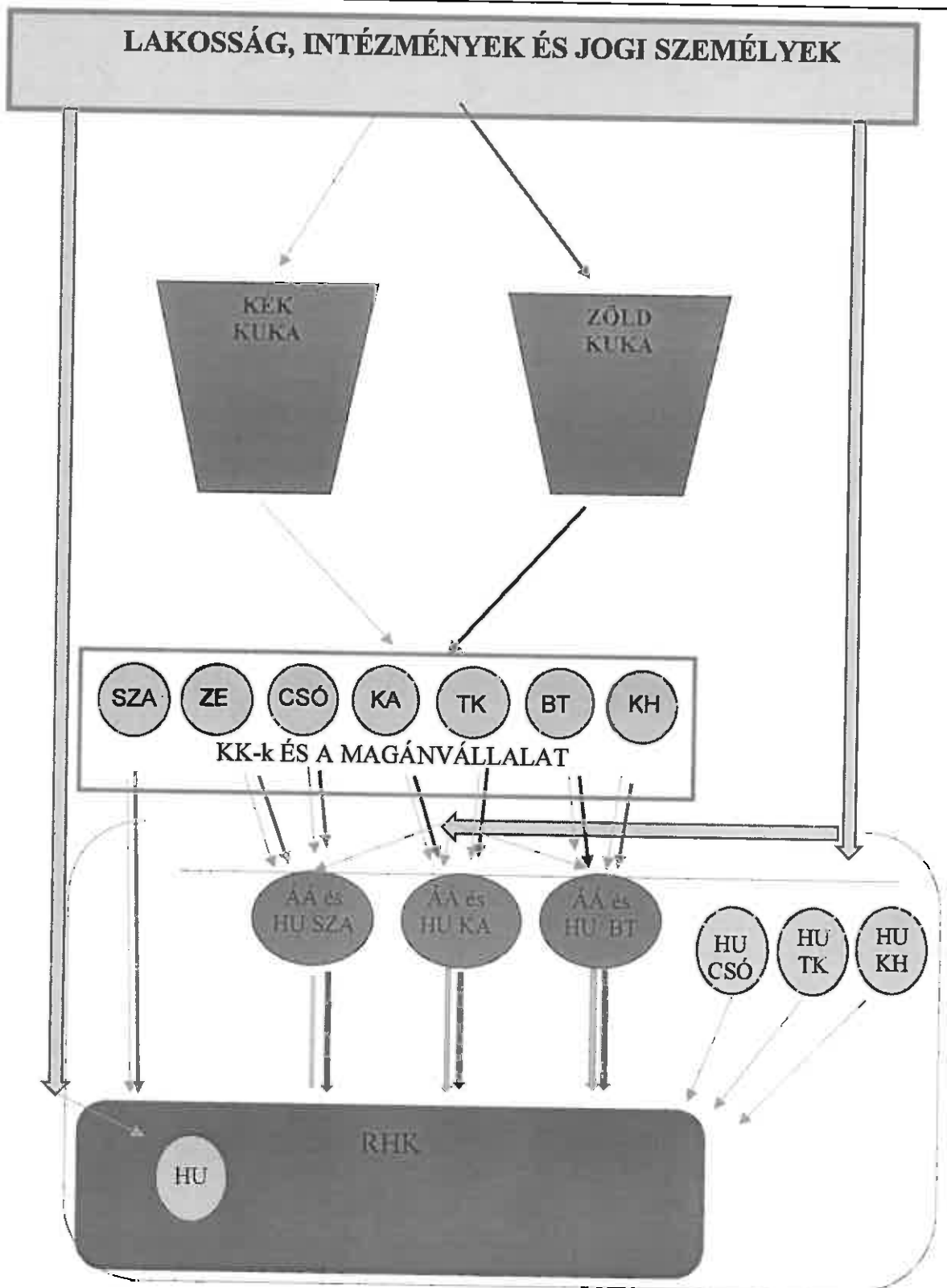
Az elsődleges hulladéksztválogatás bevezetése során külön figyelem lesz szentelve az üvegcsomagolások kiválasztására, melyek számára a közterületeken sárga konténerek kerülnek kihelyezésre, amik csak az üvegpalackok begyűjtésére szolgálnak és 1,1 m³ űrtartalmúak.

A háztartásokba bevezetendő még egy kuka mellett, a tömbházak tekintetében még egy új konténer bevezetésére is sor kerül. A megfelelő helyeken így három különálló, egyenként 1,1 m³ űrtartalmú konténer lesz elhelyezve, melyek a szétválogatott hulladék begyűjtésére szolgálnak majd: az újrahasznosítható hulladéknak a kék, az üvegcsomagolásoknak a sárga, míg az egyéb hulladéknak a zöld konténer.

A hulladékgazdálkodási tervezet helyi szintjén meg kell határozni a biológiai lebomlású hulladék begyűjtésének módozatát. Abban az időszakban, mikor nagyobb mennyiségben termelődik az ún. zöld hulladék (levél, avar, fű, faágak), a KK-k gyűjtési akciók keretében kell, hogy növeljék az ilyen típusú hulladék elszállításának intenzitását.

Szintén javallott a nagy méretű hulladék háztartásokból való elszállítása évente egyszer vagy kétszer, lomtalanítási akciók keretében, annak ellenére, hogy ezek bármikor elhelyezhetők a Hulladékudvarokban.

A hulladék mozgásának részletes folyamatábrája megismerhető a 6. ábrán.

6. ábra: Az elsődleges hulladéksztévválogatás és hulladékgazdálkodás általános folyamatábrája

7.2.2 Másodlagos hulladékszétválogatás

A kék és a zöld kukák tartalmát, ami a szemeteskocsik és a átrakóállomások járművei által, két különálló hulladékfolyam formájában érkezik meg a regionális központi üzemhez – RHK, először a válogató üzemben kezelik. A zöld kukák tartalmának másodlagos szétválogatását az első váltás dolgozói fogják elvégezni. Ennek a szétválogatásnak az a célja, hogy a zöld kukából, azaz a kevert kommunális hulladékból, ki legyen emelve minden olyan alkotóelem, ami esetleg még újrahasznosítható. Az ily módon, a kommunális hulladékból kiemelt újrahasznosítható anyagok jórészt szennyezettek, és piaci értékük is kisebb. A munka ilyen módon történő megszervezésével, tehát az újrahasznosíthatóság szempontjából használati értéket képviselő anyagok kevert kommunális hulladékból történő kiemelésével, csökkenthető a végső elhelyezésre szánt hulladék mennyisége.

A kevert kommunális hulladékból, ami a szétválogató csarnokba érkezik, amennyiben ilyen van, először a méretes (>500 mm) hulladékot, azaz a lomokat emelik ki az előválogató kabinban. Az előválogatást követően a hulladék egy futószalagon kerül a zacskók kibontásának, majd a hulladék kiemelésének helyszínére, a rotációs dobba, ahol három fő frakcióba osztódik szét. A dobon ugyanis 30-tól 80 mm-es nyílások vannak:

- a 0-30 mm-es frakció a hulladéklerakóba végleges elhelyezésre szánt frakció,
- a 30-80 mm-es frakció a komposztáló üzembe kerül és
- a 80 mm-nél méretesebb frakció kerül a szétválogató vonalra.

Az mechanikus hulladékszétválogatás említett fázisait követően, klimatizált kabinokban, következik a használható másodlagos alapanyagok kézi kiválogatása és az újrahasznosításra alkalmas anyagok fajtájától függően, az erre előirányzott ládába való áthelyezése.

A végső elhelyezésre szánt és a komposztálásra küldendő hulladék elhalad a mágneses és induktív szeparáló előtt, ahol a fémek kiemelése történik meg.

A szétválogatási folyamat a szétválogatással be is fejeződik és a kiválogatott újrahasznosítható anyagok a hidraulikus présekbe kerülnek, ahol azok tömörítése utáni bálázása következik. A bálázott anyag az erre a célra épített raktárba kerül, ahol már készen áll arra, hogy forgalomba kerüljön, azaz a hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkező feldolgozó átvegye, illetve a kiválogatott anyagokat újrahasznosítsa.

A RHK működésének első éve után, azaz az azalatti hulladék mennyiségeknek mérése és összetételének megállapítása után, fel lesz becsülve a szilárd hulladékok azon mennyisége és piaci értéke, ami később hőkezelésre küldhető, és alkalomadtán szerződés kötésre is sor kerülhet az így visszamaradt hulladékok eladására cementgyáraknak.

A kék kukákból származó hulladékok másodlagos szétválogatását a RHK második műszakjában dolgozók fogják végezni a válogató üzemben. Itt a tervek szerint a papír és karton, a műanyag és PET csomagolás, az alumínium konzervek és a fémek kiválogatása fog zajlani. Az újrahasznosítható anyagok kiválogatásának célja a közvetlen forgalmazás, ami nagyobb bevételeket biztosíthat.

A másodlagos szétválogatás ilyen folyamatát a szelektáló vonal kiváló működési jellemzői teszik lehetővé, amiket a következő, 10. táblázat szemléltet.

10. táblázat: A válogató működési jellemzői

MŰKÖDÉSI JELLEMZŐK	
Feldolgozott hulladéktömeg/óra	20 t/óra
Feldolgozás napi kapacitása	280 t/nap
Feldolgozás éves kapacitása	70.000 t/év
Műszakonkénti munkaórák száma	7 óra/műszak
Napi váltások száma	2
Munkanapok éves száma	250

Az üvegpalackok külön tárolókba kerülnek a válogatás során, különválasztván azokat a kommunális és újrahasznosítható hulladéktól, ezért ezeket még a háztartásokban kell szétválogatni.

A másodlagos alapanyagok forgalmazása bevételt jelent a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft-nek, ami közvetlenül csökkenti a hulladéklerakás díjainak összegét. Ezek szerint az elsődleges és másodlagos szétválogatás fejlesztésével a regionális vállalat bevételei nőni fognak, ezzel együtt megteremtődnek a feltételek a hulladéklerakás díjának csökkentésére. A kevert kommunális hulladékból kiválasztott anyagok piaci értéke a kék kukákból származók piaci értékéhez képes jóval alacsonyabb, a szennyezettségük és szennyezőanyag-tartalmuk miatt, tehát az elsődleges szétválogatásnak és a lakosság környezettudatosságának óriási szerepe van a regionális hulladékgazdálkodási rendszer fenntarthatósága terén.

A hulladék válogatóban kiválogatott 30 – 80 mm-es hulladékfrakció a komposztáló üzembe kerül.

A komposztáló tervezett kapacitása legalább 20.000 t/év. A komposztáló üzem kezdeti kapacitása 8.000 t/év-re becsült, ami megfelel az éves össz hulladék mennyiség 10%-nak, ami azután fokozatosan nőni fog.

Tervben szerepel az A és B osztályú komposztok gyártása.

Az A osztályú komposzt alapanyaga a tiszta zöld hulladék, míg a B osztályú komposzté a kevert hulladékból kiválasztott biológiai lebomlású hulladék.

A B osztályú komposzt gyártása biológiai hulladékkezelést feltételez, amivel a következők érhetők el:

- Az aerob kezelés csökkenti a hulladéklerakóba érkező hulladék biológiai lebomlású hulladék-mennyiségét, ami teljes összhangot mutat az Európai Unió feltételeivel és a Szerb Köztársaság nemzeti célkitűzéseivel.
- A hulladékmennyiség 40%-al csökken, ami érezhetően megnöveli a hulladéklerakó élettartamát.
- Csökken a hulladéklerakóban a csurgalékvíz mennyisége, csökken a kellemetlen szagok terjedése, madarak és rágcsálók jelenléte.

A komposztáló tömegegyenlege az üzem működésének első évében állandóan ellenőrizve lesz.

A projekt termelési tervezetében szereplő A osztályú komposzt olyan komposztot feltételez, aminek minősége megfelel a szerves trágya minőségének.

Az ilyen hulladékkezelésért díj megfizettetése nem tervezett, inkább javasolt, hogy a regionális vállalat bevezesse az újbóli visszavásárlás rendszerét, ami azt jelentené, hogy a kommunális közvállalatok kötelezve legyenek a legyártott A osztályú komposzt bizonyos mennyiségének visszavásárlására, éspedig termelési áron.

A zöld hulladék begyűjtésének és szállításának részletes programja a helyi hulladékgazdálkodási tervezetek keretében fog elkészülni.

7.3 A háztartási veszélyes hulladék begyűjtése

Általánosságban tekintve, a különböző európai tanulmányok tanulságai szerint, a kommunális hulladékok veszélyes anyag tartalmának százalékos tömegaránya 0,3%-tól egészen 1%-ig terjed.

A Szabadkai régióban eddig még nem történt veszélyesanyag-kiválasztás a kommunális hulladékból. Ebből fakadóan rendkívül kevés adat áll rendelkezésre a veszélyes anyagtartalom, illetve annak kommunális hulladék összmenységéhez viszonyított tömegarányát illetően.

A Szabadkai régió szinte minden egészségügyi intézményében zajlik a egészségügyi hulladék kiválasztása a hulladék létrejöttének helyén. Minden ilyen intézmény hangsúlyozottan felhívja a figyelmet a lejárt szavatossági idejű gyógyszerhulladék nagy mennyiségének problémájára, amit az egészségügyi intézmények saját létesítményeikben tárolnak.

A egészségügyi veszélyes hulladékok kezelésének központjai a Szabadkai régióban Szabadka Városban és Zenta Községben található. A kezelés a hulladék sterilizációját, felaprózását, tárolását, szállítását és lerakását jelenti, az említett két helyi önkormányzati egység szeméttelpein.

A Szabadkai Közkórházban kezelik a Szabadka város, valamint Topolya és Kishegyes Községek rendelőiből, egészségházaiból és magánrendelőiből származó fertőző hulladékokat, míg a Zentai Közkórházban ugyanezt végzik a Zenta, Csóka, Törökkanizsa, Magyarkanizsa, Ada és Mohol községek területéről származó fertőző hulladékkal.

A gyógyszerhulladékok lakosságtól történő begyűjtése a Szabadkai régióban, mint külön hulladékfolyam, egyedül Szabadka Város területén van megszervezve, amit az Apoteka Subotica (Szabadkai Gyógyszertárak) nevű vállalat végez. A Szabadkai Gyógyszertárak piros gyűjtőládákat helyezt ki fióktelepein a fel nem használt gyógyszerek lakosságtól történő begyűjtésére. A Szabadkai Gyógyszertárak által begyűjtött gyógyszerhulladék az erre jogosult operátorhoz kerül átadásra további kezelésre.

A Szabadkai régió többi községében a gyógyszerhulladékokat együttesen gyűjtik be az egészségügyi intézmények egyéb hulladékával.

A Szabadkai régió lakossága számára biztosítva lesz a lehetőség, hogy a veszélyes háztartási hulladék bizonyos fajtáit eljuttathassák a Hulladékudvarokba, további szakszerű bánásmód érdekében. A HU-ból a veszélyes hulladék, a törvény értelmében, a Regionális hulladékgazdálkodási központba kerül, ahol a szabályos, ideiglenes tárolására fenntartott hely

várja. Majd a veszélyes hulladék átadásra kerül a a gazdaságilag legkifizetődőbb és kellő engedéllyel rendelkező operátorhoz.

A veszélyes hulladékok külön folyamainak gazdálkodása a következőket feltételezi:

- A veszélyes hulladékok tárolásának feltételeit rendező állami törvényeket és alárendelt jogi aktusokat kielégítő kötelezettségek teljesítését,
- A veszélyes hulladékok és veszélyes anyagok szállításának feltételeit teljes egészében kielégítő feltételek biztosítását, ami azt is jelenti, hogy biztosítani kell az ADR tanúsítvánnyal rendelkező járművek beszerzését és az azok vezetéséhez külön jogosítvánnyal rendelkező vezetők bevonását,
- A hulladék napi nyilvántartásának őrzési kötelezettségét, illetve nyilvántartás vezetését a külön hulladékfolyamok mennyiségeiről, az illetékes szerv tájékoztatási kötelezettségét a veszélyes anyagok szállítási útvonaláról a szállítás megkezdése előtt két nappal, a veszélyes anyag szállítását dokumentáló űrlap kitöltését, valamint a külön hulladékfolyamokról szóló éves jelentések elkészítésének kötelezettségét,
- A veszélyes hulladékok külön folyamainak gazdálkodására szükséges engedély illetékes szervtől történő beszerzését.

A regionális vállalat ügyviteli tervének kidolgozása során szembetűnővé vált a tény, hogy a háztartási hulladékok veszélyes anyag tartalmával történő gazdálkodás és annak kivitele (ami e pillanatban az egyedüli lehetőség) azt eredményezné, hogy túl lenne lépve a régió lakossága számára elfogadható legmagasabb árszint.

A Szerb Köztársaság éppen a Veszélyes hulladékkal való gazdálkodás integrált tervének kidolgozási időszakában van. Az alapvető problémát az jelenti, hogy ebben az országban nincs lehetőség, azaz nem rendelkezünk a szükséges kapacitásokkal, a háztartásokból származó veszélyes hulladékok kezelésére, illetve végső ellátására. A békovai helyszínen létezik egy veszélyes anyag raktár. A regionális vállalat figyelemmel fogja kísérni a nemzeti szintű megoldások alakulását, és a veszélyes anyag kiválasztásának programját azokhoz fogja idomítani, mivel a veszélyes anyagok kivitele ésszerűtlen és ügyvitelileg elfogadhatatlan megoldás.

8. A KERESKEDELMI HULLADÉK BEGYŰJTÉSI TERVE

Kereskedelmi hulladéknak nevezzük azt a hulladékot, ami részben vagy teljes egészében kereskedelemmel, szolgáltatásokkal, irodai tevékenységgel, sporttal, rekreatív tevékenységekkel vagy szórakoztatással foglalkozó vállalatokban, intézetekben és más intézményekben jött létre, kivéve a háztartási és ipari hulladékot. A kereskedelmi hulladékról és annak mennyiségéről nem létezik semmilyen adatbázis.

A kereskedelmi hulladék a tiszta újrahasznosítható hulladék jelentős forrásának számít, aminek igen magas a piaci értéke, ezért érdemes rá külön figyelmet fordítani és kifejleszteni azokat az ösztönzési mechanizmusokat, melyek az ilyen hulladékokat generáló cégeket hulladékok beszolgáltatására sarkallják.

A kommunális hulladékgazdálkodás rendszerének létrehozásával párhuzamosan, a regionális vállalat, a Szabadkai régió községeinek kommunális közvállalataival karöltve, elkészíti a kereskedelmi hulladék átvételének tervezetét is. Ennek érdekében elsősorban fontos egy adatbázis kidolgozása a kereskedelmi hulladék termelőiről, valamint egy elemzés készítése a Szabadkai régióban generált kereskedelmi hulladék fajtáiról és mennyiségéről.

Meghatározandók és kidolgozandók a következők:

- a Szabadkai régió és környéke meglévő piacának elemzése;
- a szükséges hulladékgyűjtő edények tervezetének elkészítése;
- a kereskedelmi hulladék átvételi dinamikájának előkészítése;
- az átvétel pénzügyi indoklásának elemzése;
- a kereskedelmi hulladékból származó újrahasznosítható anyagok egységes árjegyzékének elkészítése;
- a hulladéktermelőkkel kötendő egyéni szerződések előkészítése;
- a kereskedelmi hulladék szétválasztási módszerének kidolgozása;
- a rendszerbe kapcsolt kereskedelmi hulladéktermelők pénzügyi ösztönzésére szolgáló intézkedések bevezetése lehetőségeinek megfogalmazása;
- az intézményekben dolgozó foglalkoztatottak ilyen irányú képzési és tájékoztatási programjának kidolgozása.

9. AZ IPARI HULLADÉKGAZDÁLKODÁS TERVE

Az ipari hulladék, nevéből fakadóan, olyan hulladékot jelent, ami ipari tevékenységből ered, ami alól kivételt egyedül a bányák és kőtörők meddőközetei és kísérő ásványi nyersanyagai képeznek. Az ipari hulladékgyártás mértékének csökkentése egyike a legjelentősebb nemzeti hulladékgazdálkodási célkitűzéseknek, ami összetett változásokat igényel a gondolkodásmód és irányítás terén, a termelési folyamatoktól egészen a hulladék végső elhelyezéséig, a sokéves gyakorlathoz képest az ipari hulladékgazdálkodás terén. Egyszóval, tisztább termelés bevezetését igényel, ami kevesebb hulladékkal és nagyobb energiahatékonysággal jár. Az ipari hulladékmennyiség csökkentésének bevezetése egy lassú fejlesztési folyamat, melynek eredményei talán nem is mutatkoznak meg azonnal, hanem a legfőbb eredmények csupán közép- vagy hosszútávon várhatók, viszont az egész társadalom számára sokszoros haszonnal járnak.

Az ipari hulladékgazdálkodás terén a felelősség azon jogi személyeket terheli, akik az ipari hulladék generálói, azaz kitermelői. A törvényes és alárendelt jogi aktusokkal összhangban, az ő feladatuk a hulladék szétválasztása veszélytelen és veszélyes kategóriákba. A veszélyes hulladék a hulladéktermelő telephelyén legtovább egy évig tárolható. A veszélyes hulladékot az előírt módon kell tárolni és megjelölni. A veszélytelen és veszélyes hulladékot, az ehhez engedéllyel rendelkező operátornak kell átadni. A hulladéktermelő kötelessége az is, hogy végigkísérje az általa kitermelt hulladék végleges ellátását.

A Régió keretében képviselt ipari tevékenységek a következők:

- élelmiszer és italgyártás;
- vegyszerek és vegyszerkészítmények gyártása;
- gép- és készülékgyártás;
- jegyzetkiadás, nyomtatás és sokszorosítás;
- villamos-gépek és készülékek gyártása;
- gumi- és műanyagtermékek gyártása;
- fémtermékek gyártása;
- textiláru és szövet-gyártás;
- ruházati cikkek és szőrmék gyártása;
- bőr-, bőrtermékek és cipőgyártás;
- fa- és parafatermékek gyártása, kivéve a bútorgyártást;
- egyéb, közlekedéssel kapcsolatos eszközök gyártása;
- bútorgyártás és különféle termékek gyártása;
- újrahasznosítás;
- elektromos energia-, gáz- és víz termelés és elosztás.

A Szabadkai régióban, e terv által felölelt időszakban, az iparágak közül a legelterjedtebb a feldolgozó ipar. Az ipari hulladékkal kapcsolatos legnagyobb probléma az, hogy nincs megfelelő hulladékkezelési mód a veszélyes ipari hulladékok feldolgozására.

A regionális terv szempontjából kihangsúlyozandó, hogy a regionális rendszer keretében kialakíthatók bizonyos olyan megoldások, melyek a veszélytelen ipari hulladék ellátását lehetővé teszik. Kiemelhető az is, hogy a központi üzemrészleg területén kialakított szigetelt hulladéklerakó megfelel a veszélytelen hulladékok elhelyezéséhez szükséges feltételeknek. Ennek értelmében a következő szükséges lépéseket kell megtenni:

- ki kell dolgozni egy adatbázist a régióban fellelhető ipari hulladéktermelőről;
- elvégezni azon veszélytelen hulladékok elemzését, melyek előzetes kezelés nélkül is elhelyezhetők a hulladéklerakóban;
- elemezni kell az ilyen hulladék átvételének pénzügyi indokoltságát;
- előkészíteni az ipari hulladékok átvételének dinamikáját;
- egységes árjegyzéket kell kidolgozni az ipari hulladékból kinyert újrahasznosítható anyagok fajtaválasztéka kapcsán;
- be kell szerezni az illetékes szervek engedélyeit a veszélytelen ipari hulladék elhelyezése céljából;
- elő kell készíteni az ipari hulladéktermelőkkel kötendő egyéni szerződéseket;
- ki kell dolgozni az ipari termelőknél foglalkoztatottak ilyen irányú képzési és tájékoztatási programját.

10. JAVASLAT A KOMMUNÁLIS HULLADÉK ÖSSZETEVŐINEK ÚJBÓLI- ÉS ÚJRAHASZNOSÍTÁSÁHOZ

A rendszer bevezetésének első éveiben, az elsődleges és másodlagos hulladéksztválogatás hatással lesz a szigetelt hulladéklerakókba elhelyezésre kerülő hulladékmennyiség csökkenésére és a másodlagos alapanyagok eladásából megvalósuló bevételek növekedésére. A hulladéksztválogatás rendszerének fejlődése maga után vonja az újrahasznosítás arányának fokozatos növekedését.

Elsődleges szétválogatás

A hulladék kialakulási helyén történő szétválogatásával tisztább másodlagos alapanyaghoz lehet jutni, míg az újrahasznosítható hulladék kevert hulladékból történő kiemelésével, másodlagos hulladékválogatás útján, kisebb piaci értéket képviselő eredmény születik.

Az elsődleges hulladéksztválogatás megfelelő tervezésébe mégis be kell kapcsolni egy egész sor tényezőt, annak a célnak az elérése érdekében, hogy növekedjék annak hatékonysága. E tényezők közül a legjelentősebbek a következők:

- meg kell szervezni a járművek külön fordulóit az elkülönített újrahasznosítható hulladék begyűjtésére;
- az újrahasznosítható hulladék begyűjtéséhez be kell vezetni a külön hulladékgyűjtő edényeket;
- a környezettudatosság fejlesztése, annak érdekében, hogy biztosítva legyen a kiválogatott másodlagos alapanyagok minősége;
- a kiválogatott alapanyagok minőségének figyelemmel kísérése.

Az elsődleges hulladéksztválogatás megszervezésének keretében a háztartásokban egy újabb kuka kerül bevezetésre az újrahasznosítható hulladék begyűjtésének céljából, míg a tömbházak egy újabb konténert kapnak erre a célra. A megfelelő helyszínekre három-három konténer kerül kihelyezésre, egyenként 1,1 m³ űrtartalommal, melyek az újrahasznosítható hulladék (kék konténer), az üveg nemű (sárga konténer) és az egyéb hulladékok (zöld konténer) begyűjtésére szolgálnak. Addig amíg nem áll rendelkezésre a háztartásokban a kék kuka az újrahasznosítható hulladék begyűjtésére, mint áthidaló megoldás, rendszeresítve lesznek a műanyagzsákok, szintén kék színben, az újrahasznosítható hulladék elsődleges különválasztásához.

A lakosság rendelkezésére állnak a Hulladékudvarok, ahova bármikor elvihetik a külön hulladékfolyamokba tartozó hulladékukat, úgymint a biológiai lebomlásúakat, a nagy méretű hulladékot és az építési törmeléket.

A hulladékudvarokba érkező minden hulladék először ellenőrizve lesz, nyilvántartásba kerül és a megfelelő helyre jut tárolásra. A hulladék összekeverése szigorúan tilos.

Másodlagos szétválogatás

A másodlagos válogatása az elsődlegesen szétválogatott alapanyagoknak és a kevert hulladéknak a RHK keretében belül tervezett válogató üzemben fog zajlani.

Az üzemben kézi és gépesített szétválasztáson esik át a beérkező kommunális hulladék és a kommunális hulladék ismérveivel rendelkező minden más hulladék is.

A másodlagos alapanyagok forgalmazása bevételeket jelent a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft számára, ami közvetlenül csökkenti a hulladéklerakás díjainak összegét. Ezek szerint az elsődleges és másodlagos szétválogatás fejlesztésével a regionális vállalat bevételei nőni fognak, ezzel együtt megteremtődnek a feltételek a hulladéklerakás díjainak csökkentésére. A másodlagos hulladékszétválogatás által (a válogató üzemben) kinyert újrahasznosítható anyagok jóval kisebb piaci értéket képviselnek a szennyezettségük és szennyezőanyag-tartalmuk miatt, tehát az elsődleges hulladékszétválogatásnak és a lakosság környezettudatosságának óriási szerepe van a regionális hulladékgazdálkodási rendszer fenntarthatóságát illetően.

Komposztálás

A válogató üzemben kiválasztott biológiai lebomlású hulladék biológiai kezelésben részesül a komposztáló üzemben (B osztályú komposzt) és a hulladéklerakó napi lefedésére lesz alkalmazva.

A tiszta zöld hulladék szintén a komposztálóban lesz kezelve, külön rekeszekben, és e folyamat eredményeként készül el az A osztályú komposzt, melynek minősége egyenértékű a szerves trágyáéval.

11. A KOMMUNÁLIS HULLADÉK BIOLÓGIAI LEBOMLÓ- ÉS CSOMAGOLÁSIHULLADÉK-MENNYISÉGÉNEK CSÖKKENTÉSÉT CÉLZÓ TERV

A kommunális hulladék csomagolásihulladék tartalma várhatóan csökkenni fog az elsődleges és másodlagos hulladékszétválogatás bevezetésének jóvoltából (a folyamat részletes leírása a 7.2 A háztartási hulladék begyűjtésének előirányzott terve, a csomagolásihulladék, mint újrahasznosítható alapanyag csökkentésének programja pedig a 6.1 Célok a csomagolási hulladék újrahasznosításának szempontjából fejezetben olvasható). Az elsődleges hulladékszétválogatás foka évről évre növekedni fog.

Regionális szinten az ilyen hulladékok tervezett begyűjtése a következőképpen fog zajlani:

- a Hulladékudvarok hálózata által, ahova a lakosság önszervezésben adja át a zöld biológiaiilag lebomló hulladékát és
- a zöld hulladék KK-k általi, szervezett begyűjtése útján.

Zöld hulladék begyűjtésének módját és dinamikáját a hulladékgazdálkodás helyi tervezeteiben kell rögzíteni, szem előtt tartva az illető helyi önkormányzati egység minden jellemzőjét.

12. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSRÓL ALKOTOTT KÖRNYEZETTUDATOSSÁG KIALAKÍTÁSA

A hulladékgazdálkodás regionális rendszerének sikeressége érdekében rendkívüli fontossággal bír a közösség bevonása, tehát nélkülözhetetlen a Szabadkai régió lakosságának bekapcsolása a kommunális hulladékgazdálkodás rendszerébe. Tájékoztatni kell őket és tudatosítani bennük a helyes hulladék-elhelyezés, az elsődleges hulladéksztválogatás, a hulladékmennyiség csökkentése és a komposztálás előnyeit.

A Regionális hulladékgazdálkodási rendszer külön hangsúlyt fektet a lakossággal és az érdekelt felekkel való kommunikáció átláthatóságára, ami lehetőséget biztosít az információk visszajelzéseire és a felmerülő kérdések idejekorán történő megválaszolására.

A lakosság környezettudatosságának fejlesztését célzó tudatnevelői tevékenység programjának célcsoportjai a következők:

- a Szabadkai régió KK-inak foglalkoztatottjai
- a helyi önkormányzatok foglalkoztatottjai
- az oktatási intézmények (kezdve az óvodáktól, az iskolákon át, az egyetemekig)
- a nyilvánosság
- a regionális és helyi médiumok

A környezettudatosság fejlesztésének programja követni fogja azt a stratégiát melyet a regionális vállalat mint külön dokumentumot dolgozott ki (A kommunikáció és a láthatóság terve), és e tervben felsorolásra került az össz tevékenység mely két fázisban kerül megvalósításra. Ezek:

- Az általános tájékozottság szintjének növelése és
- A lakosság bevonása és viselkedési szokásainak megváltoztatása.

Az általános tájékozottság szintjének növelése

Az általános tájékozottság szintjének növelését célzó kampány megkezdése előtt, nagyon fontos a partnerekkel és az érdekelt felekkel történő kapcsolatfelvétel.

A partnerségi viszony kialakításának időszakában, a foganatosított tevékenység kimeneteleinek a következőknek kell lennie:

- Az RHR vizuális identitásának meghatározása
- A hivatalos honlap kidolgozása
- Közvélemény kutatás a Regionális hulladékgazdálkodási központ kapcsán, egy kiinduló felmérés által
- A Regionális hulladékgazdálkodási központ és partnerei (a KK-k és községek) hatáskörének erősítése
- Kapcsolatépítés a civil szervezetekkel és médiumokkal
- A Regionális Hulladéktároló Kft kapacitásnövelése, egy fő alkalmazásával, valamint a belső és külső kommunikáció eljárásrendszerének bevezetésével

A Regionális hulladékgazdálkodási központ kapcsán az általános tájékozottság szintjének növelését célzó kampány célja a kommunális hulladékgazdálkodás bemutatása és a megfelelő

hulladékgazdálkodás fontosságának tudatosítása, valamint a közvélemény tájékoztatása az EU projektben betöltött szerepéről.

Az ebben a fázisban tervezett tevékenységeknek a következő eredményeket kell meghozniuk:

- Egy jelentős esemény, és annak kapcsán, sajtótájékoztató szervezése
- Kommunikációs eszközök előkészítése és alkalmazása: közérdekű közlemények, tájékoztató füzetek, prospektusok, szóró- és röplapok, matricák és hasonlók
- Fotó és videó anyagok elkészítése és terjesztése, valamint rádió és TV reklámok sugárzása
- Kampány nagykövetének alkalmazása – közszereplő személyében
- A RHK tájékoztatási központjának kialakítása
- A RHK kiépítésének hosszútávú hatásainak tudatosítása, a hulladék-elhelyezés díjának növelése, valamint e díj csökkentésének lehetősége a RHK újrahasznosítási tevékenysége általi
- A lakosság RHK-ba vetett bizalmának erősítése, ami az ő érdeküket képviseli.

A lakosság bevonása és viselkedési szokásainak megváltoztatása

A társadalmi átalakulás egy kitartást és odaadást igénylő, hosszútávú folyamat. A viselkedési szokások megváltoztatásának e fázisában fontos a célközösség ösztönzése és mozgósítása, különös tekintettel a helyes komunálishulladék gazdálkodás-, az elsődleges hulladék-szétválogatás-, a hulladékmennyiség csökkentése-, a komposztálás és a komposzt mezőgazdasági felhasználása terén.

A viselkedési szokások megváltoztatása sikerének kulcsa egy olyan tevékenység elvégzése, ami az embereket a környezetvédelmi kezdeményezések hosszútávú támogatására bátorítja, és abba be is vonja. Íme, néhány, az ezt célzó tevékenységek közül:

- A hulladékcsökkentés hete elnevezésű intenzív képzési kampány
- Fotó és videó pályázat – Internetes kampány
- Mozgó EKÓ Csapatok
- "Jó hulladék karavánja" elnevezésű oktató kampány
- Verseny szervezése, melynek témája: Hogyan csökkentjük a háztartási szemetet?
- Verseny szervezése, melynek témája: Hogyan csökkentjük iskolánkban a szemetet?
- Iskolai oktató műhelymunkák

A tevékenységeknek ebben a fázisban a következő célokat kell megvalósítaniuk:

- Oktatniuk kell a kommunális hulladékkal való helyes gazdálkodást, a hulladék elsődleges szétválogatását, a hulladék mennyiségének csökkentését, a komposztálást és a komposzt mezőgazdaságban való alkalmazását
- A lakosságot a hulladék kukákba történő helyes elhelyezésére, a háztartási komposztálásra és a megtermelt hulladékuk mennyiségének csökkentésére kell, hogy ösztönözzék, mozgósítsák és bátorítsák.

A sajtótájékoztatók, mint az egyes témákkal kapcsolatos környezettudatosság növelésének jelentős eszközei, minden egyes fontos eseményt követni fognak. Az EU szerbiai Küldöttsége, a Környezetvédelmi Minisztérium és a helyi tisztségviselők jelenléte nagyban hozzá fog járulni a RHR jelentőségének felismeréséhez, és segíteni fogja a célcsoportok jobb tájékozottságának

elérését. Nagyon fontos a médiumok felelősségteljes és pontos tájékoztatási tevékenységének támogatása és annak helyes mederben tartása.

Amennyiben ez indokolt és lehetséges, a tevékenységeket társítani kell hasonló tematikájú tevékenységekkel, illetve művelődési események és fesztiválok részévé tenni.

A Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft., az előző időszakban, edukációs tevékenységeken dolgozott, melyeket óvodákban, általános és középiskolákban valósított meg. Megszervezésre kerültek egyetemistalátogatások is, a megfelelő oktatási profilokon tanuló hallgatók részvételével. E tevékenységeket az előttünk álló időszakban is folytatni kívánjuk.

A regionális vállalat és a civil szervezetek közvetlen együttműködésére 2017. június 5-én került sor, a Környezetvédelem világnapján, amikor is a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft egy Együttműködési szerződést írt alá a következő civil szervezetekkel:

- A szabadkai Ökológia és fenntartható fejlődés központja – CEKOR,
- A szabadkai TERRA'S Polgárok Egyesülete,
- A prijepljei Argument Politikai Kutatások Központjának szabadkai tagozata,
- A topolyai Arkus Ökológiai Egyesület,
- A csókai Falufejlesztés Polgárok Egyesülete,
- A csókai Moba Polgárok Egyesülete,
- Az oromhegyesi Zöld szem Polgárok Egyesülete,
- A szabadkai Összhang a természettel Egyesület,
- A szabadkai Fiatalok és a falu Egyesület,
- A kishegyesi Greenhead Ökológiai Egyesület,
- A magyarkanizsai Tisza klub Ökológiai Egyesület,
- A szabadkai Regionális Kutatások Központja - CRI,
- A szabadkai Roma Oktatási Központ,
- A szabadkai NVO Konceptió ökológia-energia-gazdaság,
- valamint Szabadka Város Ifjúsági Irodája.

Az Együttműködési szerződés azokat az együttműködési területeket és lehetőségeket rögzíti, melyek a polgárok tájékoztatására vonatkoznak a hulladék-újrahasznosítás, a hulladék helytelen kezeléséből és elhelyezéséből származó negatív hatások, valamint a regionális hulladékgazdálkodási rendszer nyújtotta lehetőségek kapcsán, és melyek a polgárok környezettudatosságának emelését célzó együttműködés alapját képezik.

13. A TERVBEN NEM SZEREPLŐ HULLADÉKOK MOZGÁSÁNAK MEGAKADÁLYOZÁSA, ÉS INTÉZKEDÉSEK A RENDKÍVÜLI HELYZETBEN KIALAKULÓ HULLADÉK KEZELÉSÉRE

A Regionális hulladékgazdálkodási központban csupán az olyan veszélytelen hulladék lerakása engedélyezett, amit a hulladék-lerakási engedély tartalmazni fog. A hulladék lerakásához szükséges műveletek a következők:

- a hulladék szemrevételezése a hulladéklerakó bejáratánál, valamint a lerakás helyszínén;
- a tulajdonos által benyújtott dokumentumokban szereplő leírás és a hozott hulladék egyeztetésének láttamozása;
- a szállítmány mérése és nyilvántartásba vétele; minden egyes szállítmányt a következő adatok kísérnek, melyeket a hulladék nyilvántartásába kell napi szinten bevinni:
 - a hulladék fajtája;
 - a hulladék jellemzői;
 - a hulladék súlya;
 - eredete;
 - a hulladékot beszállító cég megnevezése és címe;
 - a hulladék elhelyezésének pontos helye a hulladéklerakóban.

A lerakásra szánt hulladékok listáján nem szereplő, illegális hulladék elhelyezése a regionális vállalat telephelyén, vagy azon kívül, a Hulladékgazdálkodási Törvény szerint büntetendő cselekménynek számít. A veszélyes hulladékot az előírásoknak megfelelő módon kell tárolni, illetve szállítani a más régióban vagy külföldön található hulladékkezelő üzembe.

A külön hulladékfolyamokkal a Hulladékgazdálkodási Törvény, és az annak alárendelt jogi aktusok előírásai szerint, valamint az ezen Regionális tervben előírt eljárásokkal összhangban kell eljárni.

A Regionális tervben előírányozottakkal, valamint a törvényes előírásokkal ellentétes hulladékgazdálkodás esetére, a Hulladékgazdálkodási Törvény a jogi személyekkel szemben büntetőintézkedéseket határozott meg, amennyiben az:

- a hulladéklerakóban olyan hulladékot vesz át, mely nem elégíti ki a hulladék-elhelyezési engedély előírásait, illetve a hulladéklerakás elutasításáról nem tájékoztatja a megfelelő illetékes szervet;
- a hulladéktermelő vagy tulajdonos telephelyének, a gyűjtőközpontnak, a átrakóállomásoknak vagy más helyszíneknek olyan részén tárol hulladékot, ami a hulladék ideiglenes őrzésére nincs műszakilag felkészítve, vagy ha lejárt az ideiglenes tárolás előírt határideje;
- a hulladékgazdálkodást a törvényes előírásokkal ellentétes módon végzi;
- a hulladék fizikai-vegyi kezelését nem az előírt körülmények között végzi;
- a hulladék biológiai kezelését nem az előírt körülmények között végzi;

- a hulladék hőkezelését az engedélyében szereplő körülményektől eltérő módon végzi;
- hulladék-lerakást végez olyan helyen, ami nem tesz eleget az előírt műszaki, technológiai és egyéb feltételeknek, illetve az engedélyében szereplő feltételekkel ellentétesen cselekszik, vagy a lerakás előtt nem alkalmaz előkezelést, továbbá ha a veszélyes hulladékot az egyéb hulladékkal keverve, együtt helyezi el;
- a veszélyes hulladékot a begyűjtés, szétválogatás, tárolás, szállítás, újrahasznosítás és elhelyezés során nem csomagolja be és nem jelöli meg az előírt módon;
- összevegyíti a különféle fajtájú veszélyes hulladékokat, kivéve, ha ez engedélyezett, ha előkezelés nélkül helyez el veszélyes hulladékot, illetve ha felhívja azt a környezetbe való kibocsátás céljából;
- a törvény előírásaival ellentétes módon kezeli a külön hulladékfolyamokat.

Rendkívüli helyzetek során, mint amilyenek az elemi csapások és nagymérvű incidensek, a felgyülemlett nagymennyiségű hulladék begyűjtése, kezelése és lerakása, a Régió hulladékgazdálkodási rendszerét megingathatja.

A rendkívüli helyzetben létrejött hulladék veszélyeztetheti az emberek egészségét és a környezetet, attól függően, hogy mi módon jött létre és a rendkívüli helyzet vajon teremtett-e gondot a meglévő hulladék széthordása kapcsán.

A rendkívüli helyzetekben rendkívül fontos a megelőzés. A rendkívüli helyzetekben létrejövő hulladék mennyiségének csökkentését célzó megelőző intézkedések mibenléte magától a rendkívüli helyzettől függ.

Minden olyan vállalat, melynek tevékenysége kockázati tényezőt jelent az emberek egészségére illetve a környezetre nézve, köteles tervet készíteni a rendkívüli helyzetekben szükséges megelőző lépésekről és eljárásokról.

A rendkívüli helyzetekben felgyülemlett hulladék eltávolításának az elsőbbségi elven kell működnie, úgy, hogy a hulladék szétválogatását követően először az elsőbbségi, majd a kevésbé veszélyesek kerüljenek begyűjtésre. A hulladékel távolítás sorrendje a következő:

- Veszélyes anyagok és hulladékok
- Kommunális hulladék
- Állati eredetű hulladék
- Mezőgazdasági termékek
- Inert hulladék

Veszélyes anyagok és hulladékok

Azon kevert hulladékot melyről feltételezhető hogy veszélyes, és a veszélyes hulladékot, úgy kell elválasztani a többi kommunális hulladéktól, hogy ne jöhessen létre annak keveredése a veszélytelen hulladékkal, aminek a célja a hulladék biztonságos átvétele, szállítása és a veszélyes hulladék gazdálkodási Engedéllyel rendelkező illetékes operátor általi biztonságos végső gondozásra. A veszélyes hulladékot, a törvényes előírások értelmében, ideiglenesen tárolni kell.

Amennyiben a rendkívüli helyzet a veszélyes anyagokat vagy vegyszereket tartalmazó konténer sérüléséből vagy annak tartalma kiürüléséből fakad, azok az anyagok átömleszthetők a rendelkezésre álló, megjelölt konténerekbe. A szétszóródott veszélyes anyagok közömbösítő anyagokkal történő közömbösítést követően, műanyag zsákokba vagy tartós konténerekben helyezhetők. A vegyszereket, növényvédő szereket, műtrágyát és hasonlókat tartalmazó, sérült

zsákokat megjelölt műanyag zsákokba vagy megfelelő konténerekbe kell áthelyezni, és azokat biztonságos helyre vinni. Elkerülendő a vegyileg összeférhetetlen anyagok keveredése, mint amilyenek a savas és lúgos kémhatásúak, melyek keveredése nem kívánt vegyi reakciókat válthat ki.

Amennyiben bebizonyosodik, hogy a veszélyes hulladék közvetlen veszélyt jelent, azonnal meg kell akadályozni a helyszín megközelítését mindaddig, amíg a katasztrófavédelem emberei el nem végzik a helyszín megtisztítását.

A rendkívüli helyzetben létrejött veszélyes hulladék ideiglenes elhelyezését és szállítását, a nemzeti előírásoknak megfelelően, a Régió minden egyes helyi önkormányzati egységében meg kell szervezni. A regionális vállalat csupán a kommunális hulladék elhelyezésével foglalkozik, így nem vehet át rendkívüli helyzetekben kialakult veszélyes hulladékot, valamint nem is tudja pénzelni annak ellátását.

Kommunális hulladék

A rendkívüli helyzetbe felgyülemelő nagymennyiségű hulladék felbukkanása esetén, a közvéleményt fel kell készíteni és tájékoztatni annak kapcsán, hogy ne keverje össze a veszélyes és csomagolásihulladékot, valamint a nagy méretű hulladékot a kommunális hulladékkal. A kommunális hulladékot össze kell gyűjteni és zsákokba, zacskókba, kukába vagy konténerbe helyezni, elkerülve ezzel a környezetszennyezést. Az így összegyűjtött hulladék azután begyűjtésre kerül, és a legközelebbi átrakóállomásra vagy a RHK-ba jut, a normálkörülmények között begyűjtött kommunális hulladékhoz hasonlóan.

Állati eredetű hulladék

A rendkívüli helyzet során elhullott és fertőző állat tetemeket, a törvényben és előírásokban szereplő utasításoknak megfelelően, az ilyen jellegű hulladék számára fenntartott, és a helyi önkormányzatok által kijelölt helyre kell vinni.

Mezőgazdasági termékek

A sérült vagy esetlegesen romlott mezőgazdasági termékeket és élelmiszereket el kell távolítani, elkerülve ezzel a kellemetlen szagok terjedését és a rágcsálók elszaporodását. A rágcsálók túlföldön nagy elszaporodása ugyanis fertőző betegségek terjedéséhez vezethet.

Amennyiben e termékek újbóli feldolgozása nem lehetséges a Regionális Hulladékgazdálkodási központba szállíthatók kezelésre a komposztálóba vagy lerakásra a lerakótestbe.

Inert hulladék

A rendkívüli helyzetek az élettér nagymérvű károsodását eredményezhetik, úgymint az épületekét, segédeszközökét és fákét. Az objektumok és segédeszközök sérülése során létrejött cserép és törmelékdarabok általában inert hulladéknak számítanak. Inert hulladéknak számít továbbá a fém, a fa, a tégl, a beton, a szigetelés, a kerámia, a műanyag és az üveg is.

Ezek képezik egyébként a rendkívüli helyzetek után eltávolítandó hulladékfajták zömét. Leggyakrabban a rendkívüli helyzetben kialakuló hulladék mennyiségi viszonylatában is ezek vannak az első helyen. A törmelék és fadarabok eltávolítása a rendkívüli helyzeteket követő hulladékbegyűjtés során a legkisebb fokú elsőbbséggel rendelkezik, mivel a legkisebb kockázatot jelenti közegészségügyi és környezetvédelmi szempontból. Ennek ellenére a inert hulladékot is minél előbb össze kell gyűjteni, a forgalom helyreállításának és az infrastruktúra bekövetkezett sérülések elhárításának megkönnyítése érdekében.

A rendkívüli helyzettől függően, az ennek során keletkezett inert hulladék és a Hulladékudvarokban felhalmozott inert hulladék együttes kezelésének lehetősége is górcső alá fog kerülni.

A Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft. a Rendkívüli helyzetekről szóló törvény (SZK Hivatalos Közlönye 111/2009, 92/2011 és 93/2012 szám) értelmében köteles kidolgozni Balesetvédelmi tervét, és ennek alapján eljárásokat fogantatni a baleset megelőzésére és a baleset emberi életre és egészségre, vagyoni és környezetre gyakorolt hatásának korlátozására. Szintén, a Szerb Köztársaság Rendkívüli helyzetek során érvényes védekezési és mentési terve értelmében, a Régió minden községe rendelkezik saját Rendkívüli helyzetek során érvényes védekezési és mentési tervvel, amit, a Rendkívüli helyzetekről szóló törvény alapján, a szomszédos községekkel össze kell hangolnia.

A rendkívüli helyzet során felgyülemlett nagymennyiségű hulladék ideiglenes tárolására/elhelyezésére szolgáló hulladéklerakó helyszínének kijelölését, a rendkívüli helyzetek kezelésére illetékes szerv és a rendkívüli helyzettel sújtott Helyi Önkormányzati Egység illetékes szervei sürgősségi eljárásban kell, hogy fogantatni. Kívánatos, hogy a kijelölt helyszín területe pontosan meghatározott legyen, ahol megtörténhet a fentebb említett hulladékfajták szétválogatása, az elsőbbségi sorrend figyelembe vételével. A Helyi önkormányzatoknak, a Válságstábokkal és a Rendkívüli helyzetek ügyosztályával karöltve, a hulladék begyűjtését és további kezelésre történő elszállítását követően, biztosítaniuk kell a térség megtisztítását, és amennyiben ez szükséges, a kijelölt helyek fertőtlenítését. A Helyi önkormányzatoknak jelentést kellene készíteniük a kárbecslésről, ami tartalmazná az összegyűjtött, elszállított, a operátorok által átvett és elhelyezett hulladék fajtáiról és mennyiségéről, továbbá a regionális Hulladékudvar állapotáról, valamint az illetékes kommunális közvállalatok zavartalan működéséhez nélkülözhetetlen felszerelés, mechanizáció és konténerek állapotáról és az azok közül esetleg megsemmisült tételek mennyiségéről szóló fontos adatokat.

A szemlélt konkrét rendkívüli helyzet függvényében fontolóra kell venni olyan külön telefonvonalak és elektromos levél címek létrehozását, melyeket felkeresve a lakosság tanácsot vagy segítséget kérhetne miként járjon el az így felgyülemlett hulladékkal.

14. A RENDEZETLEN HULLADÉKLERAKÓK REKULTIVÁCIÓS INTÉZKEDÉSEI

A Szabadkai régió egész területén gondot okoznak az illegális hulladéklerakók, úgy a városban, mint a falvakban. Egyébként az illegális hulladéklerakók problémája egész Szerbiában meglévő, nem csupán a Szabadkai régióban, aminek oka igen szerteágazó. Az illegális hulladéklerakók száma rendkívül változó, mivel azok kialakulása viszonylag rövid idő alatt lejátszódó folyamat. Az illegális hulladéklerakók időnkénti megtisztítása, és az ott lelt hulladék áthelyezése a hivatalos városi és községi hulladéklerakókba, gyakran hatástalannak bizonyul.

Elmondható viszont az is, hogy a hulladéklerakók többsége nem is szerepel a területrendezési tervekben és nem készült velük kapcsolatban környezetvédelmi hatástanulmány, sőt még a szükséges engedélyekkel sem rendelkeznek.

A meglévő szeméttelpek és illegális hulladéklerakók a légszennyezés jelentős forrásai, a depónia gáz által ugyanis a levegő minőségét rendkívüli mértékben rontják. Légszennyezést okozó tényezők még a szeméttüzek is, melyek a nagymennyiségű metánnak köszönhetően, öngyulladásos reakció által fejlődnek ki. A metán a hulladéklerakóban elhelyezett hulladék bomlási mellékterméke. A hulladék-elhelyezés előtti nagymennyiségű, ki nem válogatott szerves hulladék magas százalékaránya miatt a gázok, környezetszennyező mivoltuk mellett még kellemetlen szagokat is árasztanak. A kellemetlen szagokon felül, a szeméttelpeken és illegális hulladéklerakókban jelentkezik a szél hatására lejátszódó hulladék-széthordás is. További nagy gondot okoznak a szeméttelpeken jelen lévő rágcsálók, madarak, sőt emlősállatok is.

A csurgalékvizek begyűjtése és tisztítása nem megoldott, a hulladéklerakók aljzata sem szigetelt, ami a talaj- és felszíni vizek, valamint a talaj szennyeződését eredményezheti a csurgalékvíz magas szerves anyag- és nehézfém-koncentrációjából kifolyólag. A szeméttelpek és hulladéklerakók csurgalékvize nagymennyiségű nehézfémet és szerves-anyag szennyeződést tartalmaz.

A hulladéklerakókból és szeméttelpekből kiáradó depónia gázok nagymennyiségű széndioxidot és metánt tartalmaznak, amik a globális klímaváltozás mozgatórugói.

A illegális hulladéklerakókban és szeméttelpeken nincs megoldva a gázkibocsátás, a csurgalékvíz és hasonlók rendszerszerű megfigyelése. A szennyező anyagok hosszú éveken keresztül zajló felhalmozódása környezetszennyezést okoz, különösen, ha szem előtt tartjuk azt a tényt, hogy a szeméttelpeken a veszélyes hulladék is lerakásra kerül. Lévéen nem léteznek ellenőrző rendszerek, így a deponált hulladék mennyiségéről és összetételéről sem állnak rendelkezésre megbízható adatok.

A Regionális hulladékgazdálkodási központ létrehozása és annak teljes kapacitású üzemeltetése biztosítani fogja a veszélytelen kommunális hulladék lerakásához az infrastruktúrát, ezzel együtt lehetőséget is a szeméttelpek bezárásához. A pótlólagos felszerelés beszerzésével meg fognak teremtni a feltételek a szervezett kommunális hulladékgyűjtésben részesíthető háztartások számának tervezett 100%-ra emeléséhez a

Szabadkai régióban, ami közvetlenül kihat a hulladék egyéni elhelyezésének csökkenésére a nem szigetelt és illegális hulladéklerakókban.

A regionális hulladékgazdálkodási rendszer által felölelt helyi önkormányzati egységek kötelezettsége minden nem szigetelt hulladéklerakó bezáratása abban a pillanatban, amikor a regionális rendszer beüzemelése megtörténik, valamint kötelesek ezeket, a nemzeti törvényi szabályozás szellemében szanálni.

A Hulladékgazdálkodási törvény alapján a helyi önkormányzati egységek, meghatározott határidőn belül, kötelesek:

- elkészíteni a területükön fellelhető rendezetlen hulladéklerakók jegyzékét;
- kidolgozni a rendezetlen hulladéklerakók rekultivációs és kármentesítő projektjét, melyeket a minisztérium, illetve az autonóm tartomány hagy jóvá.

A szeméttelpek rekultivációja és bezárása megköveteli a helyzetfelmérési tanulmányok kidolgozását, a legmegfelelőbb szükséges megoldási javaslatok mellékelésével.

A rekultivációs és kármentesítő projektek kidolgozásának módszerét a Rekultivációs és kármentesítő projektek kidolgozásáról szóló Szabályzat részletezi (SZK Hivatalos Közlönye 74/2015 szám). A rekultivációs és kármentesítő terv tulajdonképpen egy dokumentum, ami elemzi a környezet állapotát a szennyezett területen és meghatározza azon eljárásokat és tevékenységeket, melyek meggátolják a további szennyezést és a környezet további leépülését, egészen addig a szintig, ami a terület jövőbeni biztonságos alkalmazását lehetővé teszi, ideértve a területrendezést, a revitalizációt és a helyreállítást is.

Egyik szeméttelép és illegális hulladéklerakó sem elégíti ki a környezetvédelmi és egészségvédelmi előírásokat, így azok rekultivációja és kármentesítése szükséges, elsősorban azok esetében, melyek a legnagyobb veszélyt jelentik környezetvédelmi és közegészségügyi szempontból.

A szeméttelpek és illegális hulladéklerakók rekultivációja három módon lehetséges:

- A hulladéklerakó áthelyezésével (amennyiben egy kimondottan kis hulladéklerakóról van szó, amelyik a városi hulladéklerakóhoz viszonylag közel van);
- Részleges rekultivációval (a hulladéklerakó felső rétegeinek szigetelésével, amennyiben a talajvíz szintje nem éri el a hulladéklerakó medrét);
- A hulladéklerakó teljes rekultivációjával (a hulladéklerakó felső és alsó rétegeinek teljes szigetelésével, magas talajvízszint esetén).

15. A TERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK ÉS INTÉZKEDÉSEK FELÜGYELETE ÉS FIGYELEMMEL KISÉRÉSE

A Regionális vállalat szolgáltatásnyújtást támogató eszközként egy informatikai irányító rendszerszoftvert fog alkalmazni. A regionális vállalatot így a döntéshozatalban az informatikai vezérlőrendszerből származó adatok segítik.

Az informatikai vezérlőrendszer a regionális vállalat igazgatósága számára lehetővé teszi, hogy:

- begyűjtse és központosítsa az alapvető jellemzők pontos adatait, mint amilyenek a beérkező hulladék tonnában kifejezett mennyisége, az újrahasznosítás százalékaránya, a másodlagos nyersanyagkészletek, a hulladéklerakási kapacitás mértéke, stb.;
- fejlessze a költségelszámolást, olyképpen, hogy főszerephez juttatja a pénzügyi szektort;
- a költség-elszámolási rendszer által tiszta rálátása legyen minden tevékenység költségeire és bevételeire, úgy azok változó és fix részére egyaránt, egyszóval, tiszta képet kapjon a rendszer pillanatnyi állapotáról;
- megfelelő következtetéseket vonjon le, annak érdekében, hogy figyelmét inkább az üzemeltetés javítására fordíthassa mindazon területen, ahol arra szükség mutatkozik, valamint a folyamat ellenőrzésére és elemzésére, továbbá a rendelkezésre álló eszközök jobb elosztására, és ha szükséges, külső munkatársak bevonására;
- előmozdítsa a tervezési folyamatokat, különösen, ha azok célja a szükséges beruházások meghatározása;
- létrehozza az alapító községek helyes tájékoztatásának rendszerét és megteremtse a gyors döntéshozatal feltételeit az irányítás minden szintjén.

Végezetül, az informatikai vezérlőrendszerek lehetővé teszik a regionális vállalat teljesítménymutatóinak állandó nyomon követését.

A Környezetvédelmi törvény előírja, hogy a helyi önkormányzatok, illetékességi körükben biztosítsák a környezet állapotának állandó ellenőrzését és megfigyelését (monitorozását), miközben a megfigyelés az egységes környezetvédelmi informatikai rendszer szerves részét képezi. A Hulladékgazdálkodási regionális terv végrehajtásának nyomon követése és az arról folyó tájékoztatás e folyamat részét képezi, és ezért az elért haladásról szóló tájékoztatásnak minden érdekelt fél számára elérhetőnek kell lennie.

A megfigyelés és ellenőrzés rá fog mutatni arra, hogy a RHT céljai vajon megvalósultak-e és a hulladékkal való gazdálkodás vajon összhangban van-e a Szerb Köztársaság 2010-2019-es időszakra előírt Hulladékgazdálkodási stratégiájának alapelveivel.

A RHT végrehajtása megfigyelésének alapvető mutatói, melyek napi szinten lesznek mérve, a következők:

- A begyűjtött hulladék összmennyisége
- A begyűjtött kommunális hulladék mennyisége
- A begyűjtött veszélyes hulladék mennyisége
- A begyűjtött csomagolásihulladék mennyisége

- A begyűjtött biológiailag lebomló hulladék mennyisége
- A begyűjtött nagyméretű hulladék mennyisége
- A külön hulladékfolyamok mennyisége
- A lerakott hulladék mennyisége
- A kezelt biológiailag lebomló hulladék mennyisége
- A forgalomba hozott újrahasznosítható hulladék mennyisége és hasonló.

A terv végrehajtásáról szóló éves jelentést a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft dolgozza ki, amit eljuttat a Szabadkai régió helyi önkormányzatai Képviselő Testületeinek, egy a következő évre szóló rövid akcióterv kíséretében. Így lesz elkönnyvelhető a haladás és kijelölhetőek a következő időszak megvitására váró kérdései.

Lévéen, lehetetlen előrelátni a hosszútávú gazdasági fejlődés és jogi szabályozás folyamatait, szükségszerűnek látszik a RHT alkalmazásának ötéves időszaka után elvégezni annak felülvizsgálatát. A felülvizsgálat célja a RHT összehangolása a szociális, technológiai és gazdasági-jogi változásokkal, így biztosítva annak hosszútávú fenntarthatóságát.

16. A TERVEZETT TEVÉKENYSÉGEK BECSÜLT KÖLTSÉGEI ÉS FINANSZÍROZÁSI FORRÁSAI

16.1. A szeméttelpek szanálásának becsült költségei és finanszírozási forrásai

A nem szigetelt hulladéklerakók és illegális hulladéklerakók rekultivációs költségeinek becslését csak azután lehet majd elvégezni, hogy elkészül a szeméttelpek és illegális hulladéklerakók állapottanulmánya és a szükséges intézkedések tervezete, amit a legmegfelelőbb megoldás kiválasztása érdekében kell elkészíteni, és amit a regionális hulladékgazdálkodási rendszer beüzemelését követően kell megvalósítani.

A szeméttelpek és illegális hulladéklerakók rekultivációjának eszközforrásai a rekultivációs költségek részletes felbecslése után lesznek kijelölve, azon törekvés mellett, hogy ezen eszközök felsőbb állami szervektől vagy külföldi adományozókból kapott vissza nem térítendő pénzeszközök legyenek.

16.2 A regionális hulladékgazdálkodási rendszer bevezetésének becsült költségei és finanszírozási forrásai

A Szabadkai Regionális hulladéktároló korlátolt felelősségű társaság Szabadkai székhellyel alakult meg, és a következő tevékenységet végzi:

- A regionális hulladéklerakó, az átrakóállomások és hulladékudvarok kiépítése és működtetése
- Hulladékszállítás az átrakóállomásokról a RHK-ig
- A kommunális hulladék szétválogatása, amit a RHK végez
- A másodlagos alapanyagok előkészítése és kezelése, valamint forgalmazása
- Az újrahasznosítási rendszer fejlesztése és előmozdítása, a szükséges létesítmények és infrastruktúra kiépítése
- Komposztáló üzem létesítése, hulladékokból nyert energia termelése és a hulladék lerakás előtti mechanikai-biológiai kezelése
- A regionális hulladékgazdálkodási terv elkészítése.

11. táblázat: A Regionális Hulladéktároló tulajdonjogi szerkezete

Község	Részesedés [%]
Szabadka	54.79
Topolya	13.00
Magyarkanizsa	9.76
Zenta	8.96
Kishegyes	4.65
Csóka	4.44
Törökkanizsa	4.40

A Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft alapításáról szóló Szerződés értelmében, a Korlátolt felelősségű társaság bevételeit, az előírásoknak megfelelően, a Társaság tevékenységével, valamint az alapítói jogokkal rendelkező helyi önkormányzatok költségvetéseiből és egyéb forrásokból valósítja meg.

A Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft szilárd kommunális hulladékgazdálkodással megbízott Korlátolt felelősségű társaság tevékenységének elindítása és működtetése költségeinek pénzeléséről szóló Szerződés és A Szabadkai Regionális Hulladéklerakó Kft szilárd kommunális hulladékgazdálkodással megbízott Korlátolt felelősségű társaság tevékenységének elindítása és működtetése költségeinek pénzeléséről szóló Szerződésfüggelék alapján, a Társaság tevékenységének elindításához és működtetéséhez szükséges pénzeszközöket a hulladékkezelési és hulladék-lerakási tevékenység végzéséből származó bevételek megvalósulásának pillanatától számított hat hónapig az alapítók biztosítják saját költségvetésükből, a területük lakosságának, a résztvevők a 2011-es népszámlálási adatok szerinti összlakosságának számához viszonyított arányban. A naptári évben a tevékenység elindításához és végzéséhez szükséges eszközök mértékét mindig az Ügyviteli tervben kell meghatározni.

Ha azon tevékenységeket szemléljük, amelyek céljából a Társaság megalapult, az Európai Unió IPA pénzügyi alapjának, IPA 2012, Környezetvédelem, klímaváltozások és energetika elnevezésű körzeti programja eszközeiből lett pénzelve a regionális hulladékgazdálkodási központ és a átrakóállomások kiépítése és felszerelése, valamint az említett munkálatok felügyelete. Az IPA alpból származó vissza nem térítendő eszközök hozzávetőleges értéke 20,15 millió euró.

A környezetvédelemmel megbízott minisztérium biztosította a régió hulladékgyűjtésben illetékes közzállalatai számára a hulladékgyűjtéshez szükséges felszerelés beszerzésére szánt 472.320.000,00 dinárt, míg a Régió tagjai – a helyi önkormányzatok köteleessége biztosítani a hulladékudvarok kiépítéséhez és a átrakóállomások és hulladékudvarok alapvető infrastruktúrára történő rákapcsolásához szükséges eszközöket.

A pénzelés beruházásonkénti forrásai a következők:

- A Békova melletti Regionális hulladékgazdálkodási központ kiépítése, a regionális hulladéklerakó rákapcsolása az alapvető infrastruktúrára és a regionális központ szükséges felszereléseinek beszerzése – IPA Alap (a tevékenységek egy pont alatt vannak említve, mert egy szerződésben foglaltak),
- A átrakóállomások és hulladékudvarok rákapcsolása az alapvető infrastruktúrára – Szabadka Város és a Régió Községeinek eszközei,
- Az átrakóállomások kiépítése és felszerelése, valamint a hulladék távolsági szállításának eszközbeszerzése – IPA Alap (a tevékenységek egy pont alatt vannak említve, mert egy szerződésben foglaltak),
- A hulladékudvarok kiépítése és felszerelése – Szabadka Város és a Régió Községeinek eszközei.

16.3 A regionális hulladékgazdálkodási rendszer működtetésének finanszírozási forrásai

Lévén a Regionális hulladékkezelő központ nem kezdte még el működését, a hulladékkezelés és hulladék-lerakás díja sincs véglegesítve.

A hulladék begyűjtésének, kezelésének és lerakásának díja a szemetelő fizet elven kell, hogy alapuljon, miszerint a hulladéktermelőnek kell állnia a tevékenységéből fakadó összes költséget.

Az árpolitika meghatározásakor, a szemetelő fizet elv mellett, a következőket is figyelembe kell venni:

- Az árpolitikának ki kell elégítenie a RHR működésének igényeit és a szolgáltatást igénybe vevők minden elvárását és lehetőségét.
- A KK-k a hulladék-lerakást a lakossággal fizettetik meg, a szemetelő fizet elv alapján, míg a megkötött szerződésekben rögzített árat a hulladék kezelése és lerakása után, a Regionális vállalatnak fizeti ki.
- A hulladékkezelés és lerakás tarifarendszerének meghatározásakor figyelembe kell venni a karbantartás, a hulladékkezelés és a hulladéksztválogatás minden amortizációs költségét is annak érdekében, hogy az egész rendszer üzemkészültsége fenntartható legyen.
- A hulladékgazdálkodási rendszer a hulladék két különböző kukába történő hulladéksztválogatáson alapszik, amit elsődleges hulladéksztválogatásnak nevezünk: nedves hulladék és vegyes újrahasznosítható hulladék. Számolni kell azonban az újrahasznosítás konzervatív százalékarányával, ami a működés első évében csupán 2% lehet, míg az azt követő években már évi 2%-os növekményt érhet el.
- A hét helyi önkormányzati egységből begyűjtött hulladékmennyiség várhatóan növekedni fog, és a működés első tíz esztendejében az évi 79.000 és 85.000 tonna között fog mozogni.
- Szem előtt kell azonban tartani a legmagasabb, de még elfogadható árszintet is.
- Az egész régió számára egységes árjegyzéket kell megállapítani a hulladékkezelés és hulladék-lerakás kapcsán.
- A hulladék megjelenési helyén történő szétválogatásának ösztönzésére, hasznos lenne két különböző díjat felszámolni a kevert szilárd kommunális hulladék begyűjtésére, kezelésére és elhelyezésére, valamint az újrahasznosítható hulladék begyűjtésére és kezelésére.

A RHR bevezetésekor jelentős bevételi forrást jelent az újrahasznosítható anyagok eladása, ami folyamatosan nőni fog, egészen az összbevételek 50%-os arányszintjéig, ami egyrészt a regionális vállalat gazdasági hatékonyságát, másrészt pedig a hulladékgazdálkodási rendszer fenntarthatóságát eredményezi.

Amikor a szilárd hulladék begyűjtéséről és lerakásáról beszélünk, ami a kommunális közvállalatok szolgáltatásainak egy részét képezi, Szerbia helyi önkormányzatai több nehézséggel is szembe találják magukat helyi önkormányzati egységeikben. Ezek:

- a szilárd hulladékok gazdálkodásával kapcsolatos adatok hiánya;
- az átlátható tarifarendszer hiánya (úgy helyi, mint regionális és állami szinten);
- a pontos statisztikai adatok hiánya.

Annak ellenére, hogy minden KK azonos elv mentén lett megalapítva és egy rendszer részét képezi, szembetűnő, hogy nem létezik egységes képlet a tarifarendszer kialakításának módszeréről.

Fontos továbbá megemlíteni, hogy pillanatnyilag a háztarásokkal a most működő KK-k fizettetik meg a hulladékgyűjtés és hulladék-lerakás szolgáltatását. Lévén a hulladék-lerakás illetékessége a Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft-re fog átruházódni, a tarifarendszer meghatározásának módszerét ennek fényében változtatni kell.

Az e tevékenységek irányítása és az azt kísérő pontos statisztikai adatok lehetővé teszik a helyi KK-k korszerűsítését és professzionálását, valamint a szolgáltatások igénylőihez való igazságos viszonyulást. Az első és legfontosabb lépés e cél felé a háztartások pontos számának megállapítása és a szilárd hulladék begyűjtésének és lerakásának szolgáltatását igénylők nyilvántartásának elkészítése. Jó gyakorlati példa erre a törökkanizsai KK és a magyarkanizsai Brantner hulladékgazdálkodás magánvállalat példája. E vállalatok már elkészítették az általuk kiszolgált háztartások és e háztartásokban élők számát is tartalmazó nyilvántartásukat. Bevezették továbbá a hulladékelszállítás, háztartásokban élők számát figyelembe vevő, megfizettetését.

Fontos továbbá egy koordinált együttműködést teremteni a Szociális szolgálatokkal, megállapítandó a szociálisan veszélyeztetett háztartások számát és fizetőképességét, abból a célból, hogy az ilyen háztartások, lehetőség szerint esetleg alacsonyabb árfekvésű (külön) számlákat kaphassanak kézhez.

A KK-k pillanatnyilag számos nehézséggel szembesülnek ügyvitelük során. A regionális koncepció bevezetésével és a járműbeszerzéssel érezhetően javulni fog a lakosság kiszolgálásának minősége.

A következő időszakban javallott az eddigi m²-kénti megfizetés felváltása egy új, a jogi és fizikai személyek által generált hulladékmennyiségen alapuló tarifarendszerrel. E célból nélkülözhetetlen egy Községi/Városi Döntés előkészítése a hulladékgyűjtés ármódosításáról, a következők alapján:

- nyilvántartásba kell venni minden háztartást (azokat is, amelyek a hulladékgyűjtés szolgáltatását eddig is élvezték, de azon új háztartásokat is, melyek eddig e szolgáltatással nem voltak ellátva);
- nyilvántartás elkészítése a háztartásban élők számáról;
- a legkisebb bevételekkel rendelkező háztartások adatbázisának elkészítése;
- ki kell dolgozni a *támogatott árak* bevezetési lehetőségeinek módszerét a legszegényebb lakossági réteg számára, amit azok a háztartásuk átlagos bevételéről szóló bizonylattal tudnának bizonyítani;
- ki kell dolgozni a hulladékgyűjtés jogi személyekre vonatkozó árának meghatározására szolgáló módszert, ami a hulladékgyűjtő edényük, konténerük vagy kukájuk őrületében alapulna;
- el kell készíteni a szolgáltatással felöltött jogi személyek teljes körű adatbázisát;
- figyelemmel kell kísérni a pénzügyi mutatókat és az újrahasznosítható anyagok begyűjtését;
- biztosítani kell a lakosság számára a szolgáltatási díjak átláthatóságát;
- a helyes hulladékgazdálkodás fontosságát népszerűsítő képzési programokat kell előkészíteni;

- tájékoztatni kell a polgárokat a hulladékudvarok elérhetőségeiről, valamint a különböző fajtájú hulladékok begyűjtéséről;
- tájékoztatni kell a felhasználókat a hulladéklerakókban *el nem* helyezhető hulladékok fajtáiról;
- a helyi önkormányzati egységekkel karöltve, a meglévő hulladékgazdálkodási terveket módosítani kell a jövőbeni hulladékgazdálkodási koncepció elvárásainak kielégítésére.

16.4 A régió számára elfogadható legmagasabb árszint

Lévén a hulladékgyűjtés szolgáltatásának megfizettetése a szemetalő fizet elven alapul, a szolgáltatás igénybevevői által fizetett begyűjtési, feldolgozási és hulladék-lerakási díjnak fedeznie kell a tevékenységből fakadó és a karbantartási költségeket egyaránt.

Rendkívül kevés adat lett nyilvánosságra hozva annak kapcsán, hogy a szilárd kommunális hulladék ellátása címén a lakosságnak mekkora díjat kellene fizetnie. Köztudott, hogy egyes nemzetközi szervezetek és intézmények, mint amilyen az Európai Unió, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet és a Világbank nézetei szerint e díjküszöbnek nem szabad túlszárnyalnia az átlagos háztartások bevételei 1 – 1,5%-át, annak érdekében, hogy a lakosság e díjakat ki is fizesse. Viszont, az egységes álláspont hiányában, két lehetőség kínálkozik arra, hogy a bevételek be legyenek kapcsolva e határértékek (díjküszöbök) alkalmazásába – az átlagos populációba tartozó háztartások átlagos bevételei, vagy a legalacsonyabb szinten lévő – legszegényebb – háztartások átlagos bevételei, ami az összes háztartás kb. 10%-át jelenti.

Az elfogadható legmagasabb árszint becslésére (ELÁ), a hulladékgyűjtés és hulladék-lerakás kapcsán, a gyakorlatban alkalmazott módszer az, hogy a háztartás havi átlagos bevételét véve alapul, annak egy 1,0%-tól 1,5%-ig terjedő intervallumába helyezik a díj összegét, persze figyelembe véve az ország fejlettségi szintjét, a bevételek közti különbségeket és a munkanélküliségi rátát.

A Szerb Köztársaság, mint ország, valamint a Szabadkai régió jelenlegi jellemzőit szem előtt tartva, az elfogadható legmagasabb árszint 1,3%, azzal, hogy a későbbiek során ez növekedhet, amennyiben a Régió időközben gazdasági növekedést és a makrogazdasága egyensúlyának növekvő mutatóit mutatja fel, amit a foglalkoztatottság növekedése és, a háztartások többségében, bevétel-növekedés kísér.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy a Szabadkai régióban egy legalacsonyabb szinten lévő (legszegényebb) háztartás havi átlagbevétele, 2011-ben, 108,76 €/hónap volt, és egy háztartásban átlagosan 2,57 fő élt, könnyen kiszámítható, hogy az 1,3%-os küszöb 1,41 €/hó díjat jelent (108,76€ x 1,3%), illetve éves szinten 16,96 €-t (ez Szerbiára vonatkozó átlag). Szem előtt tartva továbbá azt a tényt is, hogy a Régióban a háztartások átlagos bevétele 430 €-t tesz ki, az 1,3%-os küszöbrel számítva, a legmagasabb árszint háztartásonként 5,6 €-t jelent havi szinten (430 € x 1,3%), illetve 67,2 €-t évente.

Az említett érték (67,2 € az átlagos háztartás éves díja) a hulladék begyűjtésének, kezelésének és lerakásának költségeit fedi.

A helyi kommunális vállalatoknak javallott a területükhöz tartozó legszegényebb háztartások pontos összeírása, melyek havi bevétele olyannyira alacsony, hogy képtelenek fizetni a hulladékelszállításért (fizetésképtelen háztartások). Meg kell fontolni az ilyen háztartások kivételezését a teljes díjat fizetők közül (megfontolandó a számukra egy külön árjegyzék

megállapítása), míg a teljes árig terjedő árrés pótlását más forrásokból kellene fedezni (pl. a szociálisan veszélyeztetettek községi költségvetési támogatásából).

Mindent egybevetve, a hulladékgyűjtés díjának a hulladékgyűjtés és hulladékfeldolgozás új regionális koncepciójában nem kellene szociális kategóriába tartoznia, tehát elméletileg minden háztartás képes a szolgáltatások megfizetésére.

A projekt időtartama alatt érvényes ELÁ kiszámításához, abból a feltevésből indultunk ki, hogy az éves szintű pénzromlás, a szemlélt időszakban, 4,0%-ot fog kitenni.

Tekintettel a pénzromlás előrejelzéseire, a következő táblázatban megszemlélhetők az ELÁ értékeinek tízéves előrejelzései.

12. táblázat: Az ELÁ értékei az előrejelzési időszakban

Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Pénzromlási érték [%]	5.60	5.82	6.06	6.30	6.55	6.81	7.09	7.37	7.66	7.97	8.29

Megjegyzés: A táblázatban látható mennyiségek az elfogadható legmagasabb árakat (ELÁ) mutatják be, háztartásonként, havi lebontásban.

17. KÉT VAGY TÖBB HELYI ÖNKORMÁNYZATI EGYSÉG EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGE

A RHT bevezetése Szabadka Város, valamint Zenta, Magyarkanizsa, Topolya, Kishegyes, Csóka és Törökkanizsa Községek együttműködését feltételezi.

A többi várossal/községgel (a Szabadkai régió kívüli városok és községek értendők ez alatt) történő együttműködés indokoltságát egy megvalósíthatósági tanulmány által kell alátámasztani (a Kommunális tevékenységekről szóló törvénnyel (SZK Hivatalos Közlönye 88/2011 és 104/2016 szám) összhangban).

Amennyiben e tanulmány eredményei a más községekkel/városokkal végzett közös kommunális hulladékgazdálkodás hatékonyságát és gazdaságosságát bizonyítják, az Együttműködési Szerződés módosítása következhet, amit Szabadka Város, valamint Zenta, Magyarkanizsa, Topolya, Kishegyes, Csóka és Törökkanizsa Községek írtak alá, valamint következhet e terv módosítása is. Az említett okiratok módosítása a Szabadkai régióhoz tartozó helyi önkormányzati egységek Képviselő Testületei idevágó döntéseinek meghozatalát feltételezi.

Egy újabb község/város Szabadkai régióhoz való csatlakozása kapcsán hozott döntés meghozatala során, figyelembe kell venni a Szabadkai régió tagjai által, a hulladékgazdálkodási rendszer létrehozásakor beruházott eszközmenyiséget, olyképpen, hogy a Szabadkai régió jelenlegi tagjai ne kerülhessenek hátrányosabb helyzetbe, mint az újonnan csatlakozó község/város.

18. A TERVEZETT INTÉZKEDÉSEK ÉS TEVÉKENYSÉGEK VÉGREHAJTÁSÁNAK HATÁRIDEJEI

A következő táblázat azokat a nélkülözhetetlen tevékenységeket és intézkedéseket tartalmazza, melyeket a Regionális hulladékgazdálkodási tervben foglaltak bevezetése érdekében fogantatni kell.

13. táblázat: A 2018 – 2028-as időszakra tervezett tevékenységek és intézkedések előirányzott megvalósítási dinamikájának áttekintése

Tervezett tevékenységek és intézkedések	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
A RHK kiépítésének vége	x										
A RHT elfogadásáról szóló határozatok meghozatala a helyi onkormányzatok Képviselő Testületei részéről	x										
A helyi onkormányzatok általános aktusainak, a Regionális hulladékgazdálkodási tervben foglaltak szerinti felülvizsgálata és összehangolása	x										
A hulladékgyűjtés eszközeinek és mechanizációjának közbeszerzése	x										
A felszerelés és a mechanizáció KK-k közti szétosztása	x	x									
HU kiépítése Szabadka Városban	x	x	x	x	x	x					
A hulladékgyűjtés megszervezése minden településen	x	x	x	x	x	x					
A kétkukás hulladékgazdálkodási rendszer bevezetése	x	x	x	x	x	x					
A RHK próbauzeméhez szükséges engedély biztosítása	x										
A RHK próbauzeme	x										
A RHK környéke közlekedési infrastruktúrájának feljavítása	x	x	x	x	x	x					
Az integrált engedély biztosítása a RHK számára		x									
A helyi szemételepek bezárása	x										
A meglévő szemételepek rekultivációs projektdokumentációjának és terveinek kidolgozása, valamint a szemételepek meglévő rekultivációs projektdokumentációjának módosítása és kiegészítése	x	x	x	x	x	x					
A szemételepek nyilvántartásba vétele	x										

Szabadka Város valamint Topolya, Kishegyes, Zenta, Csóka, Magyarkanizsa és Törökkanizsa Községek 2018-2028-as időszakra vonatkozó regionális hulladékgazdálkodási terve

Tervezet tevékenységek és intézkedések	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
A szeméttelpek és illegális hulladéklerakok rekultivációjához szükséges eszközök biztosítása		x	x	x	x	x					
A szeméttelpek rekultivációs és helyreállítási projekteinek megvalósítása			x	x	x	x	x	x			
A RHT felülvizsgálata és összehangolása a nemzeti előírásokkal						x					
Az elsődleges szétválogatás és az üzemi szétválogatás általi másodlagos alapanyag kiválasztás minimálisan 10%-os szintjének elérése a maximumán lehetségeshez képest					x	x	x	x	x	x	x
A komposztáló üzem évi 22 000 t-as kapacitásának elérése				x	x	x	x	x	x	x	x
A szigetelt hulladéklerakó új rekeszei műszaki tervdokumentációjának elkészítése és engedélyének beszerzése									x	x	
A szigetelt hulladéklerakó új rekeszeinek kiépítése										x	x
Az új RHT kidolgozása										x	x

14. táblázat: A 2018 – 2028-as időszakra tervezett tevékenységek és intézkedések megvalósítása kapcsán érvényes illetékességek

Tervezet tevékenységek és intézkedések	Illetékes intézmény
A RHK kiépítésének vége	EU köldöttség
A RHT elfogadásáról szóló határozatok meghozatala a helyi önkormányzatok Képviselő Testuletei részéről	Helyi önkormányzati egységek
A helyi önkormányzatok általános aktusainak, a Regionális hulladékgazdálkodási tervzetben foglaltak szerinti felülvizsgálata és összehangolása	Helyi önkormányzati egységek
A hulladékgyűjtés eszközeinek és mechanizációjának közbeszerzése	Környezetvédelmi minisztérium
A felszerelés és a mechanizáció KK-k közti szétosztása	Környezetvédelmi minisztérium
HU kiépítése Szabadka Városban	Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft
A hulladékgyűjtés megszervezése minden településen	Helyi önkormányzati egységek / KK
A kétkukás hulladékgazdálkodási rendszer bevezetése	Helyi önkormányzati egységek / KK
A RHK próbauzeméhez szükséges engedély biztosítása	Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft
A RHK próbauzeme	Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft
A RHK környéke közlekedési infrastruktúrájának feljavítása	Helyi önkormányzati egységek
Az integrált engedély biztosítása a RHK számára	Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft
A helyi szeméttelpek bezárása	Helyi önkormányzati egységek

Szabadka Város valamint Topolya, Kishegyes, Zenta, Csóka, Magyarkanizsa és Törökkanizsa Községek 2018-2028-as időszakra vonatkozó regionális hulladékgazdálkodási terve

Tervezet tevékenységek és intézkedések	Illetékes intézmény
A meglévő szeméttelpek rekultivációja projektdokumentációjának és terveinek kidolgozása, valamint a szeméttelpek meglévő rekultivációs projektdokumentációjának módosítása és kiegészítése	Helyi önkormányzati egységek
A szeméttelpek nyilvántartásba vétele	Helyi önkormányzati egységek
A szeméttelpek és illegális hulladéklerakók rekultivációjához szükséges eszközök biztosítása	Helyi önkormányzati egységek
A szeméttelpek rekultivációs és helyreállítási projektjeinek megvalósítása	Helyi önkormányzati egységek
A RHT felülvizsgálata és összehangolása a nemzeti előírásokkal	Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft
Az elsődleges szétválogatás és az uzemi szétválogatás általi másodlagos alapanyag-kiválasztás minimálisan 10%-os szintjének elérése a maximálisan lehetségeshez képest	Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft és KK
A komposztáló uzem évi 22 000 t-ás kapacitásának elérése	Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft és KK
A szigeti hulladéklerakó új rekeszei műszaki tervdokumentációjának elkészítése és engedélyének beszerzése	Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft
A szigeti hulladéklerakó új rekeszeinek kiépítése	Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft
Az új RHT kidolgozása	Szabadkai Regionális Hulladéktároló Kft

19. ÖSSZEFOGLALÁS

A regionális hulladékgazdálkodás, az európai jogalkotáson és nemzetpolitikán alapuló regionális tervek kidolgozásával és alkalmazásával biztosítható. A Szerb Köztársaság határozata értelmében 26 hulladékgazdálkodási régió alakult meg.

Az egyedüli, gazdaságilag indokolt megoldás a regionális hulladékgazdálkodási központok létesítése, ahol a több községből összegyűjtött hulladékot az újrahasznosítható hulladék-szétválasztó üzemben kezelik, majd a maradékot a regionális hulladéklerakókban elhelyezik, ahogyan azt a Szerb Köztársaság, a Nemzeti hulladékgazdálkodási stratégiájában előírta.

A Szabadkai régió az első Szerbiában, amelynek van bevezetett teljes körű regionális koncepciója. E koncepció fejlesztésének érdekében nélkülözhetetlen a lakosság időben történő tájékoztatása és képzése, valamint a regionális vállalat, a kommunális közvállalatok, a Brantner magánvállalat és a régió községeinek/városának állandósult kapcsolaterősítése.

A Szabadkai régió számára előírt rendszer alapját a két különböző kukába történő, elkülönülő hulladékgyűjtés képezi, azaz az elsődleges szétválogatás: (i) nedves hulladék és (ii) újrahasznosítható kevert hulladék. A feltételezések szerint az újrahasznosítási konzervatív ráta csupán 2%-os lesz a működés első évében, viszont várható ennek 2%-os évi növekedése, sőt az ötödik évben (2022-ben) elérheti a 10%-ot is. A 10%-os újrahasznosítási arány szolgált alapul a számításokhoz, viszont a projekt futamideje alatt várható ennek további fokozatos növekedése.

A hét helyi önkormányzati egységből begyűjtött hulladékmennyiség várhatóan növekedni fog, és a működés első tíz esztendejében az évi 79.000 és 85.000 tonna között fog mozogni.

A hulladékgazdálkodási rendszer a szemetelő fizet elven alapul, minek alapján megfizettetésre kerül a hulladék begyűjtése, kezelése és lerakása is.

A hulladék-lerakás illetékessége a regionális vállalatra ruházódik át. A hulladékgyűjtést, kommunális közvállalataik által, továbbra is a községek végzik, amelyek a hulladékgyűjtési szolgáltatásuk után járó díjakat a fizikai és jogi személyektől szedik be. Javasolt a szemétkihordás, a fizikai és jogi személyek által generált hulladék mennyiségén alapuló tarifarendszerének bevezetése.

A becsült legmagasabb tarifa (ELÁ) egy háztartás átlagos havi bevételének 1,3%-a.

A regionális koncepció bevezetésének nagy kihívását jelenti az elsődleges hulladékszétválogatás bevezetése. Az infrastrukturális rendszer teljes egészében készen áll a hulladékszállítás szolgáltatásával való lefedettség növelésére. A rendszer továbbá biztosítja a hulladék származási helyén történő szétválogatását, és az újrahasznosításra alkalmatlan hulladékmennyiség megfelelő kezelését és elhelyezését. A háztartási elsődleges hulladékszétválogatás mellett, rendelkezésre áll még a másodlagos szétválogatás, valamint a komposztálás is.

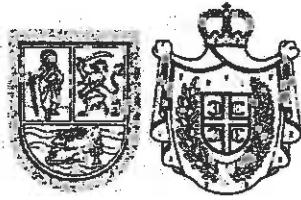
A regionális rendszer teljes beüzemeléséhez időre van szükség. Ennek kapcsán a regionális vállalat lépéseket tett az érdekelt felek és a polgárok tájékoztatása terén, és ami még ennél is fontosabb, együttműködést kezdeményezett a civil szervezetekkel, amelyek a közszégek valódi partnereinek mutatkoztak, ha a hulladékgazdálkodásról alkotott vélemény és a felelősségteljes viszonyulás szintjének növeléséről van szó.

A Terv feldolgozza a helytelen hulladékgazdálkodásból fakadó környezetvédelmi problémák témakörét, stratégiai célokat tűz ki, felbecsüli a mostani gyakorlat hatásait és stratégiai keretet és szükséges változtatásokat javasol.

A Terv valódi értéke egy rendezett, ellenőrzött hulladékgazdálkodási módszer kidolgozásában ismerszik meg, ami biztosítja a környezetvédelmet és az életminőség növelését, ami összhangban van a környezetvédelmi alapelvekkel (melyek a Környezetvédelmi törvény szerves részei: SZK Hivatalos Közlönye, 135/04, 36/09, 36/09 – más.törv., 72/09 – más.törv. és 43/11 – SZK AB döntése és 14/16 szám), valamint a hulladékgazdálkodás elveivel (amiket a Hulladékgazdálkodási törvény tartalmaz: SZK Hivatalos Közlönye, 36/09, 88/10 és 14/16 szám).

A tervezett tevékenységek és intézkedések, RHT-ben előre jelzett összhatását, valamint a RHT továbbfejlesztésének környezetre mért hatását, a legkönnyebben úgy lehet felmérni, ha összehasonlítjuk azokat a jelenlegi helyzettel. A RHT kidolgozásakor és a regionális hulladékgazdálkodási rendszer bevezetésekor figyelembe lett véve minden valós és lehetséges környezeti hatás. A negatív hatások bemutatása mellett, bemutatásra kerültek a fejlesztések és jobbítások lehetséges útjai is.

REGIONALNA DEPOLIJA d.o.o. Subitica
REGIONALNI UPRAVLJANJE KIL. POKRAJINA
REGIONALNI DEPOLI d.o.o. Subitica
DATUM 07.02.2018.
BROJ 11-20/2018

Република Србија
Аутономна покрајина Војводина

**Покрајински секретаријат за
урбанизам и заштиту животне средине**

Булевар Михајла Пупина 16, 21000 Нови Сад
Т: +381 21 487 4719 Ф: +381 21 456 238
ekourb@vojvodina.gov.rs | www.ekourb.vojvodina.gov.rs

БРСЈ: 140-501-138/2018-05
М.С.

ДАТУМ 05.02.2018.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА УРБАНИЗАМ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, вршилац дужности помоћника покрајинског секретара Немања Ерцег на основу решења Покрајинске владе број: 02-77/2017 од 30.05.2017. год. године, чл. 12. став 1. и члана 19. став 1. тачка 3. Закона о управљању отпадом ("Сл. гласник РС" бр.36/09, 88/10 и 14/16), члана 39. Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинској управи ("Службени лист АПВ", бр. 37/14, 54/14-др. одлука и бр.37/16 и 29/17) и члана 98. став 3. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/16), поступајући по Захтеву привредног друштва **Regionalna depolija d.o.o. Subitica**, из Суботице, Трг Лазара Нешића 1, за издавање сагласности на "Регионални план управљања отпадом за Град Суботицу и општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац", број 140-501-138/2018-05 од 15. 01. 2018. год., доноси следеће:

РЕШЕЊЕ

Издаје се САГЛАСНОСТ на "РЕГИОНАЛНИ ПЛАН УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ ЗА ГРАД СУБОТИЦУ И ОПШТИНЕ БАЧКА ТОПОЛА, МАЛИ ИЂОШ, СЕНТА, ЧОКА, КАЊИЖА И НОВИ КНЕЖЕВАЦ".

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Као координатор и носилац активности на припреми Регионалног плана управљања отпадом **Regionalna depolija d.o.o. Subitica**, се дана 15. 01. 2017. године, обратила Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине дописом број I-13/2018 од 12. јануара 2018. год. са захтевом за прибављање сагласности на "Регионални план управљања отпадом за Град Суботицу и општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац за период од 2018-2028 године". Уз захтев за издавање сагласности приложени су:

- Споразум о сарадњи општина везано за формирање региона за управљање чврстим комуналним отпадом за Град Суботицу и општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац; (2006. год);

- Измена Споразума о сарадњи општина везано за формирање региона за управљање чврстим комуналним отпадом за Град Суботицу и општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац; (2012. год.);
- Одлука о неприступању израде Стратешке процене утицаја на животну средину за Регионални план управљања отпадом (број: IV-06/2017 од 01.09.2017 год.);
- Одлука о измени Одлуке о неприступању израде Стратешке процене утицаја на животну средину за Регионални план управљања отпадом (број: IV-06/2017 од 12.01.2018 год.);
- Регионални план управљања отпадом за Град Суботицу и општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац за период од 2018-2028 године".

Након разматрања Регионалног плана управљања отпадом за Град Суботицу и општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац за период од 2018-2028 године", констатовано је следеће:

У складу са чланом 21. Закона о управљању отпадом ("Сл. гласник РС" бр.36/09, 88/10 и 14/16), две или више јединица локалне самоуправе заједнички обезбеђују и спроводе управљање отпадом, под условима и на начин утврђеним законом, Стратегијом и споразумом скупштина јединица локалне самоуправе.

Међуопштински споразум потписан је 2006 и 2012. год. на основу кога су општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац и Град Суботица основале регион у ком заједнички управљају отпадом и обезбеђују услове за успостављање одрживог система за управљање отпадом.

Поступак израде и доношења Регионалног плана управљања отпадом дефинисан је Споразумом и Изменом споразума о сарадњи општина везано за формирање региона за управљање чврстим комуналним отпадом за Град Суботицу и општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац, које су потписале и усвојиле на својим скупштинама све јединице локалне самоуправе потписнице Споразума.

На основу члана 76. Споразума о сарадњи општина везано за формирање региона за управљање чврстим комуналним отпадом (закљученог између Града Суботице и општина Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац) и Измене и допуне Споразума о сарадњи општина везано за формирање региона за управљање чврстим комуналним отпадом, Regionalna депонија d.o.o. Subitica, је надлежна за припрему Регионалног плана управљања отпадом.

У складу са чланом 12. став 2. Закона о управљању отпадом ("Сл. гласник РС" бр.36/09, 88/10 и 14/16), овај орган није наложио израду Студије оправданости за доношење регионалног плана, обзиром да постојећи регион има преко 250.000 становника, чиме је испуњен услов из члана 12. став 1. Закона о управљању отпадом.

Регион је добио подршку Европске уније преко ИПА 2012 програма. Финансирање ЕУ је обухватило изградњу регионалног центра за управљање отпадом у Суботици (тело депоније, компостана, линија за секундарну сепарацију отпада, хала за складиштење рециклабилног и опасног отпада), три трансфер станице са центрима за сакупљање отпада

у Сенти, Кањижи и Бачкој Тополи, набавку мобилне опреме и возног парка за транспорт отпада од трансфер станица до регионалног центра.

Изградња и опремање центара за сакупљање отпада (Мали Иђош, Чока и Нови Кнежевац) је део система за управљање отпадом и финансирано је од стране локалних самоуправа.

Набавка опреме за сакупљање отпада, адекватна возила и посуде за сакупљање отпада (канте и контејнери) се финансира из републичког буџета.

Регионални план управљања отпадом, обзиром да је припремљен непосредно пре пуштања у рад изграђене инфраструктуре за адекватно управљање отпадом, представља оператативни модел за рационално и одрживо успостављање система управљања отпадом у Суботичком региону, узимајући у обзир све аспекте управљања отпадом од места настајања, селекцију отпада, сакупљање, транспорт и складиштење до третмана и коначног одлагања.

Садржај Регионалног плана управљања отпадом за Град Суботицу и општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац за период од 2018-2028 године" је усаглашен са чланом 14. Закона о управљању отпадом ("Сл. гласник РС" бр.36/09, 88/10 и 14/16). План анализира и детаљно разрађује следеће:

- Основне податке о региону (просторни обухват, територија и становништво, број насеља податке о општинама);
- Стратешки оквир и потребне промене (оčekиване количине отпада за цео Регион, степен покривености услугама одношења отпада, морфолошки састав отпада, предлог организационе структуре система управљања отпадом, план сакупљања отпада и транспорта, локација регионалне санитарне депоније, локација трансфер станица и центара за сакупљање отпада, управљање индустријским и посебним токовима отпада);
- Циљеве које треба остварити у погледу поновне употребе и рециклаже отпада (амбалажни, биоразградиви и остали токови отпада);
- Програм сакупљања отпада из домаћинства, примарна и секундарна селекција отпада;
- Програм сакупљања и управљања комерцијалним и индустријским отпадом и предлози за поновну употребу и рециклажу компонената комуналног отпада
- Програм смањења количина биоразградивог и амбалажног отпада у комуналном отпаду
- Финансијску анализу и процену трошкова (финансијска анализа пословања регионалне депоније, предлог структуре и рада јавних комуналних предузећа као и степен и висина наплате накнаде за одношење отпада и збрињавање, максимална прихватљива тарифа за регион);
- Социо-економске аспекте (развијање јавне свести, учешће јавности, начин укључивања мишљења јавности, могућност сарадње између две или више јединица локалне самоуправе);
- Развој и имплементацију Регионалног плана (рокови за извршење планираних мера и активности и надлежност за реализацију планираних мера и активности).

Регионални план управљања отпадом за Град Суботицу и општине Бачка Топола, Мали Иђош, Сента, Чока, Кањижа и Нови Кнежевац за период од 2018-2028 године", је усаглашен са Националном стратегијом за управљање отпадом као и са начелима управљања отпадом утврђеним Законом о управљању отпадом ("Сл. гласник РС" бр.36/09, 88/10 и 14/16) и подзаконским актима у области управљања отпадом.

Након увида у поднету документацију, узимајући у обзир горе наведено, а на основу члана 12. став 1. Закона о управљању отпадом ("Сл. гласник РС" бр.36/09, 88/10 и 14/16), решено је као у диспозитиву.

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба Министарству заштите животне средине у року од 15 дана од обавештавања странке о решењу, путем овог органа. Жалба се таксира са 460,00 динара административне таксе и уплаћује на жиро рачун 840-742221843-57

Решено у Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине у Новом Саду, Булевар Михајла Пупина бр. 16, 21000 Нови Сад, дана 05. фебруара 2018. године под бројем 140-501-138/2018-05.

**ВРШИЛАЦ ДУЖНОСТИ ПОМОЋНИКА
ПОКРАЈИНСКОГ СЕКРЕТАРА**

Немања Ерцег

Решење доставити:

- Regionalna deponija d.o.o. Subitica, Трг Лазара Нешића 1, Суботица

- архиви

REPUBLIKA SRBIJA
AUTONOMNA POKRAJINA VOJVODINA
OPŠTINA KANJIŽA
PREDŠKOLSKA USTANOVA "NAŠI BISERI"
GYÖNGYSZEMEINK ISKOLÁSKOR ELŐTTI INTÉZMÉNY
24420 KANJIŽA/MAGYARKANIZSA
ul. KARAĐORĐEVA br. 30, tel/fax: 024/874-380
Matični broj: 08025380
PORESKI IDENTIFIKACIONI BROJ: 100787731
Del. broj: 56/2018 Datum: 2018.03.15.

Az oktatási és nevelési rendszer alapjairól szóló törvény (a Szerb Köztársaság Hivatalos Közlönye, 88/2017. szám – a továbbiakban: Törvény) 100. szakasza és 119. szakasza 1. bekezdésének 1. pontja alapján, a Gyöngyszemeink Iskoláskor Előtti Intézmény Igazgatótanácsa, a 2018.03.15.-én megtartott ülésén, meghozta a

GYÖNGYSZEMEINK ISKOLÁSKOR ELŐTTI INTÉZMÉNY ALAPSZABÁLYÁT

I. Általános rendelkezések

1. szakasz

Jelen alapszabály rendelkezik részletesen a szervezésről, a munka rendjéről, az igazgatásról és vezetésről, a szerv eljárásáról a gyermekek jogai és kötelességei megvalósítása biztosításának érdekében, valamint a szülő vagy más törvényes képviselő jogai és kötelességei megvalósítása biztosításának érdekében, a gyermekek és foglalkoztatottak védelme és biztonsága és a Törvényben megállapított tilalmak megsértésének megakadályozására foganatosított intézkedések érdekében; az általános aktusok közzétételének módjáról, a szerv határozatai iránt érdeklődők tájékoztatásának módjáról, valamint a Gyöngyszemeink Iskoláskor Előtti Intézmény (a továbbiakban: Intézmény) által megvalósított nevelés-oktatás egyéb jelentős kérdéseiről, a törvény alapján.

2. szakasz

Az intézmény a Szerb Köztársaság Alkotmánya, az oktatásról és nevelésről rendelkező hatályos törvények és a törvéynél alacsonyabb rang] jogszabályok, a kollektív szerződés és jelen alapszabály alapján nevelő-oktató tevékenységet folytató közintézmény státusszal rendelkezik.

3. szakasz

Az intézmény köztulajdonban levő eszközökkel és saját eszközeivel gazdálkodik, a törvény alapján.

II. Az intézmény jogállása

4. szakasz

Az intézmény neve: **Predškolska ustanova „Naši biseri“**

Gyöngyszemeink Iskoláskor Előtti Intézmény

Az intézmény székhelye: Magyarakanizsa, Karađorđe utca 30.

Az Intézmény nevelő-oktató tevékenységet folytató jogi személy, a jogforgalomban szerződés megkötésére és más jogi cselekmények és jogügyletek foganatosítására jogosult jogképessége és cselekvőképessége kereteiben.

Az Intézmény a nevelő-oktató tevékenység megvalósításában a törvény szerinti jogokkal, kötelezettségekkel és felelősséggel rendelkezik. Harmadik személlyel folytatott jogforgalomban az Intézmény a rendelkezésére álló saját eszközeivel felel.

5. szakasz

Az Intézmény megalapítása a 02-231/2011-I/B számú, 2011. október 31. keltezésű dokumentummal történt, és a Szabadkai Gazdasági Bíróságnál mint cégbíróságnál az 5-124 számú betétben került bejegyzésre.

Az Intézmény Magyarkanizsa község településein az iskoláskor előtti korú gyermekekkel megvalósítandó munka megszervezésére helyiségi-, személyzeti- és szervezeti feltételeket biztosító egységes szervezeti egység.

A kihelyezett tagozatok az Intézmény szolgáltatásainak nyújtásában külön felhatalmazásokkal nem rendelkező munka- és szervezeti részei.

Az intézmény kihelyezett tagozatai:

1. Naši biseri – Gyöngyszemeink – központi épület – Magyarkanizsa, Karadorđe utca 30.
2. Maslačak – Pitypang – Magyarkanizsa, Széles utca 68-
3. Sunčica – Napsugár – Magyarkanizsa, Hunyadi János utca 42.
4. Suncokret – Napraforgó, Horgos, Bartók Béla utca, 3.
5. Duga – Szivárvány, Martonos, Szabadság tér 7.
6. Bela rada – Százszorszép, Kispiaç, Arany János utca 14.
7. Zvezdica – Csillagszem, Adorján, Tito marsall, 2.
8. Futrinka – Futrinka, Oromhegyes, November 29. utca 1.
9. Kutak – Kuckó, Tóthfalu, Május 1. utca 10.
10. Liliput – Lilliput, Orom, Radnóti Miklós utca 4.
11. Bambi – Bambi, Velebit, Đuro Mandarić utca 9.

6. szakasz

Működése során az Intézmény a következőket használja:

a) 50 mm átmérőjű kör alakú pecsét, melynek közepén a Szerb Köztársaság kis címere van.

A pecsét szövegét szerb nyelven cirill betűkkel, szerb nyelven latin betűkkel és magyar nyelven kell kiírni.

A pecsét szövegét koncentrikus körökben, a Szerb Köztársaság kis címere köré kell kiírni.

A pecsét külső körének tartalma szerb nyelven: Republika Srbija, a második, belső kör tartalma: Autonomna pokrajina Vojvodina, a harmadik, belső kör tartalma: Predškolska ustanova „Naši biseri“, a pecsét alján: Kanjiža.

A pecsét szövege magyar nyelven a jelen szakasz 4. bekezdésében leírtak szerint szerepel, és a pecsét szövege magyar nyelven: Szerb Köztársaság, Vajdaság Autonóm Tartomány, Gyöngyszemeink Iskoláskor Előtti Intézmény, Magyarkanizsa.

Ez a pecsét az Intézmény által kiadott közokiratok hitelesítésére szolgál;

b) egy 28 mm átmérőjű, kör alakú, kis pecsét. A kis pecsét tartalma azonos a nagy pecsét tartalmával, azzal, hogy az Intézmény neve rövidített alakban szerepel rajta: P.U. „Naši biseri” és magyar nyelven Gyöngyszemeink I.E.I.

Ez a pecsét az Intézmény irodai ügyvitelével és pénzügyi gazdálkodásával kapcsolatos dokumentumok, szerződések és egyedi jogi aktusok hitelesítésére szolgál.

c) az Intézmény bélyegzője, amely az Intézmény nevét és székhelyét tartalmazza szerb nyelven és magyar nyelven.

d) téglalap alakú átvételi bélyegző, az előző bekezdésben szereplő szöveggel, a dokumentum számának, valamint a helység és a dátum beírásához szükséges üres hely meghagyásával.

7. szakasz

A pecsét kiadásáért, használatáért és őrzéséért az igazgató felel.

Az Intézmény igazgatója átruházhatja a pecsét használatára és őrzésére vonatkozó felhatalmazást a titkárra, vagy az adminisztrációban dolgozó személyre.

8. szakasz

Az Intézmény szerb nyelven és magyar nyelven valósítja meg a nevelő-oktató tevékenységet, az iskoláskor előtti nevelési és oktatási program alapjai szerint.

Képviselő

9. szakasz

Az Intézményt az igazgató képviseli és nevében eljár. Meghatalmazásai keretében az igazgató felhatalmazhat más személyt az Intézmény képviselőjére bizonyos teendőkre.

Ideiglenes távolléte, vagy kötelezettsége ellátásában való akadályoztatottsága esetén az igazgatót a törvény szerint az óvópedagógus, a szakmunkatárs, vagy az Intézmény segédigazgatója helyettesíti az igazgató, illetve az igazgatótanács megbízása alapján.

III. Az Intézmény által meghozott aktusok

10. szakasz

Az Intézmény háromtól öt éves időszakra szóló fejlesztési tervet köteles hozni, amely az Intézmény stratégiai fejlesztését képezi, és amely a nevelő-oktató tevékenység megvalósításának prioritásait, a tevékenységek tervét és azok felelőseit, a tervezett tevékenységek értékelésének kritériumait és mércéit, valamint az intézmény fejlesztése tekintetében jelentős egyéb kérdéseket tartalmazza.

Fejlesztési tervét az Intézmény az önértékelésről szóló jelentés és a külső értékelésről szóló jelentés alapján hozza meg, legkésőbb a hatályos fejlesztési terv lejártá előtt 30 nappal.

Az iskoláskor előtti programot az igazgatótanács hozza meg, a Nemzeti oktatási és nevelési keretrendszerrel és a külön törvénnyel szabályozott feltételek alapján.

Az éves munkatervet az Intézmény a munkanaptárral, a fejlesztési tervvel és az iskoláskor előtti programmal összhangban hozza meg, szeptember 15-ig. Az éves munkaterv állapítja meg a nevelő-oktató program megvalósításának idejét, helyét, módját és felelőseit az Intézményben.

Az óvópedagógusok és szakmunkatársak az éves munkaterv alapján hozzák havi, heti és napi operatív terveiket.

11. szakasz

Az Intézmény általános aktusai: az alapszabály, a szabályzat és az ügyrend.

Az alapszabály az Intézmény alapaktusa. A többi általános aktusnak összhangban kell lennie az alapszabállyal.

Az intézmény a következő szabályzatokat hozza meg: Szabályzat a munkáról; Szabályzat a gyermekek védelmének és biztonságának intézkedéseiről, módjáról és eljárásáról; Szabályzat a szervezésről és a munkahelyek besorolásáról; Szabályzat a munkahelyi biztonságról és egészségről; Szabályzat a tűzvédelemről; Szabályzat a költségvetési számvitelről; Szabályzat a munkavállalók munkakötelesség megszegése miatti fegyelmi felelősségéről; Szabályzat a közbeszerzési eljárás részletes szabályozásáról; Szabályzat a reprezentációról; Szabályzat a szolgálati járművekről; Szabályzat a munkahelyi zaklatás belső bejelentésének eljárásáról; Szabályzat a munkaruháról és lábbeliről; Szabályzat a gyermekek beíratásáról, felvételéről, csoportosításáról és kiíratásáról; Szabályzat az irattári ügyvitelről.

Az Intézmény köteles a gyermekek, a foglalkoztatottak és a szülők Intézményben tanúsított magatartási szabályairól rendelkező aktust meghozni.

Az ügyrend a nevelő-oktató tanács, az igazgatótanács és a szülői tanács munkáját szabályozza. Az ügyrendet az a szerv hozza meg, amelynek a munkáját szabályozza.

12. szakasz

Az Intézmény biztosítja az alapszabály elérhetőségét és a többi általános aktus elérhetőségét az Intézmény minden munkavállalója számára, valamint szakszervezeti szervezete számára.

Az alapszabály és a többi általános aktus módosításainak és kiegészítéseinek meghozatala a meghozatalukra előírt eljárással azonosan történik.

Az alapszabály és más általános aktusok hatálybalépése, rend szerint az Intézmény hirdetőtáblájára való kitézésének napját követő nyolcadik napon lép hatályba.

Az alapszabály és más általános aktusok hiteles értelmezését az igazgatótanács adja meg.

A szervezésről és a munkahelyek besorolásáról szóló szabályzatot az Intézmény igazgatója hozza meg, az igazgatótanács jóváhagyásával, a fejlesztési tervet és a többi általános aktust pedig az igazgatótanács.

Az Intézmény tevékenysége

13. szakasz

Az Intézmény alaptevékenysége nevelő és oktató tevékenység az iskoláskor előtti oktatás-nevelés keretében, amit az Intézmény önállóan folytat, vagy más szervezetekkel és intézményekkel együttműködésben.

Nevelő-oktató tevékenységét az Intézmény az iskoláskor előtti nevelési-oktatói program alapjaival, valamint az iskoláskor előtti programmal és a külön törvénnyel összhangban valósítja meg.

Az Intézmény főtevékenysége:

85.91 – Iskoláskor előtti oktatás

Az Intézmény bővített tevékenysége:

88.91 – Gyermekek napközbeni ellátása

56.29 – Ételtészítés és –felszolgálás egyéb szolgáltatásai

96.04 – Fizikai közérzetet javító szolgáltatás (Só szoba)

14. szakasz

Az iskoláskor előtti program az Intézmény fejlesztési terve és nevelő-oktató munkája megvalósításának alapját képező dokumentum.

Az iskoláskor előtti programot az Intézmény hozza meg, az iskoláskor előtti nevelő-oktató alapprogrammal összhangban.

Az iskoláskor előtti program az Intézményről és környezetéről tartalmaz alapvető adatokat, a nevelő-oktató munka formáit, programjait és ezek időtartamát; a munka és szolgáltatások más formáit; a családdal és a lokális közösséggel való együttműködés formáit; a helyi önkormányzatban megalakított szülői tanáccsal való együttműködés módozatait; a nevelés és oktatás céljai és elvei megvalósításának módjait; az intézmény munkájának figyelemmel kísérésének és önértékelésének módjait.

Az iskoláskor előtti program dolgozza ki a nevelő-oktató munka megvalósítása egyénre szabott fejlesztésének módjait, a gyermeknek és családjának nyújtott támogatásmódjait, különös tekintettel az érzékeny társadalmi csoportba tartozó gyermekekre és családokra, a gyermekek fejlődési, tanulási, egészségügyi és szociokulturális szükségleteire figyelemmel.

15. szakasz

Az iskoláskor előtti programot a megfelelő szakmai testületek készítik elő és az igazgatótanács hozza meg. Az iskoláskor előtti program meghozatalának eljárásában a szülői tanács véleményezi a programjavaslatot.

Az iskoláskor előtti programot határozatlan időre kell meghozni és az Intézmény hirdetőtábláján kell közzétenni legkésőbb két hónappal az alkalmazásának munkaéve kezdődése előtt.

V. A nevelő-oktató munka megvalósítása

A nevelő-oktató munka különböző formái

16. szakasz

Az iskoláskor előtti program keretében az Intézmény a nevelő-oktató munka rendszeres nevelő-oktatóprogramjait valósítja meg egész napos és félnapos időtartamban.

A nevelő-oktató munka minőségének fejlesztése, a programkínálat, a munkaformák és szolgáltatások változatosságának bővítése, valamint minél több gyermek bevonása érdekében, a gyermekek és családjuk megállapított szükségletei és érdekei, valamint a lokális közösség sajátosságai szerint, az Intézmény a gyermekek ápolására, nevelésére és oktatására, üdülésére és szórakozására irányuló, családtámogató, nemzeti kisebbségi anyanyelv- és hagyományápoló, a kultúra, a tudomány és a művészet terén való közvetítés megvalósítására irányuló programokat is megvalósít.

Külön programok és specializált programok

17. szakasz

A kórházi gyógykezelés alatt levő gyermekek számára az Intézmény megszervezi a nevelő-oktató program megvalósítását a megfelelő egészségügyi intézményekben, a Törvénnyel összhangban.

18. szakasz

Az iskola előkészítő program az intézmény rendes programjának részét képezi egész napos, vagy fél napos időtartamban, és azt az iskolába indulás előtti évben kell megvalósítani a gyermekekkel.

A szülő, illetve más törvényes képviselő köteles a gyermeket iskoláskor előtti intézménybe, illetve iskolába íratni, az iskola előkészítő programban való részvétel érdekében. Az Intézmény köteles értesíteni a szülőt, illetve más törvényes képviselőt és a helyi önkormányzatot a be nem íratott gyermekekről, illetve azokról a gyermekekről, akik nem rendszeresen járnak, vagy megszűntek iskola előkészítőbe járni, a beiratkozási határidő leteltét követő, illetve a programban való rendszeres részvétel megszűnésének napjától számított 15napos határidőben.

A gyermek csak indokolt esetben maradhat távol az iskola előkészítő programban való részvételből. A szülő, illetve más törvényes képviselő nyolc napon belül köteles igazolni a gyermek kimaradását.

Iskola előkészítő programot megvalósító másik intézménybe a gyermek átiratkozási dokumentummal mehet át.

Az intézmény a kiíratásról szóló dokumentum kézhezvételét követő hét napon belül köteles tájékoztatni az intézményt, ahonnan a gyermeket kiíratták, a kiíratkozási dokumentum átvételéről.

Az érzékeny társadalmi csoporthoz tartozó gyermekek támogatása

19. szakasz

A szociális nélkülözéssel, fejlődési zavarokkal, fogyatékossgal küszködő és egyéb okok miatt nevelésben és oktatásban kiegészítő támogatást igénylő gyermekek számára az Intézmény biztosítja a fizikai és kommunikációs akadályok elhárítását, adaptálást foganatosít, valamint, ha arra szükség van, egyéni oktatási terv (IOP1) meghozatalát és megvalósítását biztosítja, a törvény szerint.

A fejlődési zavarokkal és a fogyatékossgal küszködő gyermekek kiegészítő támogatásra jogosultak az iskoláskor előtti nevelés-oktatás során a nevelési csoportban, individualizált terv, vagy individualizált nevelő-oktató terv szerint a fejlesztési csoportban is, individualizált nevelő-oktató terv alapján.

Egy nevelési csoportban két fejlődésben akadályozott és fogyatékossgal élő gyermek lehet, a gyermekek külön törvényben megállapított létszáma pedig a csoportban hárommal csökken a individualizált terv, vagy individualizált nevelő-oktató terv mellett kiegészítő támogatásra szoruló gyermekenként a csoportban.

A gyermek fejlesztő csoportba való beíratása a tárcaközi bizottság véleményezésével és a szülő, illetve más törvényes képviselő jóváhagyásával történik. A fejlesztő csoportba íratott gyermek számára az Intézmény mindennapos interakciót és bekapcsolódást tervez és valósít meg a többi csoporttal. Az iskoláskor előtti program látogatása során a gyermek fejlődését figyelemmel kell kísérni és az inklúziós oktatással foglalkozó csapat javaslata alapján a fejlődésben akadályozott gyermek és a fogyatékossgal élő gyermek átkerülhet a fejlesztő csoportból a nevelési csoportba, a Törvény szerint.

Az iskoláskor előtti program megvalósítása

20. szakasz

Az iskoláskor előtti nevelő-oktató program különböző időtartamban valósul meg, és pedíg:

- egész napos: napi 10 órában,
- fél napos: napi 6 órában.

A gyermekekkel folytatott munka szervezése

21. szakasz

Az Intézmény nevelő-oktató munkáját a munkaév során kell megszervezni, amely szeptember 1-jén kezdődik és a következő év augusztus 31-én ér véget.

Az Intézmény munkaideje kezdetének és végének meghatározása a gyermekek és a szülők, illetve más törvényes képviselő igénye alapján történik, a szülői tanács beszerzett véleménye szerint, az alapító jóváhagyásával.

Nevelési csoportok

22. szakasz

A gyermekekkel folytatott nevelő-oktató munka megszervezése nevelési csoportonként történik. A nevelési csoportok bölcsődei – hat hónapostól három éves korú gyermekek számára és óvodai csoportok – háromtól iskolába induló korú gyermekek számára. A nevelési csoportok azonos korosztályú, vagy eltérő korosztályú gyermekekkel alakíthatók meg.

A nevelési csoportba beírátható azonos korú gyermekek száma:

- hat hónapostól egy éves korig – 7
- egy évestől két éves korig – 12
- két évestől három éves korig – 16
- három évestől négy éves korig – 20
- négy évestől iskolába induló korig – 24
- iskola előkészítő program szerinti csoportban – 26.

Ettől eltérően a gyermekek száma:

- kórházi kezelés alatti gyermekek – 15-ig
- fejlődésben akadályozott és fogyatékossgal élő gyermekek – fejlesztő csoport 4-6.

A vegyes összetételű csoportba beírt gyermekek száma:

egy évestől 3 éves korig – 12

3 évestől iskolába indulásig – 20

2 évestől iskolába indulásig – 15.

Az alapító jóváhagyásával, az Intézmény nevelési csoportjaiba a külön törvényben szabályozott létszámnál 20%-al több gyermek íratható be.

23. szakasz

Az Intézmény az éves munkatervben meghatározott kirándulásokat és természetben tartott oktatást szervezhet, az iskoláskor előtti programmal és a törvénytől alacsonyabb rangú megfelelő jogszabállyal összhangban.

Nyilvántartások és közokiratok

24. szakasz

Az Intézmény nyilvántartást vezet a gyerekekről, a szülőkről, illetve más törvényes képviselőkről és a munkavállalókról, a Törvény és a külön törvény alapján.

Az Intézmény által vezetett nyilvántartások:

- a beiratkozott gyermekekről vezetett anyakönyv,

- a nevelő-oktató munkáról vezetett nyilvántartás és pedagógiai dokumentáció,
- nyilvántartás a kiadott közokiratokról.

A jelen szakasz 2. bekezdésében említett nyilvántartás alapján az Intézmény közokiratot állíthat ki az iskola-előkészítő programban való részvételről, a következők szerint:

- a gyermek egyik iskoláskor előtti intézményből másikba, illetve iskola - előkészítő programot megvalósító iskolába való átiratkozásáról szóló dokumentumot,
- bizonylatot az iskola - előkészítő program látogatásáról.

A nyilvántartások vezetése és a közokiratok kiállítása szerb nyelven történik, cirill betűs írásmóddal, a rendszeresített formanyomtatványon.

Ha az Intézményben a nevelő-oktató munka a nemzeti kisebbség nyelvén valósul meg, az Intézmény a nyilvántartást szerb nyelven cirill betűs írásmóddal, valamint a nemzeti kisebbség nyelvén vezeti, ez alól kivételt képez a nevelő-oktató munka nyilvántartása és pedagógiai dokumentáció, amit a nevelő-oktató munka nyelvén kell vezetni.

A közokiratot az Intézmény nagy pecsétjével kell hitelesíteni.

A nyilvántartásba bejegyzett személyes adatok gyűjtése, feldolgozása, védelme és használata a nevelő-oktató munka céljaira történik, a Törvénnyel, a külön törvénnyel és a személyi adatvédelemről rendelkező törvénnyel összhangban.

A jelen szakasz 2. bekezdésében említett nyilvántartásokban szereplő adatok feldolgozásának célját, a feldolgozás, a védelem és a használat módját a Törvény határozza meg.

VI. Irányítás és igazgatás

25. szakasz

Az Intézménynek igazgató szerve, vezető szerve, szakmai és tanácsadó szervei vannak, melyek megszervezéséről, összetételéről és hatásköreiről a Törvény rendelkezik.

Az igazgatótanács

26. szakasz

Az Intézmény igazgató szerve az igazgatótanács, amelynek az elnökkel együtt kilenc tagja van, akik díjmentesen végzik a hatásköreikbe tartozó teendőket.

Az igazgatótanács a helyi önkormányzat Képviselő-testülete nevezi ki és menti fel, az illetékes javaslattevő javaslatára, a törvénnyel összhangban.

Ha az Intézmény a nevelő-oktató munkát a nemzeti kisebbség nyelvén is folytatja, az igazgatótanács helyi önkormányzat által delegált tagjait az adott nemzeti kisebbség nemzeti tanácsának beszerzett véleményével kell kinevezni. Ha a nemzeti kisebbség nemzeti tanácsa a kérelem kézhezvételét követő 30 napos határidőben nem küldi meg véleményét, úgy kell tekinteni, hogy véleményezte.

Ha a nevelő-oktató munka az Intézmény minden csoportjában, vagy azok többségében a nemzeti kisebbség nyelvén valósul meg, a nemzeti kisebbség nemzeti tanácsa három helyi önkormányzati képviselőt javasol az igazgatótanácsba.

Az igazgatótanács tagjainak mandátuma négy évre szól. A tagok kinevezésének eljárását legkésőbb az előző kinevezett igazgatótanács mandátumának leteltét megelőző három hónappal előbb meg kell indítani, az illetékes javaslattevők javaslatát pedig be kell nyújtani a helyi önkormányzat Képviselő-testületének, legkésőbb egy hónappal az előző kinevezett igazgatótanács tagok mandátumának letelte előtt.

Törvény rendelkezik arról, hogy egy személyt milyen esetekben nem lehet az igazgatótanácsba javasolni és kinevezni.

Az igazgatótanács tagját, vagy a teljes összetételű igazgatótanács mandátumának letele előtt a tag személyes kérelemére, vagy a Törvényben meghatározott okok miatt és módon kell felmenteni.

27. szakasz

Az igazgatótanács:

- 1) meghozza az alapszabályt, az Intézményi magatartási szabályokat és más általános aktusokat, jóváhagyja a szervezési és munkahelyi besorolásokról szóló szabályzatot,
- 2) meghozza az iskoláskor előtti programot, a fejlesztési tervet, az éves munkaprogramot és jóváhagyja a megvalósításukról, az értékelésükről és az önértékelésről szóló jelentéseket;
- 3) megállapítja a pénzügyi tervet a Szerb Köztársaság költségvetésének előkészítésére,
- 4) meghozza az Intézmény pénzügyi tervét a törvény alapján,
- 5) jóváhagyja a gazdálkodási beszámolót, az éves zárszámadást, a kirándulásokról és természetben megvalósított oktatásról szóló jelentést,
- 6) kiírja a pályázatot az igazgató megválasztására,
- 7) véleményezi és javaslatot tesz az igazgató kinevezésére,
- 8) megkötöti az igazgatóval a Törvény 124. szakaszának 1. bekezdésében említett szerződést,
- 9) határoz az igazgató jogairól és kötelezettségeiről,
- 10) dönt az Intézmény tevékenységének bővítéséről,
- 11) megvitatja az általános elvek tiszteletben tartását, a nevelés-oktatás céljainak megvalósítását és intézkedéseket foganatosít a munkafeltételek és a nevelő-oktató munka megvalósításának javítására,
- 12) meghozza a munkavállalók szakmai továbbképzésének tervét és jelentést fogad el annak megvalósításáról,
- 13) dönt az igazgató határozatára benyújtott fellebbezésről,
- 14) a törvény, az alapító okirat és jelen alapszabály szerinti egyéb teendőket is ellát.

Határozatait az igazgatótanács az összes tag szótöbbségével hozza meg.

Az igazgatótanács ülésein jelen van és részt vesz munkájában a szakszervezet képviselője, szavazati jog nélkül.

Az igazgatótanács munkájának módját az ügyrend szabályozza részletesen.

Az igazgató

28. szakasz

Az Intézmény munkáját az igazgató vezeti.

Az Intézmény igazgatójának feladatkörét olyan személy töltheti be, aki rendelkezik a Törvény 140. szakasz 1. és 2. bekezdésében említett óvópedagógusi és szakmunkatársi képzettséggel, munkaengedéllyel (licence), intézmény igazgatói képzéssel és erről teljesített vizsgával, valamint a megfelelő képzettség megszerzést követően iskoláskor előtti intézményben nevelő-oktató tevékenységben szerzett legalább nyolc éves munkatapasztalattal rendelkezik.

Az Intézmény igazgatójának feladatkörét betöltheti a Törvény 140. szakasz 3. bekezdésében említett óvópedagógusi képzettséggel, munkaengedéllyel (licence), intézmény igazgatói képzéssel és erről teljesített vizsgával, valamint a megfelelő képzettség megszerzést követően iskoláskor előtti intézményben nevelő-oktató tevékenységben szerzett legalább tíz éves munkatapasztalattal rendelkező személy is.

Az intézmény igazgatóját négy éves időszakra kell megválasztani.

Az intézmény igazgatójának szünetel a munkaviszonya két mandátum időtartama alatt és a kinevezése előtti tevékenységre való visszatérésre jogosult megbízatásának letelte után.

Az intézmény igazgatójának mandátuma a tisztségbe lépés napjától kezdődik.

29. szakasz

Az intézmény igazgatóját a miniszter nevezi ki.

Az igazgató megválasztására vonatkozó pályázatot az igazgatótanács írja ki, legkorábban hat hónappal, de legkésőbb négy hónappal az igazgató mandátumának letelte előtt.

Az igazgató megválasztására vonatkozó pályázatot közzé kell tenni a tömegtájékoztatási eszközökben, a pályázatok benyújtásának határideje pedig a pályázat meghirdetését követő 15 nap.

A Vajdaság autonóm tartományi székhelyű intézmény igazgatóját a miniszter nevezi ki, az autonóm tartomány illetékes szervének előzetes jóváhagyásával. Ha az Intézmény nevelő-oktató tevékenységet nemzeti kisebbségi nyelven is folytat, az igazgatótanács köteles beszerezni a nemzeti kisebbség nemzeti tanácsának véleményét. Ha a nemzeti kisebbség nemzeti tanácsa a kérelem kézhezvételét követő 15 napon belül nem küldi meg véleményét, úgy kell tekinteni, hogy véleményezte.

30. szakasz

A pályázatnak tartalmaznia kell azokat a feltételeket, amelyeket a jelöltnek teljesítenie kell, valamint azokat a bizonyítékokat is, melyeket be kell nyújtania, az alábbiak szerint:

- a megfelelő képzettség megszerzését tanúsító oklevél hitelesített fénymásolatát a Törvény 140. szakaszának rendelkezése szerint,
- bizonyítékot a munkaengedély (licence) meglétéről,
- bizonyítékot az iskoláskor előtti intézményben végzett nevelő-oktató munkáról a megfelelő képzettség megszerzését követően,
- bizonyítékot a lelki, testi és egészségügyi alkalmasságról a gyermekekkel folytatott munkához,
- bizonylatot a büntetlen előletről, a Törvény 139. szakasz 1. bekezdés 3. pontjának rendelkezése szerint,
- bizonylatot arról, hogy a Szerb Köztársaság állampolgára,
- bizonylatot a jelölt munkájának pedagógiai-szakmai felügyeleti eredményéről (a tanfelügyelő jelentése),
- bizonylatot az intézmény pedagógiai-szakmai felügyeleti eredményeiről és a külső értékelés osztályzatát olyan jelölt esetében, aki előzőleg az intézmény igazgatójának tisztségét töltötte be,
- önéletrajz, munka életrajz és intézmény-igazgatói munkaprogram-javaslat.

31. szakasz

Az igazgatótanács bizottságot (a továbbiakban: bizottság) alakít az igazgató megválasztására.

A bizottságnak három tagja van. A bizottság egyik tagja az óvopedagógusok képviselője, egy tagja szakmunkatárs, egy tagja pedig nem pedagógusi munkakört betöltő személy.

A bizottság feladata az igazgatóválasztási eljárás lefolytatása, amely a következőkből áll:

- a pályázati dokumentáció feldolgozása,
- az igazgatóválasztásra vonatkozó törvényi feltételek megállapítása,

- interjú a jelöltekkel,
- a nevelő-oktató tanács véleményének beszerzése a pályázó jelöltekről.

A nevelő-oktató tanács a pályázó jelölteket külön értekezleten véleményezi, melyen jelen van az Intézmény minden munkavállalója, akik titkos szavazással nyilatkoznak minden jelölről.

32. szakasz

A titkos szavazás lebonyolításának módja:

- a jelöltek feltüntetése a szavazó lapokon a jelöltlistán megállapított sorrendben történik, a szerb nyelv cirill betűrendje szerint, sorszámmal minden név előtt,
- a szavazás a jelölt neve előtti sorszám bekarikázásával történik,
- a titkos szavazást és a szavazási eredmények megállapítását a nevelő-oktató tanács által választott bizottság bonyolítja le,
- úgy kell tekinteni, hogy az intézmény igazgatója megválasztásának eljárásában az a jelölt rendelkezik pozitív véleménnyel, aki az Intézmény összes munkavállalója szavazatának többségét kapta,
- ha két, vagy több jelölt kapott azonos és egyben legtöbb szavazatot, a róluk szóló véleményezést a nevelő-oktató tanács megküldi a bizottságnak.

33. szakasz

A bizottság jelentést készít a lefolytatott igazgatóválasztási eljárásról és azt megküldi az igazgatótanácsnak az eljárás befejezésének napját követő nyolc napon belül.

A jelentés tartalmazza a jelöltek benyújtott dokumentációját és a szükséges véleményeket.

Az igazgatótanács a bizottság jelentése alapján elkészíti a feltételeket teljesítő jelöltek indokolással ellátott listáját és az igazgató megválasztására vonatkozó javaslatot, amelyet a bizottság jelentésével együtt a miniszternek kell megküldeni, a bizottság jelentésének benyújtását követő nyolc napos határidőben.

34. szakasz

A miniszter a jelen alapszabály 32. szakaszában említett dokumentáció kézhezvételét követő 30 napos határidőben megválasztja az igazgatót és határozatot hoz a kinevezéséről, amiről az Intézmény tájékoztatja a pályázókat.

Ha a miniszter megállapítja, hogy az igazgatóválasztás pályázati eljárása nem volt jogszerű, illetve, hogy a jelen alapszabály 33. szakaszában említett listán szereplő bármelyik jelölt megválasztása kétségesse teheti az intézmény zavartalan működését, nyolc napos határidőben határozatot hoz az igazgatóválasztásra vonatkozó pályázat újbóli meghirdetésére. Ez a határozat végleges a közigazgatási eljárásban.

A pályázat résztvevője védelemre jogosult a bírósági eljárásban.

35. szakasz

Az igazgató felel az Intézmény működésének jogszerűségéért és tevékenységének eredményes végzéséért, munkájáért pedig az igazgatótanácsnak és az illetékes minisztériumnak felel.

A törvényben és jelen alapszabályban megállapított feladatok mellett, az igazgató:

- 1) megtervezi és megszervezi a nevelő-oktató program és az Intézmény valamennyi tevékenységének megvalósítását,

- 2) felel a minőségbiztosításért, az önértékelésért, a külső értékelés lefolytatása feltételeinek megteremtéséért, a teljesítményszintek megvalósításáért és a nevelő-oktató munka minőségének fejlesztéséért,
- 3) felel az Intézmény fejlesztési tervének megvalósításáért,
- 4) dönt a pénzügyi tervben meghatározott eszközök felhasználásáról és felel az ezeknek az eszközöknek a jóváhagyásáért és rendeltetés szerinti felhasználásáért, a törvénnyel összhangban,
- 5) együttműködik a helyi önkormányzati szervekkel, szervezetekkel és egyesületekkel,
- 6) megszervezi és elvégzi a pedagógiai-instrukciós betekintést és követi a nevelő-oktató munka és a pedagógiai gyakorlat minőségét, intézkedéseket foganatosít az óvopedagógusok és szakmunkatársak munkájának fejlesztésére és tökéletesítésére,
- 7) megtervezi és követi a munkavállalók szakmai továbbképzését és lefolytatja az óvopedagógusi és szakmunkatársi cím megszerzésének eljárását,
- 8) intézkedéseket foganatosít a Törvény 110-113. szakaszaiban tartalmazott tilalmak megszegésének eseteiben,
- 9) intézkedéseket foganatosít a tanfelügyelő meghagyásainak, a tanügyi tanácsos és más felügyeleti szervek ajánlásainak végrehajtására,
- 10) köteles időben tájékoztatni a munkavállalókat, a gyermekeket és a szülőket, illetve más törvényes képviselőt, a szakhatóságot, az igazgatási szerveket az Intézmény egészét érintő valamennyi kérdéstről,
- 11) felel az Intézményről szóló adatok adatbázisba való időben történő és pontos beviteléért és az adatbázis naprakész állapotáért az egységes oktatási információs rendszer keretében,
- 12) összehívja és levezeti a nevelő-oktató tanács üléseit, döntéshozatali jogosultság nélkül,
- 13) szaktestületeket és csapatokat alakít meg, irányítja és összehangolja az Intézmény szaktestületeinek munkáját,
- 14) együttműködik a szülőkkel, illetve más törvényes képviselőkkel és a szülői tanáccsal,
- 15) rendszeresen nyújt be jelentéseket munkájáról és az intézmény munkájáról az igazgatótanácsnak, évente legalább kétszer,
- 16) dönt a munkavállalók jogairól, kötelességeiről és felelősségről, ezzel és más törvényekkel összhangban.
- 17) meghozza a szervezésről és a munkahelyek besorolásáról szóló általános dokumentumot, a törvény alapján,
- 18) feltételeket biztosít a gyermekek és a munkavállalók jogainak érvényesítésére, az ezzel és más törvényekkel összhangban,
- 19) határoz a pályázati bizottságnak a jelöltek munkaviszonyba való felvételre kiválasztásáról szóló határozatára benyújtott fellebbezésről,
- 20) egyéb teendőket is ellát a törvénnyel és jelen alapszabállyal összhangban.

36. szakasz

Az Intézmény igazgatójának megbízatása megszűnik mandátumának leteltével, személyes kérelmére, 65. életévének betöltésével és felmentésével.

A miniszter menti fel az Intézmény igazgatóját a Törvény 12. szakasz 7. bekezdésében szabályozott okokból.

A Vajdaság autonóm tartományi székhelyű Intézmény igazgatója megbízatásának megszűnéséről szóló határozatot a miniszter hozza meg, az autonóm tartomány illetékes

szervének előzetesen beszerzett jóváhagyása alapján. Arra az intézményre vonatkozóan, amely a munkát a nemzeti kisebbség nyelvén is megvalósítja, a miniszter beszerzi az adott nemzeti kisebbség nemzeti tanácsának véleményét. Ha a nemzeti kisebbség nemzeti tanácsa nem küldi meg véleményét a kérelem kézhezvételét követő nyolc napos határidőben, úgy kell tekinteni, hogy véleményezte.

Az Intézmény megbízott igazgatója

37. szakasz

Az Intézmény megbízott igazgatóját - az új igazgató megválasztásáig - a miniszter nevezi ki, a megbízott igazgató kinevezését kiváltó okok fellépését követő nyolc napos határidőben.

Megbízott igazgatónak - az új igazgató megválasztásáig, de legtovább hat hónapra - az a személy nevezhető ki, aki eleget tesz az Intézmény igazgatójára vonatkozó előírt feltételeknek, kivéve az intézményigazgatói vizsga teljesítését.

A megbízott igazgató, megbízatásának megszűnése után visszatérni jogosult abba a munkakörbe, amit a kinevezése előtt végzett.

Az Intézmény segédigazgatója

38. szakasz

Az igazgató határozatával segédigazgatói teendőkre szakmai tekintéllyel és az Intézményben szerzett tapasztalattal rendelkező óvópedagógus, vagy szakmunkatárs osztható be, minden munkaévre.

A segédigazgató megszervezi, vezeti és felel az Intézmény pedagógiai munkájáért, koordinálja a szakmai testületek és az Intézmény más szaktestületeinek munkáját.

A segédigazgató, megbízatásának megszűnése után visszatérni jogosult abba a munkakörbe, amit a kinevezése előtt végzett.

VII. A tanácsadó testület

A szülői tanács

39. szakasz

Az Intézménynek szülői tanácsa van.

Az Intézmény szülői tanácsába a szülők képviselőit kell beválasztani, minden épületből.

Minden nevelési csoport szülői értekezletén, a szülők az adott nevelési csoportot képviselő szülőt nyilvános szavazással javasolják a szülői tanács tagjának. A csoportonkénti szavazást követően, a vezető óvópedagógus értekezletet hív össze a megválasztott szülőkkel, amelyen a tagok nyilvános szavazással megválasztják képviselőjüket a szülői tanácsba.

Abban az épületben, amelyben legfeljebb három nevelési csoport van, egy képviselőt kell választani, azokban az épületekben pedig, amelyekben több mint három nevelési csoport van, a szülők két képviselőt választanak a „központi” szülői tanácsba.

Ha az Intézménybe a nemzeti kisebbséghez tartozó gyermekek járnak, a szülői tanácsban részarányosan képviseltetve vannak ezeknek a gyermekeknek a szülei, illetve törvényes képviselői. Ha az Intézménybe fejlődésben akadályozott és fogyatékossgal élő gyermekek járnak, ezeknek a gyermekeknek a szülei, illetve törvényes képviselői is képviseltetve vannak.

A szülői tanács képviselőit minden munkaévben meg kell választani.

A szülői tanács:

1. javasolja a szülők, illetve a gyermekek más törvényes képviselőit az igazgatótanácsba,

2. javasolja képviselőjét az Intézmény valamennyi kötelező jellegű csapatába,
3. megvitatja az Intézmény iskoláskor előtti program-javaslatát, fejlesztési tervét, éves munkatervét,
4. megvitatja az Intézmény nevelő-oktató munkájának, fejlesztési tervének, éves működési tervének, az önértékelés és külső értékelés, a nevelő-oktató munka minőségének biztosítása és előmozdítása érdekében foganatosított intézkedések megvalósulásáról szóló jelentéseket,
5. megvitatja a támogatásokból és az Intézmény bővített tevékenységéből származó eszközök felhasználásának rendeltetését,
6. megvitatja és figyelemmel kíséri az Intézmény munkafeltételeit, a gyermekekről való gondoskodás, a gyermekek biztonságának és védelmének feltételeit,
7. részt vesz a gyermekek Intézményben tartózkodása és az Intézmény által szervezett minden tevékenység ideje alatti védelmére és biztonságára irányuló intézkedések, módok és eljárások szabályozásában,
8. jóváhagyja a kirándulások és természetben megtartott oktatás programjait, és megvitatja az ezek megvalósításáról szóló jelentéseket,
9. javasolja képviselőjét és annak helyettesét a községi szülői tanácsba,
10. a jelen alapszabályban megállapított egyéb kérdéseket vitat meg.

40. szakasz

A szülői tanács elnöke munkájáért a szülői tanácsnak felel.

A szülői tanács elnöke benyújthatja lemondását, ha nem tud eleget tenni feladatainak.

A szülői tanács visszahívhatja elnökét, ha az eredménytelenül látja el feladatait.

Az elnök lemondásának elfogadásáról, illetve visszahívásáról szóló határozatot nyilvános szavazással kell meghozni, a szülői tanács összes tagjának szótöbbségével.

A jelen szakasz 1-4. bekezdéseinek rendelkezéseit a szülői tanács elnökhelyettesére is alkalmazni kell.

41. szakasz

A szülőnek, illetve más törvényes képviselőnek megszűnik a szülői tanácsi tagsága, ha megszűnik annak alapja, vagy személyes kérelmére, illetve, ha bizonyos okok miatt nincs lehetősége részt venni a szülői tanács értekezletein.

A szülői tanácsban való tagság alapjának megszűnését a szülői tanács ülésén kell megállapítani, amiről határozatot kell hozni és jegyzőkönyvet felvenni, a tanács pedig kérni fogja, hogy a nevelési csoport, amelyet a szülő képviselt, új tagot válasszon a csoport képviselőjére a szülői tanácsba.

Személyes kérelmére a szülő, illetve más törvényes képviselő megszűnik a szülői tanács tagja lenni írásbeli nyilatkozatának benyújtásával, valamint, ha ellehetetlenedik számára a tanács ülésein való részvétel, amit a tanács ülésén kell megállapítani és meg kell indítani az eljárást a szülők új képviselőjének megválasztására a szülői tanácsba.

42. szakasz

A szülői tanács a hatáskörébe tartozó teendőket az üléseken látja el, amelyek nyilvánosak és amelyeken a többi szülő, illetve a gyermek más törvényes képviselője és az óvopedagógusok is részt vehetnek.

Az üléseket a szülői tanács elnöke hívja össze és vezeti le.

A szülői tanács javaslatait, kérdéseit és álláspontjait az igazgatótanácshoz, az igazgatóhoz és a szaktestületekhez intézi.

A szülői tanács munkájának módjáról a szülői tanács ügyrendje rendelkezik.

VIII. Az Intézmény szaktestületei

43. szakasz

Az Intézmény szaktestületei:

1. a nevelő-oktató tanács
2. a pedagógiai kollégium,
3. az óvopedagógusok szaktestületei,
4. a fejlesztéstervezési szaktestület,
5. az önértékeléssel foglalkozó csapat,
6. a gyermeknek kiegészítő támogatást nyújtó csapat,
7. a hátrányos megkülönböztetéstől, az erőszaktól, a bántalmazástól és elhanyagolástól való védelemmel foglalkozó csapat,
8. az Intézmény minőségének és fejlesztésének biztosításával foglalkozó csapat,
9. a szakmai továbbképzéssel foglalkozó csapat,
10. az egyes feladat, program, vagy projekt megvalósításával foglalkozó csapatok.

A nevelő-oktató tanácsot minden óvopedagógus és szakmunkatárs képezi.

A nevelő-oktató tanácson az igazgató elnököl és vezeti, illetve a segédigazgató.

A pedagógiai asszisztens részt vesz a nevelő-oktató tanács ülésén, döntéshozatali jog nélkül.

A pedagógiai kollégiumot a szaktestületek elnökei, a szakmai csapatok koordinátorai és a szakmunkatársak képezik.

A fejlesztéstervezési szaktestületet az óvopedagógusok és szakmunkatársak képviselői, a helyi önkormányzat képviselői és a szülői tanács képviselői képezik.

Az önértékeléssel foglalkozó csapat tagjait az intézmény igazgatója nevezi ki egy éves időszakra, szeptember 1-jétől, a munkaévre.

Az igazgató, az Intézményben végrehajtandó egyes feladat, program, vagy projekt megvalósítására csapatot alakíthat. A csapatot képezhetik a munkavállalók, a szülők, a helyi önkormányzat és a bizonyos területek szakembereinek képviselői.

Ha az Intézménybe olyan gyermekek járnak, akiknek a Törvény 76. szakasz 1. bekezdésében felsorolt okok miatt kiegészítő támogatásra van szükségük a nevelés-oktatásban, az igazgató szakmai csapatot szervez a gyermek számára kiegészítő támogatás nyújtására. A csapat tagjait az óvopedagógus, a szakmunkatárs, a szülő, illetve más törvényes képviselő képezik, a gyermek igényei alapján pedig a szülő, illetve más törvényes képviselő javaslatára a pedagógiai asszisztens is, illetve a gyermek személyes kísérője.

A szaktestületek nyilvános szavazással döntenek, az összes tag szótöbbségével.

A szaktestületek, csapatok és a pedagógiai kollégium hatáskörei

44. szakasz

A szaktestületek, csapatok és a pedagógiai kollégium gondoskodnak az Intézmény nevelő-oktató munkája minőségének biztosításáról és előmozdításáról; figyelemmel kísérik az iskoláskor előtti program megvalósítását, gondoskodnak a nevelés-oktatás céljainak és követelményeinek megvalósulásáról; értékelik az óvopedagógusok és szakmunkatársak munkájának eredményeit; intézkedéseket foganatosítanak a gyermekekkel folytatott munka egységesítésére és összehangolására a nevelő-oktató folyamatban és megoldják a nevelő-oktató munka összes egyéb szakmai kérdéseit.

45. szakasz

A nevelő-oktató tanács javasolja a munkavállalók képviselőjét az igazgatótanácsba, titkos szavazással, és azokat a jelölteket kell javasoltnak tekinteni, akik a nevelő-oktató tanács jelen levő tagjainak legtöbb szavazatát kapták.

Ha a nevelő-oktató tanács az Intézmény igazgatójának megválasztására vonatkozó pályázat résztvevőit véleményezi, a szavazás titkos.

A nevelő-oktató tanács működésének, döntéshozatalának, ülései jegyzőkönyvezésének módját, valamint a munkájával kapcsolatos egyéb jelentős kérdéseket az ügyrend szabályozza.

46. szakasz

Ha a nevelő-oktató tanács olyan kérdésben jár el, amellyel kapcsolatban előzetesen a szülői tanács foglalt állást, lehetővé kell tenni, hogy az ülésen részt vegyen a szülői tanács elnöke.

47. szakasz

A nevelő-oktató tanács:

- 1) megállapítja a nevelő-oktató munka és az iskoláskor előtti program éves tervjavaslatát és gondoskodik azok eredményes megvalósításáról,
- 2) részt vesz a nevelő-oktató munka megszervezésében,
- 3) megvitatja a nevelő-oktató tevékenység átfogó eredményeit és dönt az előmozdítását célzó intézkedésekről,
- 4) javasolja az óvopedagógusok és szakmunkatársak teendőinek beosztását az egyes feladatok végrehajtásában,
- 5) együttműködik a gyermekek szüleivel, illetve más törvényes képviselőkkel és segíti őket a család és az Intézmény egységes nevelőtevékenysége érdekében,
- 6) megállapítja a kirándulások és a természetben megtartott oktatás programjavaslatait és előterjeszti azokat az Intézmény éves munkaprogram-tervezetébe,
- 7) megvitatja a gyakornok munkáját követő mentor meghatározására vonatkozó javaslatot,
- 8) megvitatja és értékeli a szaktestületek, az óvopedagógusok és szakmunkatársak munkáját.
- 9) A nevelő-oktató tanács munkaterve és programja az Intézmény éves munkatervének szerves részét képezi.

A szaktestületek

48. szakasz

Az óvopedagógusok szaktestületének feladatai:

- összegyűjti és összegezi az óvopedagógusok szakmai továbbképzéseken szerzett tapasztalatait,
- lehetővé teszi a szakmai továbbképzések különböző formáinak Intézményen belüli megvalósulását a testületek értekezleteinek keretében,

- megszervezi a korcsoportonkénti szaktestületek munkáját a pedagógiai téma feldolgozása és a tapasztalatok elemzése útján – valamennyi óvópedagógus előmenetele érdekében,
- a jelen alapszabály rendelkezéseiből eredő egyéb teendőket lát el.

49. szakasz

A fejlesztéstervezési szaktestületet az óvópedagógusok és szakmunkatársak képviselői, a helyi önkormányzat képviselői és a szülői tanács képviselői képezik.

50. szakasz

A fejlesztéstervezési szaktestület tagjait az Intézmény igazgatótanácsa nevezi ki, négy éves megbízási időszakra.

51. szakasz

A fejlesztéstervezési szaktestület:

- hozzájárul valamennyi érdekcsoport összekapcsolásához azok fejlesztési tervezésben kifejtett további részvételének feltételei megteremtése érdekében,
- hozzájárul az Intézmény fejlesztésének céljairól és prioritásairól való döntéshozatalhoz,
- előkészíti az Intézmény fejlesztési terv-javaslatát.

A pedagógiai kollégium

52. szakasz

A pedagógiai kollégium megvitatta az Intézmény igazgatójának teendőivel kapcsolatos kérdéseket és állást foglal azokról a következő területeken:

- 1) az Intézmény nevelő-oktató programja és valamennyi tevékenysége megvalósításának tervezése és megszervezése,
- 2) a minőségbiztosításról, az önértékelésről, a teljesítmény követelmények megvalósításáról és a nevelő-oktató munka előmozdításáról való gondoskodás,
- 3) az Intézmény fejlesztési tervének megvalósításáról való gondoskodás,
- 4) a pedagógiai-instrukciós betekintés megszervezése és végrehajtása; az Intézmény nevelő-oktató munkája és a pedagógiai gyakorlat minőségének figyelemmel kísérése; intézkedések foganatosítása az óvópedagógusok és szakmunkatársak munkájának előmozdítására és tökéletesítésére,
- 5) a munkavállalók szakmai továbbképzésének tervezése és figyelemmel kísérése; az óvópedagógusi és szakmunkatársi cím megszerzése eljárásának lebonyolítása,
- 6) együttműködés a helyi önkormányzati szervekkel, szervezetekkel és egyesületekkel.

A pedagógiai kollégiumot a szaktestületek elnökei, a szakmai csapatok koordinátorai és a szakmunkatársak képezik.

A pedagógiai kollégiumon az Intézmény igazgatója elnököl és vezeti az értekezletet.

A pedagógiai kollégium értekezleteken működik, melyekről jegyzőkönyvet kell vezetni.

Csapatok és bizottságok

53. szakasz

Az Intézmény csapatait és bizottságait az Intézmény igazgatója nevezi ki.

A csapatok és bizottságok tagjai az első, alakuló ülésen választanak elnököt és jegyzőkönyvvezetőt.

Az üléseket a csapat, illetve bizottság elnöke hívja össze és vezeti le. A csapatok és bizottságok határozataikat a teljes taglétszám szótöbbségével hozzák meg.

IX. A gyermekek beíratása az Intézménybe

54. szakasz

A gyermekek Intézménybe íratása napközbeni tartózkodásra a gyermekek iskoláskor előtti intézménybe való íratása prioritásainak megállapítására vonatkozó részletes feltételekről rendelkező törvénynél alacsonyabb rangú jogszabály alapján történik, az érzékeny társadalmi csoporthoz tartozó gyermekek, a munkaviszonyban levő szülők és a nappali tagozatos egyetemi hallgatók gyermekei, az elsődleges családban harmadik és minden következő megszületett gyermek, az a gyermek akinek testvérei az Intézménybe járnak, valamint minden gyermek számára elsőbbséget biztosító kritériumok mentén.

55. szakasz

A gyermekeket a munkaév szeptember 1-jétől kell beíratni az Intézménybe, a lefolytatott nyilvános pályázatot követően.

A gyermekek beíratására vonatkozó pályázatot az igazgatótanács írja ki a folyó év májusában a következő évre.

A munkaév folyamán beíráthatók a várólistán levő gyermekek, ha arra lehetőség nyílik.

56. szakasz

A pályázat szövegének tartalma:

- az épület neve és az ott tartózkodás típusa,
- a szabad helyek száma épületenként,
- a pályázati kérelem átvételének időpontja és helyszíne,
- a kérelem benyújtásának határideje,
- a kérelemhez mellékelendő dokumentumok felsorolása,
- egyéb szükséges adatok.

A pályázati kérelmet és a hiánytalan dokumentációt az Intézményhez kell benyújtani, a pályázat közzétételét követő 15 napos határidőben.

57. szakasz

A gyermekek felvételének eljárását és a gyermekek Intézménybe való felvételéről szóló határozatot a gyermekek felvételével foglalkozó bizottság végzi, amely a pályázatot lefolytatja.

A gyermekek felvételével foglalkozó bizottságnak elnöke és 5 tagja van, és az igazgatótanács nevezi ki.

A gyermekek felvételével foglalkozó bizottság pontoz és rangsort készít a felvett gyermekekről az óvoda szintjén és azt kitűzi a hirdetőtáblákra az Intézmény minden épületében.

58. szakasz

A gyermek jogai

Az Intézmény, illetve az Intézmény dolgozói kötelesek biztosítani a gyermek jogainak érvényesítését, különösen az alábbi jogokat:

- 1) minőséges nevelő-oktató munka, amely biztosítja a Törvény 7. és 8. szakaszában foglalt elveket és célokat,
- 2) a személyiség tiszteletben tartása,

- 3) a kiemelkedően tehetséges gyermekek sokoldalú személyiségfejlődésének támogatása, és megerősítése,
- 4) a hátrányos megkülönböztetéstől, az erőszaktól, a bántalmazástól és az elhanyagolástól való védelem,
- 5) időben történő és teljes körű tájékoztatás a nevelés-oktatás tekintetében jelentős kérdésekről,
- 6) tájékoztatás a gyermek jogairól és kötelességeiről,
- 7) a Törvény 79. szakaszában foglalt jogok meg nem valósulása esetén a nevelő-oktató folyamat szereplői felelősségre vonásának kezdeményezése,
- 8) a gyermek iránt tanúsított védelem és igazságos bánásmód az Intézmény részéről,
- 9) a nevelés-oktatással kapcsolatos egyéb jogok, a törvénnyel összhangban.

A szülő, illetve más törvényes képviselő, az Intézmény általános aktusa alapján írásbeli feljelentést tehet az Intézmény igazgatójánál a jelen szakasz 1. bekezdésében említett jog megsértése, vagy a munkavállaló gyermek iránti alkalmatlan viszonyulása esetén, a jogsérelemtől való tudomásszerzés napjától számított nyolc napos határidőben.

Az Intézmény munkavállalója a tudomásszerzést követően azonnal, de legkésőbb a következő napon köteles írásbeli feljelentést tenni az igazgatónál a gyermek jogának megsértése esetéről.

Az igazgató köteles a jelen szakasz 3. bekezdésében említett feljelentést megvizsgálni és a szülővel, vagy más törvényes képviselővel, valamint a munkavállalóval való konzultációt követően határozni és a megfelelő intézkedéseket fogantatosítani a feljelentés kézhezvételét követő nyolc napos határidőben.

A szülő felelőssége

59. szakasz

A szülő, illetve a gyermek más törvényes képviselője felel:

- 1) a gyermek Intézménybe való beíratásáért és az iskola - előkészítő program rendszeres látogatásáért,
- 2) azonnal, de legkésőbb a gyermek intézmény látogatási akadályoztatottságát követő 24 órán belül erről az Intézményt tájékoztatni,
- 3) betartani az Intézmény szabályait.

Az Intézmény szabálysértési eljárást kezdeményez a jelen szakasz 1. bekezdésének 1) pontjában említett okok miatt.

X. Az Intézmény gyermekek biztonsága iránti felelőssége

60. szakasz

Az Intézmény meghozza a gyermekek Intézményben való tartózkodása és az Intézmény által szervezett valamennyi tevékenység ideje alatti védelme és biztonsága intézkedéseit, módját és eljárását szabályozó aktust, a helyi önkormányzat illetékes szervével együttműködve.

A gyermekek biztonságának védelme és a vonatkozó intézkedések végrehajtása az Intézmény kötelessége.

61. szakasz

Ha a gyermek megsérül az Intézményben, azonnal elsősegélyben kell részesíteni, ha pedig szükséges, a gyermeket azonnal a legközelebbi egészségügyi intézménybe kell vinni.

A gyermeket sérülés, vagy hirtelen megbetegedés esetén elsősegélyben részesítők:

- a prevenció egészségügyi nővér, illetve elsősegélynyújtó vizsgával rendelkező személy nyújt elsősegélyt, óvja, illetve rögzíti a sérült részt,
- minden munkavállaló köteles a saját képességei szerint és a baleset jelentősége szerint részt venni az elsősegélynyújtásban.

62. szakasz

Látható és könnyen megközelíthető helyen kell tartani az elsősegélynyújtásra szolgáló, előírásnak megfelelő tartalmú egészségügyi szekrényt. A szekrényen fel kell tüntetni:

- az elsősegély nyújtásért felelős munkavállaló nevét és családnevét,
- a sürgősségi betegellátó egészségügyi szervezet telefonszámát,
- a belügyi hatóság illetékes szolgálatának telefonszámát.

Magatartási szabályok

63. szakasz

Az Intézményben a gyermekek, a munkavállalók és a szülők közti kölcsönös megértést és a személyiség tiszteletben tartását kell ápolni.

A munkavállalók kötelesek munkájukkal és általános magatartásukkal hozzájárulni az Intézmény pozitív légkörének fejlesztéséhez.

Az Intézményben tanúsított magatartásról, a munkavállalók, a gyermekek, a szülők és más törvényes képviselők viszonyulásáról, a viselkedési szabályok rendelkeznek részletesen, melyeket az igazgatótanács hoz meg.

XI. Az Intézmény munkavállalói

64. szakasz

Az Intézményben óvopedagógusok, szakmunkatársak, titkár, adminisztrációs-pénzügyi és műszaki-segéd személyzet dolgozik.

A nevelő-oktató munkát az Intézményben az óvopedagógusok végzik.

A gondozást, az étkeztetést, a megelőző egészségügyi védelmet és szociális védelmet előmozdító tevékenységet az Intézményben a szakmunkatársak végzik.

Az Intézmény a nevelő-oktató munkában alkalmazhat pedagógusi asszisztenst is, aki kiegészítő támogatást és segítséget nyújt gyermekek csoportjainak, a gyermekek szükségleteivel összhangban, a foglalkoztatottak munkájának segítése érdekében.

Az Intézmény munkavállalóinak számát és összetételét a szervezésről és a munkahelyek besorolásáról szóló általános aktus állapítja meg, a törvénnyel és a törvénynél alacsonyabb rangú jogszabállyal összhangban.

A munkaviszonyba való felvétel feltételeiről, a teendőkről és munkafeladatokról, a szakmai továbbképzésről és a munkavállalók felelősségéről az Intézmény külön aktusa rendelkezik, a Törvénnyel, a munkaszabályzattal, a szervezésről és a munkahelyek besorolásáról szóló szabályzattal és a munkavállalók fegyelmi és anyagi felelősségéről szóló szabályzattal összhangban.

Az Intézmény munkavállalói a jogaikat és jogvédelmüket a törvénnyel, a kollektív szerződéssel és az Intézmény általános aktusával összhangban valósítják meg.

65. szakasz

Az óvopedagógus feladata, hogy kompetenciáival biztosítsa a nevelési és oktatási elvek tiszteletben tartásának elérését, a nevelés-oktatás céljainak megvalósítását, a gyermekekkel folytatott nevelő-oktató munka előmozdítását.

A szakmunkatárs feladata, hogy hatásköreinek keretében a nevelő-oktató munka fejlesztésén dolgozzon; a gyermek teljes körű fejlődésében nyújtott támogatáson, figyelemmel kísérésén és ösztönzésén a gyermek testi-, szellemi-, érzelmi- és szociális kapacitásai alapján intézkedéseket javasoljon a gyermek fejlődése és jólléte érdekében; szakmai segítséget nyújtson az óvopedagógusnak és az igazgatónak, a Törvénnyel összhangban; az Intézmény felzárkóztatásán dolgozzon; az erőszak elleni védelemmel és a gyermek fejlődése tekintetében biztonságos környezet kialakításával, a hátrányos megkülönböztetés és a gyermek társadalmi kirekesztése elleni védelemmel kapcsolatos szakmai teendőket végezzen; a nevelő-oktató munka figyelemmel kísérésén és az önértékelésen tevékenykedjen, valamint a nevelő-oktató munka minőségének növelését célzó intézkedések ajánlásán; a gyermekekkel, szülőkkel és más törvényes képviselőkkel, valamint az Intézmény többi munkavállalójával való együttműködés megvalósításán; az illetékes intézményekkel, szakmai egyesületekkel és más szervezetekkel és szervezetekkel való együttműködésen; az Intézmény szülői tanácsával és a községi szülői tanácsokkal való együttműködés koordinálásán és határozataik végrehajtásának biztosításán; a Minisztérium stratégiai határozatainak végrehajtásán az Intézményben, munkaköri leírásával összhangban.

A munkatárs feladata, hogy tudásával, tanácsadói és szakmai tevékenységével biztosítsa a gondoskodás, az étkeztetés, a megelőző egészségvédelem és a szociális védelem színvonalasabb megvalósítását.

A többi munkatárs feladata, hogy biztosítsa a nevelő-oktató munka minőségének előmozdítását.

Az óvopedagógusok, szakmunkatársak és munkatársak képzése

66. szakasz

Az óvopedagógusi teendőket az Intézményben a megfelelő felsőfokú képzettséggel rendelkező személy végezheti, aki felsőoktatási intézményben szerzett első fokozatú képzést, második fokozatú képzést, három éves időtartamú képzést, főiskolai képzést, illetve megfelelő középfokú képzettséggel rendelkezik a Törvénnyel és a külön törvénnyel összhangban.

A szakmunkatársi teendőket megfelelő felsőfokú képzettséggel rendelkező személy végezheti, mester fokú képzettséggel, szakirányú felsőoktatási képzettséggel, vagy mester fokozatú szakirányú képzettséggel rendelkezik, illetve legalább négy éves időtartamú egyetemi alapképzéssel azon jogszabályok szerint, amelyek a 2005. szeptember 1-jéig folytatott felsőoktatásról rendelkeztek, a Törvénnyel és a külön törvénnyel összhangban.

A jelen szakasz 1. és 2. bekezdéseiben említett személyek kötelező képzettsége a pszichológiai, a pedagógiai és módszertani tudományokból felsőoktatási intézményben szerzett képzettség az egyetemi tanulmányok során, vagy a diploma megszerzését követően, legalább 30 pontértékben, melyből legalább hat-hat pont a pszichológiai, pedagógiai és módszertani tudományokból és hat pont az intézményben elvégzett gyakorlattal teljesített, az európai pontátviteli rendszerrel összhangban, a Törvény értelmében.

A jelen szakasz 3. bekezdésében említett képzés nem kötelező a középiskolai végzettségű személy, az egészségügyi nővér – nevelő számára.

A munkatársi teendőket a külön törvényben szabályozott képzettséggel rendelkező személy végezheti.

Az óvópedagógusi és szakmunkatársi munka feltételei

67. szakasz

Óvópedagógusi és szakmunkatársi tevékenységet munkaengedéllyel – licence – rendelkező személy végezhet.

A licence megszerzésének, felfüggesztésének, megvonásának eljárásáról, licence nélküli munkavégzési lehetőségről az Intézményben, valamint az ennek a feltételnek a megvalósítása tekintetében jelentős egyéb kérdésekről a Törvény rendelkezik.

Az Intézmény titkára

68. szakasz

A titkár gondoskodik az Intézmény munkájának jogszerűségéről, rámutat az igazgatónak és az igazgatótanácsnak a működésben mutatkozó szabálytalanságokra; közigazgatási teendőket végez; általános és egyedi jogi aktusokat dolgoz ki; jogügyleteket és más teendőket végez az Intézmény számára; kidolgozza a szerződéseket, amelyeket az Intézmény köt meg; jogi teendőket végez az Intézmény jogállásbeli változásaira vonatkozóan; a gyermekek beíratásával kapcsolatos jogi teendőket végzi; jogi teendőket végez a közbeszerzésekkel kapcsolatosan, az Intézmény pénzügyi szolgálatával együttműködve; szakmai segítséget nyújt az igazgatótanács megválasztására vonatkozóan; szakmai segítséget nyújt és koordinálást az igazgató megválasztásával foglalkozó bizottságnak; figyelemmel kíséri a jogszabályokat és arról tájékoztatja a munkavállalókat; egyéb teendőket is ellát az igazgató utasítására.

A titkári teendőket a Törvény 140. szakasz 1. bekezdésében említett jogtudományi képzettséggel és munkaengedéllyel (licenc) rendelkező személy láthatja el.

Munkaviszony létesítése és a munkaviszony megszűnése

69. szakasz

Az Intézményben a személy munkaviszonyt a Törvény 139. szakaszának rendelkezései alapján létesíthet.

A munkavállalónak megszűnik a munkaviszonya 65. életévének betöltésével és legalább 15 szolgálati biztosítási év elteltével, valamint, ha a munkaviszony során bizonyítást nyer, hogy nem teljesíti a Törvény 139. szakaszában említett feltételeket, vagy, ha elutasítja, hogy orvosi vizsgálat alá vesse magát az illetékes egészségügyi intézményben az igazgató utasítására.

Az óvópedagógusi és szakmunkatársi teendőket végezheti gyakornok, vagy jelölt, a Törvénnyel összhangban.

Az óvópedagógus, vagy szakmunkatárs, munkaengedéllyel, vagy munkaengedély nélkül, köteles állandó jelleggel tovább képezni magát, a nevelő-oktató munka eredményesebb megvalósítása és fejlesztése érdekében, valamint a munkához szükséges kompetenciák megszerzése céljából, a Törvénnyel összhangban és a miniszter által előírt program szerint és módon.

70. szakasz

A munkaviszonyba való felvétel a Törvény alapján történik.

A munkaviszony létesítése határozatlan, vagy határozott időre szól, a Törvény alapján.

Az Intézmény próbaidős munkára szerződhet a munkaengedéllyel rendelkező, határozatlan időre, de kivételesen határozott időre felvett óvópedagógussal, vagy

szakmunkatárssal. A szervezésről és a munkahelyek besorolásáról szóló szabályzat állapítja meg a próbaidős munkahelyeket.

A próbaidős munka végzése a munkáról rendelkező törvénnyel összhangban történik.

71. szakasz

Az óvópedagógusnak és szakmunkatársnak a gyermekekkel folytatott közvetlen munka minden formája és más munkaformák alapján a Törvény és a törvénynél alacsonyabb rangú vonatkozó jogszabály szerinti és a miniszter által szabályozott munkaóra száma van.

72. szakasz

A munkavállaló munkaviszonya az Intézményben a Törvény alapján szűnik meg, az igazgató határozatával.

73. szakasz

A jogok, köteleességek és felelősség megvalósításáról szóló szerződés ellen a munkavállaló az igazgatótanácshoz címzett fellebbezésre jogosult, az igazgató határozatának kézbesítését követő 15 napos határidőben.

Az igazgatótanács köteles határozatot hozni a fellebbezésről a fellebbezés kézbesítését követő 15 napos határidőben.

Ha az igazgatótanács nem határoz a fellebbezésről, vagy a munkavállaló nem elégedett a másodfokú határozattal, az illetékes bírósághoz fordulhat, a határozat meghozatalának határideje leteltét, illetve a határozat kézbesítését követő 30 napos határidőben.

A munkavállaló felelőssége és a fegyelmi eljárás

74. szakasz

A munkavállaló felelhet:

- 1) a jelen alapszabályban és a törvényben megállapított munkahelyi kötelezettség megszegésének enyhébb esete miatt;
- 2) a törvényben megállapított munkahelyi kötelezettség megszegésének súlyos esete miatt;
- 3) a Törvény 110-113. szakaszaiban említett tilalmak megsértése miatt;
- 4) az Intézménynek szándékosan, vagy súlyos gondatlanságból okozott anyagi kár miatt, a törvénnyel összhangban.

75. szakasz

A munkahelyi köteleesség megszegésének enyhébb esetei:

1. késés a munkahelyre érkezésben és a munkahelyről a munkaidő letelte előtt valótávozás, vagy a munkahely igazolatlan, vagy engedély nélküli elhagyása a munkaidő alatt,
2. igazolatlan távolmaradás a munkahelyről legfeljebb két napig;
3. a munkahelyen megjelenés akadályoztatottságáról való értesítés 24 órán belüli indokolatlan elmulasztása;
4. a nevelő-oktató munka egyes formáinak indokolatlan meg nem tartása,
5. a pedagógiai dokumentáció és nyilvántartás rendetlen vezetése,
6. a didaktikai eszköz, készülék, vezeték és más eszköz meghibásodásának be nem jelentése, vagy nem időben való jelentése,
7. az Intézmény többi dolgozójával való együttműködés elutasítása, a fiatalabb dolgozók és gyakornokok számára a munkatapasztalatok átadásának elmulasztása,

8. a többi dolgozó, a szülők iránt tanúsított durva, vagy méltatlan viselkedés; a többi dolgozó munkájának zavarása,
9. magánügyek végzése munkaidőben,
10. munkavédelmi mulasztásokról való tájékoztatás elmulasztása,
11. anyagi kár eltitkolása,
12. a törvény és az Intézmény általános aktusai rendelkezéseinek be nem tartása.

76. szakasz

A munkahelyi kötelesség megsértésének súlyos eseteit a Törvény szabályozza.

77. szakasz

Az Intézmény igazgatója indítja meg és folytatja le a fegyelmi eljárást, határozatot hoz és kiszabja az intézkedést a munkavállaló ellen folytatott fegyelmi eljárásban.

A jelen alapszabály 75. szakaszában említett enyhe esetekért írásbeli figyelmeztetés róható ki és pénzbüntetés, melynek összege a határozat meghozatalának havában járó egy havi bér 20 százaléka, három hónap folyamán.

A munkavállalónak, aki a Törvény 112. szakaszában említett tilalom megsértését követi el egy alkalommal, pénzbüntetést, vagy munkáról való ideiglenes eltávolítás intézkedését kell kiróni három hónap időtartamra.

A munkavállalónak, aki a Törvény 110., 111. és 112. szakaszában említett tilalom megsértését követi el, vagy másodszor sérti meg a Törvény 112. szakaszában említett tilalmat, valamint annak a munkavállalónak, aki a Törvény 164. szakasz 1)-7) pontjaiban említett munkahelyi kötelességet megszegi, munkaviszony megszűnése intézkedését kell kiróni. A munkavállaló munkaviszonya az igazgató végleges határozata kézhezvételének napjától szűnik meg.

A Törvény 163. szakasz 7)-18) pontjaiban említett munkahelyi kötelesség megszegése miatt pénzbüntetést kell kiróni, vagy munkahelyről eltávolítás intézkedését három hónapos időtartamra, munkaviszony megszűnésének intézkedését pedig, ha a munkahelyi kötelesség említett megszegésének esetei tudatos gondatlanságból, szándékosan, vagy önmaga, vagy más személy javára jogtalan anyagi haszonszerzés céljából történt.

A fegyelmi eljárás megindítását és lefolytatását, az intézkedések kirovását, az eljárás lefolytatásának elévülését és a munkavállalók fegyelmi felelősségét szabályozó minden egyéb kérdést a munkavállalók fegyelmi felelősségéről szóló szabályzat szabályozza, a Törvény alapján.

78. szakasz

A munkavállaló ideiglenesen eltávolítható a munkáról a Törvény 110-113. szakaszaiban említett tilalom megszegése miatt, valamint a 164. szakasz 1)-4), 6), 9) és 17) pontjaiban említett munkahelyi kötelesség megszegésének súlyos esete miatt a fegyelmi eljárás befejezéséig, a Törvény és a munkáról rendelkező törvény alapján.

A munkáról ideiglenesen eltávolítható az óvopedagógus is és az a szakmunkatárs is, akinek a munkaengedélyét felfüggesztették a Törvény 127. szakasz 5. és 6. bekezdései alapján, a munkaengedély felfüggesztésének megszűnéséig. A munkáról eltávolításra vonatkozó határozatot az igazgató hozza meg, vagy az igazgatótanács, ha az igazgató nem hozza meg.

79. szakasz

Üzleti titoknak minősül az okirat, valamint a törvénnyel, jelen alapszabállyal és az Intézmény egyéb általános aktusaival megállapított adat, melynek illetéktelen személlyel való közlése ellentétben lenne az Intézmény működésével és kárt okozna az Intézmény érdekeinek és hivatali tekintélyének, ha erről törvény másként nem rendelkezik.

Az üzleti titokként minősülő okiratot és adatot a jogilag érdekelt személyekkel az Intézmény igazgatója, vagy az általa felhatalmazott személy közölheti.

80. szakasz

A törvénnyel üzleti titoknak minősített adatok mellett, üzleti titoknak minősül:

- 1) a rendkívüli körülmények esetén való eljárás intézkedéseire és módjára vonatkozó adatok,
- 2) az Intézmény vagyona és épülete fizikai és technikai biztonságának terve,
- 3) az igazgatótanács által üzleti titoknak nyilvánított egyéb adat és okirat.

81. szakasz

Az Intézmény nyilvántartást vezet a gyermekekről, szüleikről, illetve más törvényes képviselőjükről és a munkavállalókról, a Törvény és a külön törvény alapján.

Az Intézmény a jelen szakasz 1. bekezdésében említett adatok kezelője, és felel azok begyűjtéséért, használatáért, frissítéséért és védelméért a Törvény, a külön törvény és a személyes adatvédelemről rendelkező törvény alapján.

XII. Átmeneti és záró rendelkezések

82. szakasz

Az Intézmény alapszabályát közzé kell tenni az Intézmény hirdetőtábláján, vagy más módon elérhetővé tenni az Intézmény valamennyi munkavállalója számára.

Az alapszabály módosítása és kiegészítése a meghozatalára előírt eljárással azonosan történik.

83. szakasz

A jelen alapszabállyal nem rendezett valamennyi kérdésre a külön törvény, a Törvény, a munkáról rendelkező törvény, a kollektív szerződés és az ezt a területet szabályozó többi jogszabály rendelkezéseit közvetlenül kell alkalmazni.

84. szakasz

Ez az alapszabály a közzétételét követő nyolcadik napon lép hatályba.

Jelen alapszabály hatálybalépésével hatályát veszti az Intézmény igazgatótanácsának 2014. március 13-án megtartott ülésén elfogadott alapszabály.

Magyarkanizsa község Képviselő-testülete, _____-n megtartott _____ sz. ülésén határozatot hozott ezen alapszabály jóváhagyásáról.

Ez az alapszabály az Intézmény hirdetőabláján _____-n jelent meg.

REPUBLIKA SRBIJA
AUTONOMNA POKRAJINA VOJVODINA
OPŠTINA KANJIŽA
PREDŠKOLSKA USTANOVA "NAŠI BIŠERI"
GYÖNGYSZEMEINK ISKOLÁSKOR ELŐTTI INTÉZMÉNY
24420 KANJIŽA/MAGYARKANIZSA
ul. KARADORĐEVA br. 30, tel/fax: 024/874-380
Matični broj: 08025380
PORESKI IDENTIFIKACIONI BROJ: 100787731

16 MAR 2018

Del. broj: 183-IZ/2018-5

Datum: 2018.03.15.

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT

Az Igazgatótanács 5. üléséről a 2017/2018-as munkaévben, amely 2018.03.15-én lett megtartva 13,00 órai kezdettel a központi épületben Magyarkanizsán, Karadjordje u. 30 sz.

Az ülésen jelenlévő Igazgatótanács tagok: Vadász Kornélia, Bata Magdolna, Kocsis Körmöci Mária, Károly Edit, Piontek Hermina, Nagy Bödő Sarolta és Pósa Kenyeres Boglárka.

Nem voltak jelen: Rózsa Szilvia és Gulyás Ágnes.

Az ülésen részt vettek még: Veselinov Ibolya – igazgató és Körmöci Valéria – igazgatóhelyettes.

Elnököl: Vadász Kornélia - Az Igazgatótanács elnöke.

A jegyzőkönyvet vezette: Vuković Natalija - az Intézmény titkára.

A kvórum megállapítása és a napirendi pontok elfogadása után, az Igazgatótanács megkezdte munkáját.

Napirend:

1. Az előző ülés jegyzőkönyvének elfogadása
2. A Gyöngyszemeink Iskoláskor Előtti Intézmény Alapszabályának meghozatala
3. Kérdések és javaslatok

Szükségtelen kihagyva!

A.D.2. A Gyöngyszemeink Iskoláskor Előtti Intézmény Alapszabályának meghozatala

E napirendi pontról Vuković Natalija - titkár tájékoztatta a jelenlévőket és ismertette röviden az Alapszabály tartalmát.

Az elhangzottak rövid megvitatása után, a jelenlévők egyhangúlag meghozzák a

„H A T Á R O Z A T O T
Az Igazgatótanács meghozza
a Gyöngyszemeink Iskoláskor Előtti Intézmény
Alapszabályát”

Szükségtelen kihagyva!

Hogy e kivonat hű az eredetijéhez,
igazolja és hitelesíti

Jegyzőkönyvvezető:

Vuković Natalija

Az Igazgatótanács elnöke:

Vadász Kornélia